

Historia Chojnic

Historia Chojnic

Chojniczanie z pasją

Chojniczanie z pasją

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO - HISTORYCZNY

chojniczanin.pl

Gazeta i portal www

WRZESIEŃ Nr 9/2022 (121)

www.chojniczanin.pl

GAZETA BEZPŁATNA

EUROSTANDARD

odwiedź Nas, bo Warto!

DRZWI • PODŁOGI • BRAMY
Topole 20 k/Chojnic

tel. 52 397 65 99 kom. 602 679 535

e-mail: biuro@eurostandard.pl

www.eurostandard.pl

GRUPA Unilink

LIDER UBEZPIECZEŃ

UBEZPIECZENIA SZKOLNE

Ubezpieczenie szkolne jest uznawane przez wielu rodziców za standardowy element corocznej wyprawki dla dziecka. Do zakupu polisy zachęcają zresztą sami nauczyciele, którzy w trakcie zebrań przypominają o takiej możliwości. Dzieje się tak dlatego, że ubezpieczenia dla uczniów są zazwyczaj sprzedawane bezpośrednio w szkole. Naturalnie nie ma w tym nic złego, a wręcz jest to duża wygoda dla rodziców. Problem pojawia się jednak w chwili, gdy pracownicy szkoły próbują skłonić opiekunów dzieci do zakupu ubezpieczenia. Taka praktyka nie powinna być tolerowana, gdyż polisy przeznaczone dla uczniów są w pełni dobrowolne.

Nieobowiązkowe ubezpieczenie szkolne jest najczęściej oferowane w formie polisy o charakterze grupowym. Innymi słowy, jedno ubezpieczenie obejmuje wszystkich uczniów z danej szkoły. Stworzeniem takiej polisy zajmuje się towarzystwo ubezpieczeniowe, które zostaje wybrane przez dyrekcję lub np. radę rodziców. Warunki ubezpieczenia zostają więc ustalone w sposób ogólny. W związku z tym rodzice na ogół nie mają możliwości wprowadzenia zmian w zakresie ochrony. Dlaczego zatem taka polisa jest rekomendowana rodzicom? Przede wszystkim nauczyciele zazwyczaj otrzymują polecenie, aby w trakcie zebrania przypomnieć o dostępności ubezpieczenia. Czasami jednak zwykła niezręczność tematu sprawia, że pracownicy placówki mogą przekazać rodzicom informacje niezgodne z prawdą. Toteż dużo rozsądniejszym rozwiązaniem jest samodzielna weryfikacja warunków obowiązujących przy zawarciu danej polisy. Przy okazji rozpoczęcia roku szkolnego warto zachować ostrożność pod względem zakupu polisy dla dziecka. Nieobowiązkowe ubezpieczenie szkolne z pewnością będzie przydatne, jednak nikt nie powinien nachalnie zachęcać do takiego zakupu. Wszyscy rodzice mogą samodzielnie porównać kilka ofert dostępnych na rynku, co pozwoli im wybrać najkorzystniejszą alternatywę. Naturalnie przy zakupie polisy warto uwzględnić przede wszystkim potrzeby dziecka. Młodzi sportowcy wymagają nieco szerszej ochrony niż ich mniej aktywni rówieśnicy. Ta sama zasada dotyczy dzieci, które dużo podróżują lub wymagają szczególnej opieki zdrowotnej. W związku z tym nieobowiązkowe ubezpieczenie szkolne należy dopasować w indywidualny sposób.

Atrakcyjna oferta ubezpieczenia NNW szkolnego dla dzieci, młodzieży i studentów już w ofercie Unilink. Nowości występujące w ubezpieczeniu, to m.in. wyższe świadczenia za uszczerbek w placówce oświatowej oraz jeździectwo z uczestnictwem w klubie. Nowa Klasa to ubezpieczenie, którego rodzic oczekuje, a dziecko potrzebuje.

Dodatkowe korzyści:

- Ubezpieczenie „Nowa klasa” chroni dziecko przez 12 miesięcy i całą dobę, niezależnie od miejsca pobytu – w Polsce i za granicą, w szkole i poza nią.
- Gwarantuje świadczenia m.in. w przypadku zachorowania na cukrzycę typu 1, epilepsji, boreliozę, koronawirusa.
- Polisa w razie konieczności zapewni także opiekę psychologiczną i psychiatryczną.
- Dostępne są także specjalne warianty ubezpieczenia dla szkół sportowych, a wariant standardowy został wzbogacony o jeździectwo.

Rodzaj składki	Składka roczna za osobę					
	Wariant 1	Wariant 2	Wariant 3	Wariant 4	Wariant 5	Wariant 6
Składka za dziecko	31 zł 36-zł	52 zł 68-zł	73 zł 80-zł	103 zł 113-zł	153 zł 168-zł	273 zł 300-zł
Składka za drugie i kolejne dziecko	25 zł 29-zł	42 zł 46-zł	58 zł 64-zł	82 zł 90-zł	122 zł 134-zł	218 zł 240-zł
Rodzaj ryzyka	Suma Ubezpieczenia/Wartość świadczenia w zł					
Śmierć Ubezpieczonego w wyniku NW na terenie placówki (świadczenie skumulowane)	20 000	30 000	45 000	60 000	80 000	110 000
Śmierć Ubezpieczonego w wyniku wypadku komunikacyjnego (świadczenie skumulowane)	20 000	40 000	70 000	100 000	140 000	200 000
Śmierć Ubezpieczonego w wyniku NW	10 000	20 000	35 000	50 000	70 000	100 000
Śmierć rodzica (opiekuna prawnego) w wyniku wypadku komunikacyjnego (świadczenie skumulowane)	2 000	2 000	4 000	4 000	6 000	6 000
Śmierć rodzica (opiekuna prawnego) w wyniku NW	1 000	1 000	2 000	2 000	3 000	3 000
Trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego w wyniku NW w placówce oświatowej (za 100%) - zgodnie z tabelą nr 1, (świadczenie skumulowane)	25 000	45 000	75 000	110 000	150 000	210 000
Trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego w wyniku NW (za 100%) - zgodnie z tabelą nr 1	20 000	40 000	70 000	100 000	140 000	200 000
Złamanie kości, zwichnięcie, skręcenie stawu (za 100%) - zgodnie z tabelami nr 3, 4 lub 5	10 000	20 000	35 000	50 000	70 000	80 000
Poważne zachorowanie Ubezpieczonego	1 000	2 000	3 000	4 000	5 000	6 000
Pobyt w szpitalu w wyniku NW za 1 dzień (jedna zmiana daty)	60	80	80	100	100	120
Pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w wyniku choroby za 1 dzień (jedna zmiana daty)	40	50	50	60	80	100
Pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w wyniku COVID 19 - jednorazowe świadczenie pod warunkiem pobytu minimum 4 dni (1 x w roku)	ND			500		
Oparzenie lub odmrożenie na terenie placówki oświatowej - zgodnie z tabelą nr 6						
- za 1 %	150	200	300	400	500	600
- za 100% (świadczenie skumulowane)	15 000	20 000	30 000	40 000	50 000	60 000
Oparzenie lub odmrożenie - zgodnie z tabelą nr 6						
- za 1 %	50	100	150	200	300	400
- za 100%	5 000	10 000	15 000	20 000	30 000	40 000
Wstrząśnienie mózgu na terenie placówki oświatowej - zgodnie z tabelą nr 6						
- za 1 %	100	200	300	300	400	600
- za 100% (świadczenie skumulowane)	10 000	20 000	30 000	30 000	40 000	60 000
Wstrząśnienie mózgu - zgodnie z tabelą nr 8						
- za 1 %	50	100	150	200	300	400
- za 100%	5 000	10 000	15 000	20 000	30 000	40 000
Pogryzienie przez zwierzęta - zgodnie z tabelą nr 7						
- za 1 %	100	200	300	400	500	600
- maksymalna wartość świadczenia	500	1000	1500	2000	2500	3000
Rany (obrażenia ciała) Ubezpieczonego w wyniku NW	100	200	300	400	500	600
Atak padaczki	100	200	300	400	500	600
Zatrucie lub porażenie w wyniku NW	100	200	300	400	500	600
Interwencja lekarska (świadczenie bólowe) w przypadku uszkodzenia ciała w wyniku NW pod warunkiem, że nie przysługuje świadczenie z tytułu uszczerbku - konieczna wizyta kontrolna	100	200	300	400	500	600
Refundacja kosztów leczenia oraz kosztów rehabilitacji	1 000	2 000	3 000	4 000	5 000	6 000
Refundacja kosztów naprawy lub nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	1 000	2 000	3 000	4 000	5 000	6 000
Refundacja kosztów odbudowy zębów stałych	500	800	900	1 000	1 200	1 500
Borelioza (diagnoza)	ND	ND		1 500		
Jeździectwo rekreacyjne z uczestnictwem w klubie (poza udziałem w zawodach)	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Pakiet Assistance	✓ Wizyta Lekarza Centrum Assistance (max 400zł) ✓ Organizacja wizyty u lekarza specjalisty ✓ Wizyta pielęgniarki (max 400zł) ✓ Dostawa leków (max 400zł) ✓ Transport medyczny (max 800zł) ✓ Infolinia medyczna ✓ Pomoc psychologa ✓ Szkolny serwis informacyjno-organizacyjny					
Indywidualne korepetycje (max 500zł)	ND	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Ochrona w sieci	ND	ND	TAK	TAK	TAK	TAK

Pakiet Nowa Klasa został przygotowany na podstawie Ogólnych Warunków Ubezpieczenia od Następstw Nieszczęśliwych Wypadków Dzieci i Młodzieży Szkolnej przyjętych Uchwałą nr 42/Z/2022 Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. (OWU). Pełne informacje dotyczące produktu ubezpieczeniowego znajdują się w OWU. **OKRES UBEZPIECZENIA:** 1 rok I Podane powyżej wartości podano w zł I Materiał ma charakter marketingowy, nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu Cywilnego. OWU dostępne na stronie: www.nowaklasa.pl

Unilink SIGNAL IDUNA

O szczegóły oferty
zapytaj swojego Agenta!

Wygodna aktywacja polisy

Zakup i aktywacja polisy jest szybki i intuicyjny. Za pomocą dedykowanej strony: <https://nowaklasa.pl/>,

- cały proces zajmie nie więcej niż 3 minuty. Dodatkowo wystarczy, że wpiszesz kod zniżkowy: **PS13739**. Zapraszamy do zapoznania się z najlepszą ofertą na rynku.

Szanowni Czytelnicy. Mam nadzieję, że będziecie tworzyć tę gazetę razem ze mną i zespołem redakcyjnym. Chciałbym by chojniczanin.pl stał się publikatorem opinii ludzi wrażliwych na problemy naszego miasta. Gazeta jest bezpłatna, a cała redakcja na czele ze mną pracuje „non-profit”. To po prostu zespół zapaleńców i „chojnickich fanatyków”. Zapraszam do pisania.

Portrety w ołówku Ewy Trabszo

Przez miesiąc, do 18 sierpnia można było oglądać w sali wystawowej Chojnickiego Centrum Kultury prace Ewy Trabszo. Artystka nie otworzyła wystawy, ale pojawiła się na finisażu.

18 sierpnia w Chojnickim Centrum Kultury można było umrzeć z gorąca. I z emocji. - *Mamy znowu awarię klimatyzacji* – tłumaczył nieźle wnerwiony tym stanem rzeczy dyrektor ChCK Radosław Krajewicz, gdy policzki pań płonęły z gorąca, warzył im się tusz i fluid, a pot perlił na czole. Nie lepiej było z panami wbitymi w marynarki, oni też cierpieli katusze z powodu temperatury.

Ewa uratowana przed dwóją

Ale to nie klimatyzacja była na szczęście bohaterką wieczoru, tylko rodowita chojniczanka Eva Trabszo, z domu Abramek, oblegana przez szkolnych kolegów, znajomych i przyjaciół, miłośników malarstwa i sztuki. Nie zabrakło więc wzruszeń, łez, uścisków, wybuchów radości i westchnień. Nic dziwnego, na co dzień Ewy nie spotyka się na chojnickim deptaku, bo od lat mieszka w Londynie i teraz powróciła do rodzinnego miasta, by pochwalić się swoimi szkicami. Rysunek to jej pasja, praktycznie od dzieciństwa. Choć zaczęło więc niezbyt, bo od niewykonania zadania domowego z plastyki w szkole podstawowej, a pani Gołubowska była bardzo wymagającą nauczycielką. Ewę uratowała przed dwóją jej mama, o której rysownicza mówi ze łzami w oczach, że jej najwięcej zawdzięcza. Mama narysowała więc za Ewę obrazek harcerza i pioniera

połączonych węzłem przyjaźni, ale nauczycielka nieufnie podeszła do autorstwa pracy i dopytywała, czy aby na pewno Ewa stworzyła to dzieło. Dziewczynka szła w zaparte, więc nauczycielka, stawiając jej piątkę, zażyczyła sobie, żeby odtąd Ewa zawsze przynosiła jej prace podobnej jakości. Cóż było robić? Trzeba było usiąść z mamą i z ołówkiem w rękę i wziąć się do roboty!

Ołówek wypada z ręki

- *Mama zawsze mówiła mi, że co jak co, ale na ołówki u nas w domu wystarczy pieniędzy* – wspomina autorka prac.

Cezurą w jej życiu była śmierć mamy. Nagła, niespodziewana. Ewie wtedy ołówek wypadł z ręki. Na ponad 20 lat. Wyprowadziła się z Polski, zamieszkała w Londynie, tam zetknęła się ze światem mody i rozpoczęła współpracę z projektantami. To była inspiracja do tego, żeby wrócić do pasji z przeszłości. Teraz nie tylko rysuje, ale próbuje eksperymentów z farbami olejnymi, próbki pokazała na wystawie. Także bardziej komercyjne modowe wariacje z jej rysunkami na sukienkach, bluzach, t-shirtach, torbach.

Spotkanie z Ewą Trabszo wzbogacił pokaz taneczny i muzyczne popisy tria w składzie: Małgorzata Waszyńska, Wojtek Czemplik i Mariusz Giermaziak. A dodatkowe emocje wywołało przypomnienie przez jedną z koleżanek niegdyś namalowanego przez Ewę portretu i jej dedykowany tekst o tym, jaka naprawdę jest.

Tekst i fot. Maria Eichler

A to niespodzianka! Kiedy koleżanka przynosi na wystawę namalowany w szkole portret autorstwa Ewy Abramek (teraz Ewy Trabszo – z lewej)

Jan Filip Libicki z PSL w Sukiennicach

Senator Libicki był 19 sierpnia gościem swoich kolegów z Koalicji Polskiej w Chojnicach. Nieodmiennie deklaruje, że jako stary kawaler nadal jest do wzięcia. Ale nie jest to propozycja matrymonialna...

- *Przyjadę, jak będziecie mnie potrzebowali* – deklarował. - *Na festyn i nie tylko...*

O czym marzy Kaczyński?

O czym jeszcze mówił? M.in. o tym, że nie wierzy, że PiS będzie majstrował przy ordynacji wyborczej. Nie tylko dlatego, że jest już za późno. Wyborcze dygresje Jarosława Kaczyńskiego mają według Libickiego tylko jeden cel – zasiać niepokój, szerzyć zamęt w szeregach, kto i gdzie znajdzie się na listach, a kto na wieki zostanie z nich skreślony. Zaś argument o tym, że trzeba przesunąć wybory, bo państwo nie udźwignie ich w jednym terminie, jest absurdalny. I potwierdza tylko to, że PiS jak ognia boi się wyniku w wyborach do samorządów, bo tam zawsze szło mu najgorzej.

- *Marzeniem Kaczyńskiego jest na pewno mianowanie każdego wójta i burmistrza* – śmiał się Libicki. - *Nie robi tego tylko dlatego, że ludziom spodobało się wybieranie włodarzy. Prawie każdy u nas ceni sobie, że może oddać głos na swojego kandydata.*

Dwie listy

Zapytany przeze mnie o sytuację PSL, receptę na odsunięcie PiS od władzy

i szanse na to oraz o wizję tego, jaka ma być Polska po rządach PiS, odpowiada: - *PSL, w którym mam dość krótki staż, musi zmieniać się tak, jak zmienia się wszystko dookoła. We wsi, w której żyłem prawie 30 lat, kiedyś prawie wszyscy żyli z rolnictwa, dziś może jest tu 1,5 rolnika... To wymusza zmiany. Trzeba przyciągać ludzi, otwierać się na nowe. Oddać należne miejsce starym działaczom, ale szukać innych rozwiązań.*

Libicki uważa, że receptą na sukces wyborczy dla opozycji jest powtórzenie paktu senackiego z 2019 r. oraz przygotowanie co najmniej dwóch list wyborczych. - *Ja mam poglądy konserwatywne i mogę sobie wyobrazić na jednej liście np. Marka Biernackiego i Barbarę Nowacką, ale PiS natychmiast będzie te różnice światopoglądowe między nimi uwypuklał* – mówi senator PSL. - *I to jest groźne. Więc dwie listy muszą być.*

Podkreśla, że o ewentualnym sukcesie wyborczym opozycji zadecyduje... zima. Bo kiedy ceny energii Polacy odczuwają w portfelach, to tak czy owak winą za to spadnie na rząd. Bo taki jest mechanizm polityczny.

A jeśli uda się wygrać wybory, trzeba zrobić wszystko, żeby docenić przedsiębiorców, ich pracę, intelekt, zdolności, oraz samorząd – doprowadzić jego reformę do końca, aż do wspólnot lokalnych i zabezpieczyć przed demontażem. Bo to przedsiębiorcy i samorząd są autorami sukcesu Polski po 1989 r.

Tekst i fot. Maria Eichler

Senator Jan Filip Libicki i uczestnicy spotkania w Sukiennicach

AUTOMATYKA do BRAM

■ ogrodzenia ■ bramy garażowe

P.H.U. **AUTOTECH**

kom. 604 096 837 ■ kontakt@phu-autotech.pl

WYCENA ■ SPRZEDAŻ ■ MONTAŻ ■ SERWIS

01 sierpnia

W 78. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego delegacja miasta Chojnice na czele z wiceburmistrzem Adamem Kopczyńskim upamiętniła w Dolinie Śmierci ofiary niemieckiej zbrodni dokonanej w tym miejscu, w styczniu 1945 roku. Uroczystość rozpoczęła minutą ciszy, a następnie złożono kwiaty i zapalono znicze przy Grobie Pamięci Żołnierzy Polskiego Podziemia.

01 sierpnia

Chojnickie „Aniołowo” rozpoczęło działalność. Pierwsi pacjenci pojawili się w murach Stacjonarnego Hospicjum i Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego z dniem 1 sierpnia. Łącznie placówka może przyjąć 37 pacjentów. W oddziale hospicyjnym znajdują się pacjenci terminalni z rozpoznaniem nowotworowym, natomiast do ZOL-u trafiają pacjenci, którzy wymagają opieki długoterminowej. Są to z reguły pacjenci po udarach, czy z demencją. Szefową placówki jest Izabela Wodowska.

01 sierpnia

Na Starym Rynku otwarto wystawę fotografii ukazującą piękno macierzyństwa. Rok temu powstał projekt „Chojnice Karmią Piersią” w ramach którego organizowane są warsztaty z karmienia piersią, spotkania ze specjalistami i pikniki rodzinne. „Chojnice karmią piersią”. Od 1 do 7 sierpnia obchodzony jest Światowy Tydzień Karmienia Piersią. Zdjęcia, prezentowane na wystawie to wynik pracy Sary (Bo Sarita) z cudownymi mamami na tle miejsc charakterystycznych dla Chojnic.

02 sierpnia

W Czytelnicy Miejskiej Biblioteki Publicznej odbyła się promocja 40 numeru „Kwartalnika Chojnickiego”. Pismo wydawane jest przez chojnicką bibliotekę. Spotkanie prowadzili Anna Lipińska, dyrektor MBP i w zastępstwie za redaktora naczelnego Jacek Klajna, członek kolegium redakcyjnego. Najnowszy numer jest dostępny we wszystkich działach biblioteki, a także w Promocji Regionu Chojnickiego i w budce z pamiątkami Mieczysława Blocha na Starym Rynku.

04 sierpnia

Rozpoczęły się kolejne Ogólnopolskie Spotkania Poetyckie, impreza, która od lat towarzyszy Chojnickiej Nocy Poetów. Po pandemicznej przerwie poeci zjechali do Chojnic z gór i znad morza, z centrum kraju i z peryferii. Bo nic tak nie łączy jak miłość do słowa.

04 sierpnia

Drużyna Red Devils Ladies wzięła udział w Mistrzostwach Polski w beach soccera, które odbyły się w Gdańsku w dniach 4-7 sierpnia 2022. W finale zagrało osiem najlepszych zespołów, a wśród nich „Czerwone Diablice”. Biejący sezon dziewczęta zakończyły na 5 miejscu w Polsce, zarówno w Pucharze Polski, jak i Mistrzostwach Polski.

05 sierpnia

Na trzy tygodnie zamknięto ruch na fragmencie ulicy Dworcowej w Chojnicach (odcinek od skrzyżowania ulicy Dworcowej z Łużycką i Towarową, aż do wiaduktu sąsiadującego z wjazdem na stadion Kolejarsza). Zamknięcie było związane z przebudową budynku dworca i koniecznością przebudowy przyłączy m.in. kanalizacji deszczowej, energetycznej, które znajdują się w pasie ul. Dworcowej.

06 sierpnia

Odbyła się XXIV edycja Pieczenia Chleba w Widnie. W trakcie imprezy była okazja uczestniczyć w warsztatach pieczenia chleba, a upieczone chleby uczestnicy warsztatów mogli zabrać ze sobą do domu. Impreza jak co roku przyciąga tłumy Chojniczan.

06 sierpnia

Amfiteatr w Fosie Miejskiej gościł uczestników i widzów XXVII Chojnickiej Nocy Poetów. W programie było

rozstrzygnięcie konkursu Jednego Wiersza, występy Marty Kurzak, Pawła Ruszkowskiego z zespołem „W Hołdzie Romantynom”, Olgierda Łukaszewicza, Piotra Cyrwusa i wielu innych artystów.

07 sierpnia

W niedzielę po porannej Mszy św. w kościele przy ul. Obrońców Chojnic, 25 rowerowych pątników wyruszyło z Chojnic na Jasną Górę. Po przejechaniu ok. 500 km uczestnicy Rowerowej Pielgrzymki Diecezji Pelplińskiej dotarli (w sobotę – 13-go) na Jasną Górę.

08 sierpnia

Charzykowski mural gotowy! Anna Eichler i Olgierd Szopiński zakończyli prace nad dziełem w rozmiarze XXL, które nawiązuje do żeglarstwa letniego i zimowego. Inicjatywa miała związek ze stuleciem żeglarstwa śródlądowego a sfinałowała ją gmina Chojnice.

09 sierpnia

Z okazji zbliżającego się Święta Wojska Polskiego chojniccy radiotechnicy zostali wyróżnieni przez dowódcę 34 batalionu radiotechnicznego ppłk. Marcina Pysiewicza za wzorowe wykonywanie obowiązków służbowych. Wręczono listy gratulacyjne oraz akty mianowania na wyższe stopnie wojskowe.

12 sierpnia

Pierwszy dzień XXV, jubileuszowego, Festiwalu Piosenki Żeglarskiej w Charzykowach upłynął w folkowych rytmach. Zabrzmiały zatem opowieści zaczerpnięte wprost z pokładów dawnych żaglowców. Oficjalnego otwarcia dokonał Wójt Gminy Chojnice Zbigniew Szczepański w towarzystwie konferansjerów festiwalu, którymi jak co roku są członkowie zespołu Perły i Łotry Michał Gramatyka oraz Wojciech Harmensa. Charzykowski festiwal od lat ma wielu zwolenników z całej Polski, toteż tradycyjnie amfiteatr na brak publiczności nie narzekał.

16 sierpnia

Na chojnickim Starym Rynku działacze z „Młodzi Razem Pomorskie”, „Młoda Lewica – Pomorskie” i „Razem Pomorze” zbierali podpisy pod petycjami ws. poprawy połączeń kolejowych Chojnic z Trójmiastem.

16 sierpnia

W Bazylice Mniejszej rozpoczęły się prace związane z remontem i przebudową instalacji. Wykonuje je firma EL-TEL z Chojnic. Inwestycja była możliwa dzięki wsparciu finansowemu starostwa i urzędu miejskiego. Dofinansowanie pozyskano również z Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku i Ministra Kultury, razem 1.160 tys. zł. Pomogli także wierni składając datki w biurze parafialnym lub dokonując wpłaty na parafialne konto. Jednocześnie rozpoczęły się również prace drogowe związane z przebudową i modernizacją ulicy Wicka Rogali. Powiat chojnicki otrzymał na to zadanie rządowe dofinansowanie w wysokości 50% wartości kosztorysu inwestorskiego. Nowa jezdnia będzie o szerokości od 6,5 m do 7,5 m. Ponadto powstanie kanalizacja deszczowa oraz ciąg pieszo – rowerowy.

18 sierpnia

Z udziałem starosty Marka Szczepańskiego i dyrektora szpitala Macieja Polasika dokonano symbolicznego oddania do użytku nowoczesnego tomografu komputerowego. Kosztował, wraz z montażem i adaptacją pomieszczenia, trzy mln złotych.

19 sierpnia

Senator PSL, Jan Filip Libicki, spotkał się z mieszkańcami Chojnic. Otwarte spotkanie odbyło się na dużej sali w Restauracji Sukiennice.

21 sierpnia

Nad ranem odszedł Zbigniew Stanisławski, dwukrotny

wicemistrz świata w klasie DN, wielokrotny medalista mistrzostw Polski, czołowy polski bojerowiec i żeglarz. Zbigniew Stanisławski pochodził z charzykowskiej żeglarskiej rodziny.

21 sierpnia

Chojnicki Alarm dla Klimatu zorganizował na polanie w Lasu Miejskim kolejny „Piknik z jogą”. Pod czujnym okiem Ewy Stoltmann, doświadczonej instruktorki, była okazja ćwiczyć jogę na świeżym powietrzu.

24 sierpnia

Park Narodowy Bory Tucholskie zakończył spotkania z cyklu Letnia Akademia Przyrodnicza. W środę 24 sierpnia odbyła się ostatnia wędrowka. Uczestnicy wyruszyli z Drzewicza i zwiedzali północną część Parku. Trasa (11 km) wiodła m.in. wzdłuż jeziora Ibeliowego Nierybno, wyrobiska potorfowego, zwanego Pętla Lipnickiego, oraz Strugi Siedmiu Jezior.

26 sierpnia

W chojnickiej Fosie Miejskiej, z okazji 30 lat radia Weekend FM, odbył się koncert „Siła Lokalności”. Na żywo zagrali: Lubin - Michał Lubiński (Chojnice), ROMX i Sebastian Sikorski (Chojnice), KEATSU (Chojnice), Paweł Kreft i BTB (Kościerzyna), Zaber (Chojnice), Dj Te (Chojnice), Maksymilian Tachasiuk (Chojnice), Julia Kurszewska (Chojnice), LULU (Chojnice), Oskar Kucman (Chojnice), LUI - Luiza Gawrońska (Sokole, k. Czarne) oraz Postulat (Tuchola).

27 sierpnia

Krótko przed południem rozpoczął się w sobotę XVI Turniej Rycerski organizowany przez miejscowe bractwo TUR. Jego uczestnicy przemaszewali ulicami starówki a podczas krótkiego postoju na rynku oddano dwa strzały ze sławetnej już hakownicy. Każde zaproszone bractwo mogło wziąć udział w następujących konkurencjach z atrakcyjnymi nagrodami: turniej łuczniczy, turniej tarczy i miecza, walki bo hurtowe oraz pokazach tańca i zabawach plebejskich. Turniej zakończyła inscenizacja oblężenia Chojnic z 1466 roku.

27 sierpnia

Na boisku KS Kolejarz odbyło się święto piłki juniorskiej w Chojnicach - Kolejarz Junior Cup. Na ośmiu boiskach rywalizowały 32 drużyny z roczników 2012 i 2014. Sponsorem głównym turnieju był Kaufland, a partnerami: Miasto Chojnice, Powiat chojnicki, Jednostka Wojskowa w Nieżyłowicach, Pomorski Związek Piłki Nożnej i Zakłady Mięsne Skiba.

28 sierpnia

W niedzielę odbył się w kościele Gimnazjalnym trzeci koncert finałowy IX Letnich Koncertów Organowych Chojnice 2022 w wykonaniu duetu AerOphonic: Paweł Adam Nowak - akordeon (Sulęcyno) i Maciej Zakrzewski - organy (Gdańsk).

29 sierpnia

Na sesji Rady Gminy Chojnice został uroczystie pożegnany odchodzący na emeryturę zastępca wójta Piotr Stanke. Laudację o nim odczytał przewodniczący RG Ryszard Kontek.

29 sierpnia

Odbyło się zebranie mieszkańców Sołectwa Chojniczki, na którym dotychczasowy sołtys Janusz Szczepański zrezygnował z tej funkcji. Nowym sołtysem został Tomasz Sujak.

30 sierpnia

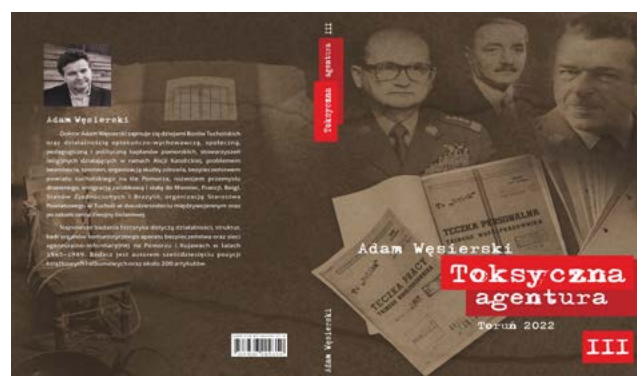
Wójt Gminy Chojnice Zbigniew Szczepański wręczył Januszowi Szczepańskiemu, dotychczasowemu sołtysowi Chojniczce akt powołania na stanowisko swojego zastępcy.

W drugiej połowie września na rynku wydawniczym ukaże się kolejna publikacja A. Węsierskiego pt. „Toksyczna agentura” (t. 3, Toruń 2022). Autor ujawnia w książce przeszło 200 biogramów konfidentów z terenu ziemi chojnickiej i sępoleńskiej.

Odkrywa kompromitujące świadectwa współpracy z bezpieczeństwem na ziemi chojnickiej i nie tylko. Pokazuje również mechanizmy i strategię tuszowania hańbiącej współpracy z komunistycznym aparatem bezpieczeństwa przez osoby z kręgów władzy i biznesu. Historyk wylęgarni kłamstwa i hipokryzji przeciwstawia rzetelne i obiektywne badania naukowe.

Toksyczna agentura odkrywa również specyficzną symbiozę, jaka łączyła aparat bezpieczeństwa PRL reprezentowany przez funkcjonariuszy bezpieki z jej agenturą. Nie jest dzisiaj tajemnicą, że owa symbioza bynajmniej nie wygasła po zakończeniu toksycznej i hańbiącej współpracy, szczególnie odnosi się to do delatorów z kręgu władzy, którzy dzięki parasolowi ochronnemu tajnej policji politycznej, z powodzeniem brylowali i brylują w życiu publicznym, robiąc zawrotne kariery w biznesie i polityce.

O terminarzu spotkań w powiecie chojnickim i w powiatach ościennych będziemy informowali na bieżąco.

XLII SESJA RADY MIEJSKIEJ VIII KADENCJI - 22.08.2022

22 sierpnia 2022 roku odbyła się XLII sesja Rady Miejskiej VIII kadencji. Do sesji zasiadło 19 radnych. Sesję rozpoczął Przewodniczący Rady Miejskiej **Antoni Szlanga**. Sekretarzem sesji został **Bartosz Bluma**, a do komisji wnioskowej wybrano radnych: **Andrzeja Gąsiorowskiego** i **Kazimierza Drewka**. Zasadnicza część sesji rozpoczęła się od sprawozdania burmistrza miasta z okresu międzysesyjnego.

Burmistrz Arseniusz Finster – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowni Państwo. Rozpoczynamy **nowy rok szkolny**. Nie chciałbym całej statystyki przedstawiać, powiem tylko o rzeczach, które się zmieniają. Więć w nowym roku szkolnym będziemy mieli w naszym systemie o 174 uczniów, czyli 6 oddziałów mniej. Ratują sytuację dzieci z Ukrainy, których będzie około dwustu, bo gdyby ich nie było, to najprawdopodobniej mielibyśmy aż 12 do 15 oddziałów mniej, a to się wiąże z wielkością subwencji. Ale i tak niż demograficzny dotarł do nas, po reformie, którą rząd zaproponował kilka lat temu i właśnie o te 6 oddziałów dzieci będzie mniej. Prawdziwy renesans przeżywają nasze przedszkola. Od nowego roku szkolnego w mieście będzie funkcjonować 20 różnych inicjatyw publicznych i niepublicznych, które będą realizowały wychowanie przedszkolne. My tutaj mamy trzy szkoły, które prowadzą przedszkola, to jest „jedynka”, „trójka” i „siódemka”. **Powstają dwa nowe przedszkola** – „Krokodylek” i „Świat Mai”. Łącznie w systemie będzie 1879 dzieci. W momencie „prywatyzacji”, czy przekształcenia przedszkoli do systemu uczęszczało 1000 dzieci, a teraz 1879. Tę liczbę dedykuję krytykom procesu przekształcenia przedszkoli w Chojnicach, bo ten ciężar znalezienia miejsca dla prawie 900 dzieci spocząłby na nas, gdyby nie otwarty system niepubliczny, prawda? Tak więc tutaj przedszkola przeżywają renesans i bardzo dobrze. To się wiąże oczywiście też z 500+, różnymi możliwościami, które rodziny zyskały. Ważne jest, żeby każde dziecko mogło chodzić do przedszkola.

Jeżeli Państwo pozwolą, to chciałbym przedstawić stan frontu inwestycyjnego. **Przebudowa ul. Gdańskiej w Chojnicach – od Tucholskiej do wiaduktów** – od środy malowanie poziome i właściwie do końca tygodnia, jeżeli pogoda pozwoli ta arteria będzie uruchomiona. Oddajemy ją do użytku na rok przed terminem, to chciałem zwrócić uwagę. Popelniliśmy błąd na samym starcie, planując tę inwestycję na trzy lata, ale wówczas takie a nie inne były uwarunkowania finansowe. Ale i tak rok wcześniej oddajemy do użytku. Kawał dobrej drogi, przejechałem, sprawdziłem, jakościowo wygląda to dobrze i bardzo dobrze.

Dokumentacja techniczna przebudowy ul. **Obrońców Chojnic** – rozstrzygnięto ponowny przetarg. To jest dobra wiadomość. Projekt łącznicy drogowej **Rzepakowa – Kościarska** – umowa jest podpisana i rozpoczęły się prace projektowe. Projekt **łącznicy na Strzeleckiej** – prace przebiegają zgodnie z umową. Zachęcam, żebyście Państwo porobili o sprawozdanie z realizacji tych prac.

Prace projektowe **Drogi do Igieł** i wykonanie tej drogi przebiegają zgodnie z harmonogramem. **Budowa ul. Rzepakowej** wraz z odwodnieniem – dofinansowanie z Polskiego Ładu, przetarg rozstrzygnięty – firma Wo-Kop. Podpisujemy umowę w tym tygodniu, czas realizacji 13 miesięcy.

Projekt ul. **Działkowej** – przetarg rozstrzygnięty. Projekt ul. **Sobierajczyka** – przetarg rozstrzygnięty. Projekt przebudowy ul. **Kardynała Wyszyńskiego** – mamy dofinansowanie z Polskiego Ładu, przetarg w przygotowaniu, doprojektowaliśmy dwadzieścia kilka nowych miejsc parkingowych zgodnie z życzeniami mieszkańców.

Budowa dróg na osiedlu Pawłówko – etap I – Przytorowa, Willowa – wykupiono grunt pod zbiornik. Trwa przygotowanie przetargu na projektowanie, przebudowę zbiornika, rozbudowę nawierzchni w drogach, ogłoszono przetarg na szacunek kosztów projektu.

Przebudowa budynku **Ośrodka Profilaktyki Rodzinnej** – unieważniono ogłoszony przetarg. Naszym zdaniem kwota była za wysoka, przeszło 350 tys. zł.

Utworzenie transportowego węzła integrującego wraz ze ścieżkami – budowa ścieżek, jak Państwo wiedzą, jest zakończona. **Dworzec autobusowy** z pierwszym parkingiem działa od 3 stycznia. Parking drugi – prace zakończone i odebrane. Serdeczna prośba o korzystanie z nowego parkingu, bo tak się pracownicy PKP i mieszkańcy przyzwyczaili, korzystają z pierwszego parkingu, a podróżujący muszą korzystać z drugiego przez to wydłuża im się jak gdyby dojście do tej części kolejowej.

Dworzec kolejowy – trwają prace wewnątrz i wokół budynku. Jak Państwo wiecie wykonujemy przyłącza kanalizacji sanitarnej, deszczowej, wodociągu i gazu. I tu jest dobra wiadomość, już we wtorek asfaltowanie, czyli o tydzień krócej będzie zamknięta ul. Dworcowa przy wiaduktach.

Poprawa gospodarki wodami opadowymi – zakończy-

liśmy pięć z dziewięciu umów. Pozostały – **Subisława, Dąbrowskiego, Sambora**, tutaj musi Wykonawca poprawić fragment nawierzchni przy ul. Subisława, Żwirki i Wigury.

Budowa zbiornika retencyjnego Sobierajczyka – w 90% jest zainwestowana. Prochowa, Sobierajczyka, Al.Brzozowa, Sawickiej, mówię o starych nazwach jeszcze, i inne ulice – tutaj do połowy września chcemy położyć masę bitumiczną. Parkowa, Plac Niepodległości, Okrzejna – zakończono prace związane z kanalizacją deszczową.

Poprawa gospodarki wodami opadowymi – etap II – trwają prace projektowe. Budowa przepompowni przy garażach na Młodzieżowej – zakończona, odebrana.

Budowa instalacji zasilania systemu podgrzewania murawy na stadionie – roboty przebiegają zgodnie z harmonogramem. Termin wykonania – 15 października.

Budowa kanalizacji deszczowej i dróg – Modrzewiowa – przetarg rozstrzygnięty, podpisano umowę. Termin realizacji 14 miesięcy. Projekt ulic: Wróblewskiego, Śniadeckich, Jeżynowa – przetarg w przygotowaniu.

Chciałbym jeszcze powiedzieć, że wskazaliśmy już miejsca do **odwiertów geotermalnych**, oby nam się poszczęściło. Bo gdyby się okazało, że są źródła geotermalne w Chojnicach, to wówczas będziemy mniej, jako mieszkańcy, płacić za ciepło. Te odwierty będą realizowane od ul. Książąt Pomorskich, w lewo do ul. Karsiańskiej.

Przygotowujemy się do przetargu na **budynek komunalny**. To się wiąże oczywiście z intensyfikacją sprzedaży nieruchomości.

Świetlica na Jabłoniowej – też przygotowujemy się do przetargu. I przygotowujemy drogi tymczasowe na osiedlu Bajkowym, czyli „trapez”. Metalowiec chcemy zgłaszać do Polskiego Ładu. Projektujemy drogi w układzie komunikacyjnym nowego żłobka.

Budowa nowego żłobka przebiega zgodnie z harmonogramem. Mamy opóźnienia w modernizacji sal gimnastycznych w Szkole Podstawowej nr 1. To opóźnienie wynika z dodatkowych prac, które trzeba było wykonać, a nie były one uwzględnione w przedmiarze. Dopiero po zdjęciu elewacji było widać, że są tam błędy. Dokumentację ul. Portowej, Rybackiej i Ceynowy, tego połączenia, w tej chwili wykonujemy.

Niestety **zamroziliśmy temat w PKO BP**, ale kupiliśmy ten budynek za 1,5 mln razem z gminą i powiatem, myślę że to jest dobra inwestycja. Dbamy o niego, do tematu będziemy wracać.

Chciałbym również powiedzieć, że do Polskiego Ładu będziemy zgłaszać **oczyszczalnię ścieków** w Chojnicach, a to głównie w kontekście tych uciążliwości zapachowych. Chcemy zmienić technologię higienizacji osadów. Koszt realizacji około 10 mln zł, czyli to się wpisuje dobrze w Polski Ład. Trwają prace projektowe, które mają umożliwić przedstawienie w aplikacji już dokumentacji projektowej. Deklaruję mieszkańcom, że uczynię wszystko, razem z Państwem zresztą, żeby te uciążliwości zginęły, natomiast pozostałe instytucje, które być może te walory zapachowe psują będą permanentnie kontrolowane.

Jeżeli Państwo pozwolą, to też chciałbym powiedzieć kilka słów o **obchodach 1 września**, trochę inne niż zwykle ze względu na remont przy ul. Dworcowej. Chcielibyśmy wrócić do 4:20 i do Pomnika Pomordowanych Kolejarzy, wrócimy za rok, jak już dworzec będzie gotowy. W tym roku będę chciał złożyć kwiaty przy każdym pomniku, który ma swój związek z II wojną światową, włącznie z cmentarzem pomordowanych. O 17:00 w kościele przy Rzepakowej msza święta. Będę też podstawiał autobusy delegacji, które będą chciały pojechać do Doliny Śmierci złożyć wiązanki. To wszystko jest w zaproszeniu.

Słowo jeszcze o kulturze. Myślę, że nie tylko w mojej ocenie, ale w ocenie wielu mieszkańców Chojnic, to nowe miejsce, czyli Fosa, bardzo się przyjęło. Noce Operetkowe urastają do rangi no chyba najlepszej imprezy kulturalnej w Chojnicach, świadczy o tym frekwencja i oceny. Natomiast rozgorzała taka dyskusja, którą ja chciałbym przenieść tutaj na Radę Miejską, bo po to jestem, żeby argumentować, że głównym problemem naszej fosy jest brak dachu. Mówię nie o dachu nad sceną, tylko o dachu nad audytorium. Ten argument ciągle powtarza Pani Maria Eichler, do czego ma pełne prawo i może mi o tym codziennie przypominać, albo co dwa tygodnie. Odpowiedziałem na facebooku, teraz przytoczę szereg różnych innych argumentów, które uprzejmie prosiłbym, żeby wziąć pod uwagę. Zaczniemy od tego, w mieście panuje pogląd, że my wydajemy więcej na sport niż na kulturę, a jest dokładnie odwrotnie. Jest dokładnie odwrotnie, ponieważ na kulturę wydajemy 5,7 mln zł, zaokrąglam do całości, w wydatkach bieżących. Na sport wydajemy w wydatkach bieżących, gdzie wpisałem również dopłatę do basenu – 4.136.000 zł. Pod pojęciem kultury rozumiem: dotacja do ChCK-u, dotacja do Biblioteki, granty,

nagrody, stypendia, Dni Chojnic. To tworzy kwotę 5,7 mln. A sport: granty, nagrody, stypendia, zakupy, usługi, utrzymanie obiektów, basen dopłata – 4.136.000. Więć proszę już nie używać tego argumentu, który nie ma ujęcia w statystyce i w rzeczywistości, że miasto hołubi sport, a nie dba o kulturę. Porównałem też wydatki majątkowe. Wydatki majątkowe na kulturę, w ostatnich latach, to jest prawie 25 mln zł. Z czego – 20.884.000 zł to był ChCK, 3.593.000 to był Amfiteatr, i nagłośnienie Amfiteatru – 500.000. To razem robi 25 mln. Jeżeli chodzi o nasz sławny stadion, to wydaliśmy, ze wszystkim – z podgrzewaną murawą, kotłownią, oświetleniem, budynkiem klubowym, itd. – 15.015.000 zł. Wiem, że jeszcze robiliśmy Modraka, możemy doliczyć 3 mln, możemy doliczyć wymianę murawy na Modraku – 1,5 mln. To jest 20 mln. Ale na kulturę jest 25 mln, więc inwestujemy w kulturę mocniej niż w sport. Notabene **Chojniczanka nam się może odwdziżyć za inwestowanie**, między innymi dla Chojniczanki, bo jak Państwo wiecie Pan Minister Bortniczuk przygotował bardzo ciekawy projekt uwzględniający w pierwszej transzy podział 150 mln zł dla drużyn z Ekstraklasy i I ligi. I dzisiaj złożyłem, poprzez mój Klub, wniosek do Państwa, żebyśmy na najbliższą sesję przygotowali projekt uchwały uruchamiający projektowanie kompleksu boisk sportowo-rekreacyjnych Modrak, czyli rozbudowa Modraka, a to po to, żeby uzyskać 70% dotację. Więć tutaj zdarzyło się tak, że to Chojniczanka jak gdyby, kolokwialnie mówiąc, przyniesie nam pieniądze, które będziemy mogli wykorzystać na rozbudowę bazy szkoleniowo-treningowej. Tak więc, jeżeli chodzi o finanse, to kultura jest na pierwszym planie, sport jest niedoinwestowany.

No, a teraz wróćmy do tego dachu. Proszę Państwa, **w naszym mieście są ważne trzy dachy**, ja tak to sobie wykalkulowałem. Najważniejszy dach jest na Młodzieżowej, który zbudowaliśmy właściwie na końcu. Bo ten pomysł, żeby zbudować zadaszenie nad targowiskiem na Młodzieżowej był strzałem w dziesiątkę i myślę, że wszyscy to całkowicie akceptują. Są różne kryteria, jest kryterium korzystania, no to targowisko działa mniej więcej trzysta, trzysta pięćdziesiąt dni w roku. Czyli ten deszcz, śnieg i uciążliwości są tam najbardziej dotkliwe, więc poza dyskusją dach na targowisku musi być. Dach na stadionie Chojniczanki wynikał z różnych dyrektyw PZPN-u. To nie jest tak, że ja się uparłem, że muszą zbudować dach na stadionie. Dach na stadionie nie jest nad całą trybuną, tylko łącznie jest 1120 miejsc, a ostatnio budowaliśmy 600. Czyli mamy zadaszonych na 2500 miejsc mniej niż połowę.

No i teraz wracamy do Fosi. Chciałbym przypomnieć, że Fosa jest objęta ochroną konserwatorską. To, że tam mamy scenę i audytorium, to i tak jest duże osiągnięcie. Proszę zwrócić uwagę, że scena nie jest rozłożona cały czas, my ją podnosimy do góry i składamy, żeby nie psuć tą sceną, tym dachem, widoków średniowiecznej kultury i zabytków naszego miasta. Ja wczoraj odpowiedziałem wprost, że gdyby Opera Leśna w Sopocie była w średniowiecznej fosie, to też byłaby bez dachu, bo konserwator zabytków nie zgodzi się na stały dach. Stały dach, gdyby powstał w naszej Fosie, dokładnie by ograniczył widoczność murów obronnych, baszty i całego tego kompleksu. Jesteśmy zgodni, czy nie? Można byłoby się pokusić o tak zwany dach składany, ale dach składany na audytorium, które jest obłe i ma 900 osób, to myślę, że to jest koszt mniej więcej dachu... Nie chcę strzelać, ale to są grube miliony i on musiałby się gdzieś schować. Gdzie? Pod chodnikami na pewno nie, bo siedziska wychodzą z niwelety chodnika, czyli trzeba by jakąś konstrukcję budować przy Spichlerzu, który znowu byśmy zamknęli no i jest to technicznie niewykonalne.

Ale teraz kryterium korzystania. No, w Fosie było dużo imprez w tym roku, dach to nie tylko oczywiście deszcz, ale też słońce. Ale patrząc właśnie na kryterium korzystania, no to Fosa jest tym trzecim miejscem. Najczęściej wykorzystywane jest targowisko, potem stadion, na końcu Fosa. I to są argumenty, które chciałbym przedłożyć uprzejmie do dyskusji takiej o to, żeby nie informować mieszkańców, że mógł powstać dach, a ktoś o nim zapomniał. Nie, to jest celowe działanie, w Fosie dachu po prostu być nie może.

Teraz mamy gradację celów. No musimy ratować się z tymi zapachami, mówię o oczyszczalni ścieków, dlatego w ogóle nie marzę o jakimś tam składanym, kosmicznym dachu, bo on nie wytrzymałby próby czasu.

Tak więc cieszymy się z tego miejsca, ja nie wiem dlaczego my nie potrafimy się cieszyć. Zrobiliśmy Fosę za 3,5 mln, dzisiaj po tych cenach jakie są byśmy ją pewnie budowali za 7 albo 8 mln. Miejsce się wpisało. Inwestujemy dalej w kulturę i sport, i jestem przekonany, że to będzie celowe, i mieszkańcy zaakceptują takie rozwiązanie. Dziękuję za uwagę.

Ograniczona ilość miejsca nie pozwala nam na opublikowanie całej dyskusji radnych na sesji. Jednak protokół z sesji można pobrać ze strony internetowej urzędu.

informacje dla seniorów

Mariusz Paluch Pełnomocnik
starosty chojnickiego
ds. senioralnych**Prawa pacjenta****Prawa pacjenta wynikające z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - art. 68:**

1. Każdy ma prawo do ochrony zdrowia.
2. Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa.
3. Władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku.
4. Władze publiczne są obowiązane do zwalczania chorób epidemicznych i zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska.

Prawa pacjenta, o których stanowi ustawa z dnia 6 listopada 2008r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. 2020.849 tj.)**• Prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych**

- odpowiadających wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej oraz udzielanych z należytą starannością oraz zgodnie z zasadami etyki zawodowej,
- udzielanych w pomieszczeniach i przy użyciu urządzeń spełniających obowiązujące wymagania fachowe i sanitarne,
- udzielanych natychmiast w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia,
- prawo do zasięgnięcia opinii innego lekarza (pielęgniarki, położnej) lub zwołania konsylium.

• Prawo pacjenta do informacji

- o swoim stanie zdrowia, o rozpoznaniu, proponowanych i możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych oraz dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania lub zaniechania, a także o wynikach leczenia i rokowaniu,
- która zostanie przekazana osobie (osobom) przez pacjenta upoważnionej (upoważnionym).

• Prawo pacjenta do tajemnicy informacji z nim związanych

- osoby wykonujące zawód medyczny mają obowiązek zachować w tajemnicy wszelkie związane z pacjentem informacje (w tym o jego stanie zdrowia), które uzyskały w związku z wykonywaniem zawodu.

• Prawo pacjenta do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

- po uzyskaniu od lekarza wszystkich informacji o stanie zdrowia i proponowanym leczeniu, pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych lub odmowy takiej zgody,
  - zgodę wyraża się w formie pisemnej w przypadku zabiegu operacyjnego albo zastosowania metody leczenia lub diagnostyki stwarzających podwyższone ryzyko.
- W każdej innej sytuacji zgodę lub sprzeciw pacjent może wyrazić ustnie.

• Prawo pacjenta do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

- pacjent ma prawo, by przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych towarzyszyła mu osoba bliska,
- pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych zapewniających łagodzenie bólu i innych cierpień.

• Prawo pacjenta do dokumentacji medycznej

- pacjent ma prawo dostępu do swojej dokumentacji medycznej, tj. dokumentów dotyczących jego stanu zdrowia i udzielonych świadczeń zdrowotnych.
- Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych ma obowiązek udostępnienia dokumentacji medycznej również osobie przez pacjenta upoważnionej.

• Prawo pacjenta do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

- gdy pacjent nie zgadza się z treścią orzeczenia lub opinii lekarskiej, a postępowanie odwoławcze w odniesieniu do opinii lub orzeczenia nie jest uregulowane w odrębnych przepisach prawa, może wnieść sprzeciw do Komisji Lekarskiej działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta. Sprzeciw należy wnieść w terminie 30 dni od dnia wydania opinii albo orzeczenia przez lekarza orzekającego.

• Prawo pacjenta do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

- pacjent ma prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami,
- pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej, tj. opieki, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Prawo to daje możliwość m. in. towarzyszenia pacjentce przy porodzie czy przebywania rodziców z dzieckiem podczas jego hospitalizacji.

• Prawo pacjenta do opieki duszpasterskiej

- pacjent ma prawo do opieki duszpasterskiej.

W sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia lub zagrożenia życia podmioty lecznicze mają obowiązek umożliwić kontakt z duchownym właściwym dla wyznania pacjenta.

• Prawo pacjenta do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie

- szpital oraz każdy inny podmiot udzielający stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych ma obowiązek zapewnić pacjentowi bezpłatne przechowywanie rzeczy wartościowych w depozycie.

WNĘTRZENatalia Janowska
projektant wnętrz

nataliajanowska.wnetrze@onet.pl

https://www.instagram.com/wnetrze_nj/

kom. +48 882 192 933

Chojnickie Centrum Kultury

Amfiteatr w Fosie Miejskiej

Fosa Miejska oficjalnie rozpoczęła sezon artystyczny 15 maja 2022 roku, inaugurując jednocześnie Europejską Noc Muzeów. Do 3 września w odnowionym amfiteatrze odbyło się 18 wydarzeń artystycznych. W Chojnicach wystąpili artyści znani z najważniejszych polskich scen muzycznych i teatralnych oraz ekranów kinowych i telewizyjnych. Na Chojnickiej Nocy Poetów zaprezentowali się m.in. Olgierd Łukaszewicz, Piotr Cyrwus, Marta Kurzak, Tymon Tymański, Limboski i zespół Pierwiastek z Trzech. Miłośnicy teatru do ostatniego miejsca wypełnili widowie na spektaklu „Wodewil Warszawski” w wykonaniu Pijanej Sypialni podczas Festiwalu Sztuki Ulicznej „Chojnicka Fiesta”. Z kolei Chojnickie Noce Operetkowe uświetniły znakomite występy tria Sopranissimo i laureatów prestiżowego konkursu im. Bogdana Paprockiego z towarzyszeniem niezawodnej Orkiestry Symfonicznej Bydgoskich.

Wydarzenia w Fosie Miejskiej latem przyciągały setki widzów. Fot. D.Frymark

Na naszej największej scenie lokalnej nie zabrakło oczywiście wykonawców z Chojnic i regionu. Po dłuższej przerwie przed rodzimą publicznością wystąpił Chojnicki Big Band. Lokalni muzycy zaprezentowali entuzjastycznie przyjęte projekty „Obywatel Ciechowski”, „Młodzi śpiewają Zauchę” i „Niezapomniane lata '80. Podczas koncertu „Echa Fosi” wystąpili przedstawiciele sceny alternatywnej, w tym chojnicka Moringa i Entfloria z Kamienia Krajeńskiego.

Najbardziej popularni muzycy pochodzący z naszego regionu stworzyli niezapomniane widowisko na koncercie „Siła lokalności”, zorganizowanym przez Chojnickie Centrum Kultury wspólnie z Radiem Weekend FM. Ulubieńcy radiowych słuchaczy, w tym RoomX, Lubin, Zaber, Postulat, Oskar Kucman, Lolu, Maksymilian Tachasiuk, Julia Kurszewska swoimi występami rozgrzali amfiteatr do czerwoności. Po raz pierwszy w historii chojnickich koncertów „Siła lokalności” była transmitowana na żywo na antenie Radia Weekend FM, dzięki czemu muzyka z Fosi Miejskiej rozbrzmiewała aż w pięciu powiatach naszego regionu.

Wysoka frekwencja na wszystkich wydarzeniach świadczy o tym, że chojnicki amfiteatr udanie rozpoczął swoją działalność po generalnym remoncie.

Dni Sztuki z Muzeum Janusza Trzebiatowskiego

Tegoroczne wydarzenie obfitować będzie w spotkania poświęcone malarstwu, poezji i grafice z Januszem Trzebiatowskim oraz zaproszonymi ekspertami. W sali wystawowej ChCK będzie można podziwiać nową serię obrazów mistrza, których motywem przewodnim jest „Przestrzeń muzyczna”. 17 września na scenie ChCK wystąpi Izabela Jutrzenka-Trzebiatowska, która na fortepianie zaprosi nas do walca. Widzowie odbędą wspólną podróż z pianistką przez muzykę epoki romantyzmu – od prostych walców Schuberta i Ogińskiego, do których tańczono, aż po poemat taneczny, jak można określić „Zaproszenie do tańca” Webera. Program ten przedstawi walc jako gatunek w jego pełni i różnorodności. Bilety w cenie 20 zł do kupienia w kasie ChCK i przez internet.

Stypendystki burmistrza na scenie ChCK

We wrześniu będzie można zobaczyć dwie bardzo ciekawe propozycje artystyczne, których autorkami są młode utalentowane chojniczanki, stypendystki Burmistrza Chojnic w dziedzinie kultury. 25 września o godz. 17:00 swój recital zaprezentuje Marta Wieczorkiewicz. Spektakl „Wróć do Sorrento - recital o życiu Anny German” to wymarzony debiut z perspektywy aktorki na początku swojej artystycznej drogi. Anna German była postacią obdarzoną niezwykle głosem oraz niespotykanym silnym i dobrym charakterem. Jej historia zainspirowała w młodym wieku wokalistkę do tego stopnia, by zostać aktorką scen muzycznych. 29 września o godz. 18:00 widzowie obejrzą spektakl taneczny pt. „Pełnia”. Przedstawienie jest tegorocznym dyplomem Natalii Rudnik, kończącym studia magisterskie o specjalności choreograficznej, na Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów w Łodzi. Bezpłatne zaproszenia na oba wydarzenia można odbierać w kasie ChCK.

Bałtycki Teatr Dramatyczny powraca z nową komedią

Po ogromnym sukcesie spektakli: „Związek otwarty” i „Przyszedł mężczyzna do kobiety” czas na trzecią propozycję znakomitego duetu aktorskiego BTD: Żanetty Gruszczyńskiej – Ogonowskiej i Wojciecha Rogowskiego. Tym razem to „Akompaniator” Anny Burzyńskiej, wspaniała komedia z elementami makabreski, nagłymi zwrotami akcji i mistrzowskimi pojedynkami aktorskimi. Śpiewaczka operowa i jej nieśmiały akompaniator spotykają się na próbie. On zakochany w niej beznadziejnie od 30 lat, ona nieświadoma jego uczucia. Uczucia, które jest – najdelikatniej

mówiąc – bardzo dziwne... Bilety w cenie 40 zł do kupienia w ChCK i przez internet.

Spektakl „Akompaniator” do zobaczenia na początku października w ChCK. Fot. I. Rogowska

Koncert śpiewającej rodziny Kaczmarek

Chojnickie Centrum Kultury zaprasza 20 października o godz. 19:00 na koncert rodzinnego zespołu śpiewaków operowych w skład, którego oprócz rodziców: Iwony Kaczmarek – sopran liryczny i Piotra Kaczmarka – tenor dramatyczny wchodzi genialnie uzdolnieni bracia: Adam – tenor i Wojciech – baryton. Rodzina śpiewa razem od ponad 5 lat, a w swoim niezwykle bogatym repertuarze posiada wiele znanych i lubianych arii i duetów z opery i operetki, piosenek z musicali, a także światowe i polskie standardy muzyki estradowej oraz przeboje muzyki filmowej. Podczas koncertu wykonają ulubione utwory publiczności, ale zaprezentują także kilka mniej znanych, ale pięknych muzycznych perełek. Rodzinie Kaczmarek towarzyszyć będzie Zespół Kameralny Orkiestry Symfonicznej Bydgoskich, a koncert poprowadzi Emilia Czekala. Bilety w cenie 70 zł do nabycia w kasie ChCK i na stronie www.ckchojnice.pl.

Jesienne widoki na kulturę

Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego zachęcamy do uczestnictwa w zajęciach edukacyjno-artystycznych, których bogaty program zapewnią instruktorzy ChCK. Nie zabraknie przedpołudniowej teatralnej oferty dla szkół, wzbogaconej o „Teatralne zwiedzanie ChCK”. W sferze muzyki proponujemy koncerty muzyki klasycznej, piosenki francuskiej i 20-lecia międzywojennego. Będzie okazja do uśmiechu, który zagwarantuje Igor Kwiatkowski w swoim występie kabaretowym. Uroczyste obchody jubileuszu przygotowuje Zespół Pieśni i Tańca „Bławatki”, miłośnicy szant będą świętować podczas Pomorskiej Gali Żeglarskiej, a Klub Seniora „Astry” już dzisiaj przypomina o zbliżającym się Międzynarodowym Dniu Seniora. Szczegółowe informacje o kulturalnych propozycjach na jesienny czas będą na bieżąco pojawiać się na stronie internetowej www.ckchojnice.pl. Zapraszamy!

BANK SPÓŁDZIELCZY W CHOJNICACH

Chojnice: ul. Kościuszki 23 • tel. 52 396 52 60
ul. Modra 4 • tel. 52 334 06 33

PROWIZJA
0%

KREDYT
6,95%

Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania (RRSO) wynosi 9,97 %, całkowita kwota kredytu (bez kredytowych kosztów) 14 020 zł, całkowita kwota do zapłaty 14 748,74 zł, oprocentowanie stałe 6,95 %, całkowity koszt kredytu 728,74 zł, w tym: (prowidza 0 zł, odsetki 533,74 zł, ubezpieczenie 111 zł), 11 rat po 1 212,81 zł i ostatnia rata w kwocie 1 212,83 zł. Kalkulacja została dokonana na dzień 01.07.2022 r. na reprezentatywnym przykładzie. Ostateczne warunki kredytowania zależą od wiarygodności kredytowej Klienta oraz wyboru daty wypłaty i daty płatności pierwszej raty kredytu. W przypadku braku konta ROR Bank pobiera 1,50% prowizji od udzielenia kredytu.

Trzymaj się, Ukraino!

24 sierpnia Ukraina obchodziła Dzień Niepodległości. Nie mogło więc zabraknąć obywateli tego państwa na chojnickim rynku. Są uchodźcami i tęsknią za swoją ojczyzną.

Na rynek przyszły głównie kobiety. Z dziećmi na rękę albo w wózek. Starsze latorośle dotarły na hulajnogach albo na piechotę. Wszyscy po to, aby zademonstrować przywiązanie do ojczystego kraju i wiarę w to, że uda się tam wrócić. Łopotały flagi, były żółte i niebieskie baloniki i takie same barwy na strojach, a także ukraińskie hafty na koszulkach i sukienkach. I były łzy. Dużo też. Zwłaszcza gdy rozległ się hymn Ukrainy. I gdy ręce powędrowały w okolice serca.

Dziękujemy Ci, Polsko!

Ale były też podziękowania dla Polski i dla Polaków – za serce i za gościnność, za wsparcie i solidarność. Wypisane na karteczkach i wypowiedziane głośno. – *Polska jest naszą siostrą, naszą rodziną* – mówiła Olga. W jej przemówieniu zabrzmiała niezachwiana wiara, że Ukraina będzie wolna, że będzie można w niej spokojnie i normalnie żyć, bez strachu o zdrowie i życie, bez lęku, że przyjdą Rosjanie i będą rabować, gwałcić i zabijać.

Inne hasła na tej manifestacji to protest przeciwko wojnie i przeciwko terroryzmowi, wołanie o ratunek dla obrońców Azowstalu. Jeden z chojniczan założył koszulkę z wymownym napisem „No war, fuck Putin”.

Taniec i Czerwona kalina

A ponieważ Ukraińcy już pół roku dzielnie walczą o wolność kraju, więc kobiety pokazały, że też mają siłę ducha – zaprosiły do tanecznego korowodu, wyśpiewały Czerwoną kalinę i na koniec minutą ciszy uczciły zabitych w tej wojnie, modląc się później w intencji Ukrainy.

Wzruszające wydarzenie nie było zbyt mocno nagłośnione, stąd niewielu chojniczan wzięło w nim udział. Przystawali przechodnie, na ogół okazując sympatię wobec tego, co się dzieje. – *Straszne* – mówili. – *Nie myśleliśmy, że za naszego życia wojna będzie tak blisko nas...*

Spotkanie na rynku trwało ok. 40 minut, upał (mimo wieczornej godziny) dawał się we znaki, ale wszyscy wytrwali do pamiątkowego zdjęcia. Wcześniej wiele uczestniczek manifestacji pstrykało fotki smartfonami, nagrywało fragmenty. To nie tylko pamiątka, także dowód na to, że kobiety rzucone do obcego kraju nie zapominają, skąd uciekały przed wojną i dokąd chcą wrócić.

Tekst i fot. Maria Eichler

Wzruszające podziękowania...

Charzykowy z murałem

To pierwsza muralowa przygoda w letniskowych Charzykowach. Nie bez powodu doszło do niej teraz, bo ma uświetnić obchody 100-lecia żeglarstwa śródlądowego w tej miejscowości.

Nie byłoby muralu, gdyby nie inicjatywa Stanisława Hamerskiego, który zaproponował gminie Chojnice ten pomysł, oddając na ten cel ścianę budynku tuż przy Chacie Pod Dębem na ul. Długiej (główny trakt Charzyków). Dlaczego się na to zdecydował? – *Chciałem coś zrobić, żeby Charzykowy były piękniejsze* – mówi Stanisław Hamerski. – *A w telewizji tyle się mówi o muralach, tyle się je pokazuje, więc pomyślałem, że i u nas by się przydał. Bo wszędzie tylko reklamy i reklamy...*

Pędzlem skoro świt

Mural zaprojektowała i wymalowała wraz z Olgierdem Szopińskim, studentem ASP w Gdańsku (Bassgro Studio) Anna Eichler, rodowita chojniczanka, po ASP w Warszawie, autorka wielu realizacji muralowych, m.in. Kobiet wolności w Gdańsku, malująca m.in. mural Davida Bowie i Kory w Warszawie, zakochana w pobliskiej okolicy, zwłaszcza zaś w niedaleko od Charzyków leżącej Funce. W pierwszych dniach sierpnia, przy upale ponad 30 stopni, artyści wstawali skoro świt, by zdążyć przed

największą gorączką i ... przed szantami, bo taki termin został uzgodniony z Gminnym Ośrodkiem Kultury.

– *Bardzo się nami zaopiekował pan Hamerski, który w każdej chwili był gotowy do pomocy* – opowiada Anna Eichler. – *Kibicowali nam strażacy, bo remiza jest tuż obok. Zatrzymywali się też mieszkańcy Charzyków i turyści. To było bardzo miłe, bo były i zaproszenia na kawę i ciasto, i życzliwe komentarze.*

Bojer i żaglówka

Długa i wąska ściana w części centralnej muralu została ozdobiona słońcem w dwóch odmianach kolorystycznych – z lewej znajduje się słońce „zimowe”, z prawej – „letnie”. Po lewej stronie analogicznie mamy obrazek zimowy – przejażdżkę na bojerze i na latawcu, a przypomnijmy, że konstruktorem bojerów był Otton Weiland, uznawany za inicjatora sportów wodnych w Charzykowach. Po prawej stronie są żaglówki, bo bez nich trudno sobie wyobrazić Jezioro Charzykowskie. Mural jest opasany flagami Międzynarodowego Kodu Sygnałowego, a ich układ nie jest przypadkowy, zawiera ważną informację. Podobno żeglarze nie mają problemu z jej rozszyfrowaniem, gorzej ze szczurami lądowymi...

Maria Eichler

Anna Eichler i Olgierd Szopiński w trakcie pracy nad murałem w Charzykowach

ZARABIAJ NA WŁASNEJ PRODUKCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ ZE SŁOŃCA!

- ☑ Ulga podatkowa do 53 tys. zł na fotowoltaikę dla osób fizycznych - 17%
- ☑ Dopłaty do fotowoltaiki - rządowy program „Mój Prąd 2021”
- ☑ Bilansowanie energii dla osób fizycznych jak i dla przedsiębiorców
- ☑ Przedsiębiorco! Nie płać za drożący prąd!

INSTALACJE
FOTOWOLTAICZNE
 PROJEKT • MONTAŻ • SERWIS
18 LAT DOŚWIADCZENIA

ZAPRASZAMY

ul. Dworcowa 19
 89-650 Czersk
www.spr-polska.eu
 tel. 731 954 610

X Chojnickie Noce Operetkowe. O jeden dach za mało

Po dwóch latach posuchy (pandemia) w końcu do nas przyjechali. Marek Czekala i Orkiestra Symfoników Bydgoskich, Emilia Czekala – jego córka i niezrównana konferansjerka oraz śpiewacy, dzięki którym wieczór w fosie był prawie anielski...

Prawie...bo zgodnie z prognozą o 20 miał spaść deszcz. I najpierw trochę pokapał, więc założyliśmy kurteczki i machnęliśmy ręką. A co tam...Potem zaczęło śiać regularnie i coraz mocniej, więc trzeba było założyć płaszcze przeciwdeszczowe (jak ktoś miał) i niestety – otworzyć parasole. A wiecie, co to oznacza? Ano to, że scenę widać fragmentarycznie, o ile w ogóle. Na szczęście było słyhać, a to przecież na takim koncercie najważniejsze. Co prawda komfort siedzenia był mizerny, bo kapalo już zewsząd, nie tylko z nieba, ale też z parasoli naszych i cudzych, ale co tam, liczy się w końcu dostęp do kultury, nie? Przecież ci, którzy przyszli na Noc Operetkową, wytrzymają. I faktycznie – prawie wszyscy wytrwali do końca, domagając się nawet bisu, mimo że Emilia Czekala już odsyłała do domu i do parzenia herbaty, żeby po tym potopie się trochę rozgrzać...

Artyści niby mieli nieco lepiej, bo scena ma zadaszenie, ale ponieważ jest ono częściowe (nie obejmuje proscenium), więc w pewnym momencie, gdy już lało jak z cebra, trzeba było przesunąć w głąb sceny mikrofony, a drogocenny sprzęt nagłaśniający opatulić. No cóż, w kwestii zadaszenia widowni wypowiadałam się już tak wiele razy,

że staje się to nudne. Żałuję, że miłośnicy kultury i sztuki nie mają takiego przebicia jak kibice piłki nożnej, bo dla nich PZPN potrafi załatwić zadaszenie trybun. Jeśli chodzi o scenę, to kompletnie nie mogę pojąć, dlaczego jej zadaszenie jest takie kuse... Spec tłumaczy mi, że wówczas scena wymagałaby innej konstrukcji...No cóż...

Paprocki kochał piłkę

A teraz ad rem. Bo już dosyć ponarzekałam. Bardzo spodobał mi się pomysł przypomnienia chojniczanom wybitnego śpiewaka Bogdana Paprockiego (1919-2010), którego losy na moment związane były z naszym miastem. Tu chodził do podstawówki i do naszego słynnego gimnazjum (ale matury już tu nie zdawał), tu jego tata wysyłał go na lekcje skrzypiec, ale przyszły śpiewak wtedy wołał piłkę nożną...I wcale nie marzył o śpiewaniu, tylko o tym, żeby zostać kartografem...Potem, gdy już robił karierę, wziął sobie do serca to, co mówił mu jego profesor, że w śpiewaniu najważniejsze są trzy rzeczy: serce po raz pierwszy, serce po raz drugi i serce po raz trzeci.

Jeszcze bardziej spodobał mi się śpiewacy, którzy tego zapłakanego wieczoru rozgrzali nasze serca i dłonie. Nie wypadli sroce spod ogona, bo to zwycięzcy konkursu upamiętniającego Bogdana Paprockiego, a wystąpili dla nas: Magdalena Stefaniak i Justyna Bujak oraz baryton David Roy i tenor Nazarii Kachala. Głosy olśniewające, interpretacje pełne żaru i uczucia. Arie znane i kochane, nucone pod nosem. Zagrała

jak zwykle pięknie Orkiestra Symfoników Bydgoskich pod batutą Marka Czekala, a Emilia Czekala dowcipnie pointowała to, co dzieje się na scenie i wokół niej, no i to ona przybliżała sylwetkę Paprockiego.

Trzy sopran

Sopranissimo to gwiazda drugiego dnia Chojnickich Nocy Operetkowych. Zjawiskowe trzy dziewczyny – Joanna Horodko, Agnieszka Sokolnicka i Agnieszka Adamczak wyśpiewały dziś wszystko to, co najpiękniejsze w muzyce operowej, operetkowej, musicalowej i filmowej.

Pamiętacie chłopaków z zespołu Tre Voci? Na pewno, bo nie sposób ich zapomnieć. Ich też było trzech i też zawojowali publiczność, tak jak to dziś zrobiły trzy sopranistki, w niczym nie ustępując swoim kolegom (oprócz rodzaju głosu, rzecz jasna). Tym razem batutę dzierżył Ruben Silva z Boliwii i to on poprowadził Orkiestrę Symfoników Bydgoskich, a Marek Czekala jedynie na początku powitał publiczność, by oddać pole swojej utalentowanej córce Emilii, która tradycyjnie zgrabnie, dowcipnie i energetycznie zapowiadała artystów i zdradzała co nieco z muzycznej kuchni, a to przybliżając same utwory, a to wplatając a propos jakiś dowcip czy anegdotę.

Usłyszeliśmy hity z różnych muzycznych rodzajów, w ciekawych aranżacjach i w bardzo dobrym wykonaniu. Niezależnie od tego, czy dziewczyny śpiewały operową arie, czy operetkowy szlagier, czy musicalowy przebój, neapolitańską pieśń, czy

filmowe cacko. Słuchało się tego bardzo sympatycznie, niekiedy ze wzruszeniem, a niekiedy z uśmiechem na twarzy. Publiczność „pomagała”, radząc sobie i z podśpiewywaniem, i z wybijaniem rytmu oklaskami. No i nie chciała śpiewaczek wypuścić, a gdy usłyszała, że Joanna Horodko ma dziś „naście lat”, to odśpiewała jej sto lat. Występom towarzyszyły tańce grupy tanecznej DanceRouge.

Fosa była wypełniona po brzegi. Na szczęście niepotrzebne były płaszcze przeciwdeszczowe i parasole.

PS Moja uwaga o potrzebie zadbania o komfort słuchaczy i widzów w razie niepogody spowodowała polemiczny głos burmistrza Arseniusza Finstera. I to nie tylko na FB, ale także na sesji RM. Wyjaśniam więc, nie marzę o stałym dachu w fosie, bo to bez sensu. Marzę o zadaszeniu, które będzie można szybko i sprawnie montować i demontować. Skoro konserwator zabytków zgodził się na koszmarnie brzydkie kible w fosie (za Krzyżaków chyba takie nie stały?), to może zgodziłby się na taki wariant? Może są u nas jeszcze architekci, którzy potrafią rozwiązywać takie zadania, jak składany czy zwijany dach? Może jednak nie kosztuje to połowę budżetu miasta? Czy może ktoś już to rozeznał? Bo nie mogę pojąć, dlaczego kibicom nie ma kapać na głowę, klientom i przedsiębiorcom na targowisku – tak samo, a ludzie, którzy uczestniczą w imprezach kulturalnych w fosie, mają moknąć i to przez kilka godzin? W czym są gorsi?

Tekst i fot. Maria Eichler

Uklony i kwiaty pierwszego dnia – 19 sierpnia

Sopranistki rządziły drugiego dnia – 20 sierpnia

TWÓJ NOWY ADRES W CHOJNICACH

OSIEDLE
NOWE
GRUNOWO

☎ **502 400 292**

✉ **biuro@toha.pl**

🌐 **www.toha.pl**

📱 **@ToHaChojnice**

ZAPRASZAMY DO BIURA SPRZEDAŻY MIESZKAŃ ul. Wyszyńskiego 10, Chojnice

Płomień braterstwa w centrum Chojnic

14 sierpnia na Starym Rynku w Chojnicach, tak jak w wielu innych miastach w Polsce zapłonął symboliczny Płomień Braterstwa. Prawdziwego ognia nie było, tylko żar nadal lał się z nieba – mimo godziny 18, ale emocje rozgrzewały na równi.

Zanotowałam tego dnia - dziewczynki mają niebiesko-żółte wstążeczki w warkoczach, chłopcy biegają w koszulkach z ukraińskimi cytatami, mamy przyniosły flagi, na policzkach wymalowały ich kolory. Mokną we łzach, bo niejedna ociera je ręką, gdy rozlega się hymn Ukrainy.

Domu brak

Frekwencja po stronie ukraińskiej nie za duża, ale znacznie lepsza niż polska. Flag ukraińskich także więcej. Powiewających i okrywających obecnych. Najpierw Przemek Singer z harcerskiej drużyny im. Wicka Frelichowskiego wyjawia ideę spotkania, potem rozlegają się obydwa hymny, a na końcu odczytane zostaje po polsku i po ukraińsku okolicznościowe przesłanie – o tym, co łączy Polskę i Ukrainę (tego dnia nie mówimy o bolesnych ranach z przeszłości), o wojnie, która zaczęła się 24 lutego tego roku, ale tliła się znacznie wcześniej, o tym, że nie jest to tylko wojna Rosji z Ukrainą, ale z cywilizowanym światem. Wreszcie

o tym, jak pomagamy, jak chcemy być solidarni z tymi, którzy doświadczają cierpienia, lęku, śmierci bliskich, zagłady miast i wsi.

Na pamiątkę wszyscy, także ci, którzy przystanęli na rynku na chwilę, ustawiają się do zdjęcia. Jesteśmy razem, mali i dumni, chojniczanie i ci, którzy przyjechali do nas z Ukrainy, uciekając przed wojną. Powiewają flagi, jedna obok drugiej. Już za chwilę rozejdziemy się do swoich domów. My je mamy. Nasi goście z Ukrainy wciąż za nimi tęsknią.

Nie zdmuchnijmy go

Dlatego warto sobie przypomnieć, że ta wojna wciąż trwa. I że wciąż potrzebna jest pomoc dla Ukrainy. Pomagać można w różny sposób – wpłacając pieniądze na konta specjalnych zbiorów dla Ukrainy, przyjmując do siebie uchodźców albo wspierając np. istniejącą w Chojnicach świetlicę dla dzieci „Parasolka”. Mieści się ona we frontowej części budynku dawnego starego szpitala, na najwyższej kondygnacji. Warto też zerknąć na newsy stowarzyszenia Pomocomocni, które co jakiś czas ogłasza kolejne akcje związane z sytuacją w Ukrainie. Jeśli każdy z nas przekaże grosik albo zaangażuje się w jakieś działanie, może to być dowodem na to, że „płomień braterstwa” nie zgasnął.

Tekst i fot. Maria Eichler

Wydarzenie zorganizowali harcerze, odezwę czyta Przemysław Singer

Poeci rywalizowali o Srebrny Kluczyk

Wygrał Mateusz Brucki

4 sierpnia rozpoczęły się Ogólnopolskie Spotkania Poetyckie, impreza, która od lat towarzyszy Chojnickiej Nocy Poetów. Po pandemicznej przerwie poeci zjechali do Chojnic z gór i znad morza, z centrum kraju i z peryferii. Bo nic tak nie łączy jak miłość do słowa.

W Chojnickim Centrum Kultury zostali sobie przedstawieni (tak, tak, przecież będziecie się państwo integrować przez cztery dni, wywołał prowadzący to spotkanie wraz z Adrianą Banasiak Grzegorz Szlanga). Więc mogli na siebie popatrzeć i się do siebie uśmiechnąć, a ciąg dalszy nastąpił na warsztatach i innych zajęciach, które dla nich przygotowali organizatorzy.

Łucja, jesteś wielka!

Miłym akcentem na początek było uhonorowanie chojnickiej poetki statuetką Dobrego Człowieka, którą przekazała na jej ręce Łucja Dudzińska, członkini jury Konkursu Jednego Wiersza. Skąd ten pomysł? – Wróciłam tutaj po 10 latach – mówiła Łucja Dudzińska. – I wiem, że wszystko, co dobre, co się tutaj wydarzyło, zawdzięczamy właśnie Łucji. Wy ją znacie, kochacie. Łucja, jesteś wielka. Jesteś wspaniałym dobrym człowiekiem!

- Dziękuję – odpowiadała wyraźnie wzruszona Łucja Gocek. – Dziękuję, że to trwa, że poezja nie umiera, że tu jesteście!

Potem goście mogli nacieszyć się muzyką i poezją. Wystąpili dla nich: Martyna Waclawska z piosenkami Młynarskiego świetnie zaśpiewanymi, Grzegorz Szlanga z małym traktatem o interpretacji poezji i kilkomina odczytaniem wierszy laureatów konkursu „O Srebrny Kluczyk”, Joanna Babiarz i Janusz Szot, czyli zespół „Dookoła” z nastrojowymi balladami własnego autorstwa i na koniec debiutujący duet – Patrycja Dąbrowska i Jan Sabiniarz (ten ostatni dobrze znany publiczności nie tylko chojnickiej). Końcówka okazała się magiczna i dobrze włożyła do głowy, oby zechcieli tylko razem występować, bo brzmią anielsko!

W piątek były poetyckie popisy w burse na Świętopełka, a w sobotę podczas Nocy Poetów uczestnicy dowiedzieli się, kto z nich zawiesi na szyi Srebrny Kluczyk. Okazało się, że zwycięzcą konkursu na najciekawszy wiersz został Mateusz Brucki ze Starogardu Gdańskiego.

- To były bardzo owocne Spotkania – podsumowała Łucja Gocek. – Zawsze wiele daje i wymiana myśli, i kontakt z prowadzącymi warsztaty. A w tym roku wszyscy jury okazali się bardzo przystępni i tacy po prostu bardzo ludzcy.

Tekst i fot. Maria Eichler

Łucja Gocek (z lewej) odbiera niecodzienną nagrodę z rąk Łucji Dudzińskiej

1/2 litra piwa zawiera 25 gramów czystego alkoholu etylowego. Sprzedaż alkoholu osobom do lat 18 jest przestępstwem.

SKLEP MONOPOLOWY „ŹRÓDEŁKO”

Sprawdź nasze promocje

Dworcowa 26 - Bytowska 106

CIĘKAWY SMAKI - SZEROKI WYBÓR - ATRAKCYJNE CENY

ŹRÓDEŁKO

Poetycka i polityczna Noc Poetów

6 sierpnia w fosie miejskiej rozbrzmiewały wiersze i muzyka. Chojnicka Noc Poetów tym razem skończyła się grubo po północy, a wyjątkowe zimnisko o tej porze wystraszyło wielu widzów i słuchaczy.

Impreza przygotowana przez Urząd Miejski, Chojnickie Centrum Kultury i Miejską Bibliotekę Publiczną ma swoich stałych bywalców. Po pandemicznej przerwie tym bardziej wyczekiwali na to wydarzenie. Czy warto było przyjść?

Od Różewicza do Norwida

Tak, warto było. Choćby dla poruszającej Marty Kurzak, która wyznała, że to jej pierwsze spotkanie z Tadeuszem Różewiczem, ale jakże interpretacyjnie ciekawe, jak zróżnicowane w tonacji emocjonalnej, od uśmiechu, przez ironię, do śmiertelnej powagi. Pamiętam Martę, gdy jako berbec recytowała wiersze w Ogorzelinach, już wtedy koncentrując na sobie uwagę i olśniewając sposobem mówienia tekstu. Potem stała się częścią Chojnickiego Studia Rapsodycznego Grzegorza Szlangi. Dziś jest aktorką Teatru Polskiego w Warszawie. I nadal olśniewa.

Tak – dla Pawła Ruszkowskiego, bo jego i Karoliny Stryk „Absencja” to interesująca muzycznie propozycja, a wokalnie – mistrzostwo świata, zwłaszcza że tym razem Pawłowi towarzyszył zespół. I w dwóch piosenkach świetna Agata Rożankowska!

Tak – dla Olgierda Łukaszewicza i Witka Łukaszewskiego. Ten pierwszy dał nam lekcję historii, zbolalym, zmęczonym, momentami łamiącym się głosem czytając teksty polskich romantyków i fragmenty pamiętników polskich zesłańców na Sybir. Dziwnie było słuchać wyjątków z Konstytucji dla Europy Wojciecha Bogumiła Jastrzębowski, który w 1831 r. kreślił utopijną wizję Europy bez wojen, Europy narodów szanujących wolność i prawo... Aktor nie stronił od dygresji o współczesności, przy czym szczególne miejsce poświęcił Rosji, Putinowi i wojnie z Ukrainą. – *Ukraińcy walczą za wolność Rosjan, ale oni tego nie rozumieją* – skwitował.

A Witek Łukaszewski wpasował się w ten klimat draieżnie wyśpiewanymi wierszami Norwida, ciekawie zaaranżowanymi na gitarę.

Pierwiastek Z Trzech rekomendacji właściwie nie wymaga, bo dziewczyny z Leśna są u nas doskonale znane, a ich melodyjne i nastrojowe teksty pewnie niejednego z nas nuci pod nosem. Adriana Owczarczyk i Paulina Szymlek i tym razem porwały publiczność.

Szkoda, że o tak późnej porze Maja Barełkowska i Piotr Cyrwus wraz z Piotrem Kajetanem Matczukiem „promowali” Norwida. To nie była pora na ten występ, publiczność była nieco zdekoncentrowana, a przecież Norwid wymaga maksymalnego skupienia. Niestety, nie mogę nic napisać o punkcie programu Poeci+, bo zimno i mnie wyгнаło z fosy.

Co nieco różności

Brawa należą się naszym utalentowanym dziewczynom, które wystąpiły przed gwiazdami Nocy – Zofii Kosobuckiej, Kindze Kiedrowskiej i Małgorzacie Szmaglinskiej. Wróżę im dobrą przyszłość, jeśli zechcą rozwijać swoje talenty.

Noc to również rozstrzygnięcie Konkursu Jednego Wiersza, tym razem z pierwszej nagrody cieszyły się Wiesława Raczkiewicz ze Szczawna Zdroju i Róża Zalewska z Holandii. Po odbiór nagrody zgłosiła się tylko ta pierwsza, a swój wiersz pt. „Po wojnie” zakończyła uwagą, że ma nadzieję, że niedługo ta realna wojna się też zakończy... Mogliśmy także posłuchać wierszy jednej z jurerek – Łucji Dudzińskiej (oprócz niej w jury zasiadali Piotr Łuszczkiewicz jako przewodniczący i Tomasz Gruchot), ale szkoda, że tak późno miała swoje pięć minut na scenie, gdy publiczność mocno się już przeczekała...

Organizatorzy zadbali o to, by wspomnieć o pomysłodawcy i przez długi czas odpowiedzialnym za imprezę. Zbigniew Buława, obecnie dyrektor wydziału ds. sportu (już nie kultury) chyba jednak nie był na widowni... A Miejska Biblioteka Publiczna tradycyjnie zachęcała do zajrzenia do kramu, gdzie piętrzyły się tomiki poezji i okolicznościowy zbiór „Odblaski Nocy” z nagrodzonymi i wyróżnionymi wierszami. I tradycyjnie też prowadzenie imprezy powierzono Magdalenie Kosobuckiej, która z ogromną kulturą i wyczuciem zapowiadała artystów.

Tekst i fot. Maria Eichler

Olśniewająca Marta Kurzak
z interpretacją wierszy Tadeusza Różewicza

Wiesława Raczkiewicz to laureatka
I miejsca w Konkursie Jednego Wiersza

Olgierd Łukaszewicz na ekranie i na scenie

➤ **Kamienie dekoracyjne**

➤ **Kora, ziemia ogrodowa**

➤ **NAJTAŃSZA
Kostka brukowa**

➤ **Obrzeża ekobord**

www.TRANSMARchojnice.eu

CHOJNICE
ul. Ludowa 28

TRANSMAR

52 397 12 51

Ważna jest harmonia, współpraca i pielęgnowanie tradycji

Znamy już laureatów powiatowych konkursu Piękna Wieś Pomorska 2022 organizowanego przez Województwo Pomorskie. To Męcikał oraz zagroda Iwony i Jarosława Kosiedowskich z Zalesia. Teraz powalczą o tytuł na szczeblu wojewódzkim.

Powiatowa komisja konkursowa odwiedziła wszystkie zgłoszone do konkursu miejsca i uznała, że Męcikał najlepiej wpisuje się w formułę konkursu.

- Oceniliśmy zgodnie kryteriami ogólny wygląd wsi, dbałość o ochronę środowiska przyrodniczego, a także zaangażowanie mieszkańców w życie wsi – mówi Lilla Szaszor, dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa i jednocześnie przewodnicząca komisji konkursowej. – Z kolei w przypadku zagrody ważny jest stan techniczny, ład i porządek czy też pielęgnowanie tradycji danego miejsca. Teraz czekamy na rozstrzygnięcie na szczeblu wojewódzkim. Warto dodać, że wówczas za zajęcie I miejsca do wsi trafi 30 tysięcy złotych, natomiast właściciele najpiękniejszej zagrody w województwie pomorskim zostaną nagrodzeni kwotą 5 tysięcy złotych.

Wnioski zostały złożone

Powiat Chojnicki złożył wnioski o udzielenie dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (Edycja 2023). Zadania, które chciałby zrealizować w ramach tego funduszu to:

Przebudowa drogi powiatowej nr 2624G Chociński Młyn - Charzykowy na odcinku Charzykowy - Małe Swornegacie na odcinku o długości 8,53 km. Koszt to 7 899 353 zł. W planach jest też rozbudowa drogi powiatowej nr 2628G na odcinku Chojniczki - Jarcewo. Ten liczący 1,6 km odcinek został wyceniony na 4 378 789 zł. Nieco mniej bo 4 028 467 zł kosztować ma przebudowa drogi na odcinku Zapędowo do granicy powiatu. Na liście projektów znalazła się też inwestycja z gminy Czersk. Chodzi o rozbudowę drogi powiatowej nr 2676G i 2611G na odcinku Czersk - Łubna za ponad 11 mln zł. Z kolei projekt o wartości ponad 19,5 mln zł, także zgłoszony do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg to rozbudowa drogi powiatowej nr 2628G na odcinku Nowa Cerkiew - Raclawki.

Najnowocześniejszy tomograf w Polsce

Pacjentom służy już od dwóch miesięcy, ale niedawno został oficjalnie zaprezentowany. Chojnicki szpital może pochwalić się najnowocześniejszym w Polsce tomografem, dzięki któremu miesięcznie możliwe jest przebadanie nawet 400 pacjentów.

To efekt dobrej współpracy wojewody, marszałka, posła i samorządu – mówił podczas spotkania w szpitalu starosta chojnicki Marek Szczepański. – Bo chociaż nas szpital jest powiatowy to jednak jego ranga jest subregionalna i z usług placówki korzystają mieszkańcy nie tylko powiatu chojnickiego. Nowy tomograf kosztował 3 mln zł., a został sfinansowany przez Pomorski Urząd Wojewódzki oraz Urząd Marszałkowski. Z budżetu wojewody przeznaczone zostały 2 mln 100 tys. zł natomiast marszałek dołożył 900 tys. zł. Dyrektor szpitala Maciej Polasik dziękował władzom wojewódzkim, jak też posłowi Aleksandrowi Mrówczyńskiemu oraz staroście Markowi Szczepańskiemu. Zaznaczył, że w planach jest wydłużenie pracy pracowni, aby jeszcze bardziej zwiększyć dostępność dla pacjentów.

Pojechali do Warszawy

Stolica była miejscem, w którym trzy dni spędziło 25 uczniów zakwalifikowanych do projektu „Zdolni z Pomorza – powiat chojnicki”. Wycieczka miała charakter edukacyjny.

Uczestnicy wzięli udział w zajęciach i warsztatach integracyjnych, odwiedzili Centrum Nauki Kopernik, zwiedzili Muzeum Powstania Warszawskiego oraz Muzeum Historii Żydów Polskich Polin. Obowiązkowym punktem programu był Pałac Kultury i Nauki i jego taras widokowy.

Organizatorem wyjazdu był Powiat chojnicki w ramach projektu „Zdolni z Pomorza – powiat chojnicki” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Osi Priorytetowej 3. Edukacja, Działania 3.2. Edukacja ogólna, Poddziałania 3.2.2 Wsparcie ucznia szczególnie uzdolnionego.

Była odrobina stresu

Sześcioro nauczycieli ze szkół powiatowych odebrało akty awansu zawodowego. Wręczył je starosta Marek Szczepański. Nauczyciele mianowani – tak mogą mówić o sobie ci, którzy po zdaniu egzaminie odebrali akty nadania i złożyli przysięgę. Starosta Marek Szczepański życzył im dalszych sukcesów i podnoszenia kwalifikacji. Z kolei niektórzy z nauczycieli porównywali egzamin do tego na prawo jazdy i wspominali, że wówczas także towarzyszył im podobny stres.

Wykaz nauczycieli którzy otrzymali akt nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego:

- Szymon Piotr Gwardzik - Technikum nr 3 im. Bohaterów Szarży pod Krojantami w Chojnicach
- Michalina Anna Hohmann-Jelińska - Liceum Ogólnokształcące im. Wincentego Pola w Czersku
- Paweł Zygmunt Jakubowski - Zespół Szkół Specjalnych w Czersku
- Jakub Łukasz Mączkowski - Technikum nr 2 w Chojnicach
- Paweł Szaszor - Zespół Szkół nr 2 w Chojnicach
- Justyna Welka - Technikum nr 3 im. Bohaterów Szarży pod Krojantami w Chojnicach

Goście z Ludwigslust-Parchim w Chojnicach

Kilkuosobowa delegacja z partnerskiego powiatu Ludwigslust-Parchim gościła w Chojnicach. Odwiedzili między innymi powiatowe szkoły oraz Centrum Edukacji Przyrodniczej Parku Narodowego „Bory Tucholskie” w Chocińskim Młynie.

Starosta Ludwigslust-Parchim Stefan Sternberg wraz ze swoimi współpracownikami przyjechał na zaproszenie Starosty Chojnickiego Marka Szczepańskiego. Goście oprócz spotkania w starostwie, poświęconego możliwościom dalszej współpracy zwłaszcza na niwie edukacyjnej, odwiedzili powiatowe placówki. Byli pod wrażeniem sali audytoryjnej Centrum Nauk Technicznych oraz pracowni. Przyznali, że pozostaje im tylko pozazdrościć tak dobrze wyposażonej szkoły, kształcącej w tak wielu technicznych kierunkach. Z zainteresowaniem też obejrzyli obiekt wielofunkcyjny przy ul. Świętopełka, między innymi salę gimnastyczną oraz pomieszczenia, w których szkolą się przyszli opiekunowie medyczni czy pielęgniarzy. Wyjątkowo ciekawa okazała się być wizyta w Centrum Edukacji Przyrodniczej Parku Narodowego „Bory Tucholskie” w Chocińskim Młynie. Nowoczesne Muzeum Przyrodnicze to prawdziwa skarbnica wiedzy na temat bogactwa różnorodności biologicznej. Goście więc najpierw mieli okazję zapoznać się z florą i fauną Jeziora Charzykowskiego, a potem nim płynąć.

Unilink
LIDER UBEZPIECZEŃ

UBEZPIECZENIA

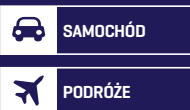
wszystkie
TOWARZYSTWA
UBEZPIECZENIOWE
w **1 miejscu!**

Odwiedź nas:

Partner Unilink S.A.
ul. Młodzieżowa 35/ 17 9 (I piętro, BLASZAK)
89-600 Chojnice

785 196 525

Z nami
ubezpieczysz

XVI wymarsz grupy chojnickiej na trasę Kadrówki

W bieżącym roku był to XVI wymarsz grupy chojnickiej, organizowany przez Pana Bogdana Kuffla przy udziale TPD Oddział Chojnice. W wyprawie uczestniczyło 28 osób oraz dwa psiaki – Nutka i Nori.

W odróżnieniu do lat ubiegłych, które obfitowały w upały, burze, deszcze i nawałnice, tym razem pogoda była przepiękna. Umiarkowana temperatura była dodatkowym motywem do marszu i tym razem po raz pierwszy kilku odważnym z naszej grupy udało się przejść wszystkie etapy. Inicjatorem tego wyczynu był Jacek Figura, dla którego tegoroczna Kadrówka miała wyjątkowy wydźwięk. Odbierał w tym roku Odznakę Uczestnika Marszu Szlakiem I Kompanii Kadrowej i obchodził na marszu 50 urodziny.

Do Krakowa zawitaliśmy już 3 sierpnia. Pierwszą noc spędziliśmy w namiotach na Sowińcu pod Kopcem Marszałka Józefa Piłsudskiego. Dodatkowym urozmaicheniem był poranny grill. Wcześniej przyjazd dał nam możliwość dłuższego niż zazwyczaj rozkoszowania się urokami tego wspaniałego miasta. W Krakowie uczestniczyliśmy w uroczystościach na Wawelu, przemarszu przez krakowski rynek i uroczystym apelu na krakowskich Oleandrach, gdzie został odczytany historyczny rozkaz brygadiera Piłsudskiego. Po raz pierwszy Kadrówka w całości zawitała na Cmentarzu Rakowickim, gdzie oddała hołd poległym żołnierzom.

W kolejnym dniu, po uroczystościach przy pamiątkowym obelisku w Michałowicach, gdzie I Kompania Kadrowa obaliła słupy graniczne, ruszyliśmy w trasę do Słomnik. W następne dni udało się nam przejść przez Miechów, Wodzisław, Jędrzejów, Choiny nad Nidą, Chęciny do Kielc. Pokonywanie kolejnych odcinków trasy, choć niełatwe, dawało nam wszystkim sporo satysfakcji i radości. Wspólne wieczorne spotkania, rozmowy w towarzystwie członków naszej wyprawy, ale i naszych wieloletnich przyjaciół z Kadrówki dodawało siły i przywoływały wspomnienia z ubiegłych lat. Nasz kolega Bartek grał na akordeonie, więc była okazja do pośpiewania. Jak co roku naszym częstym gościem był Komendant – Dionizy

Krawczyński, który jak zapewnił bardzo ceni sobie obecność tak zdyscyplinowanej i zgranej grupy.

Na apelu w Choinach nad Nidą miała miejsce niespotykana dotychczas uroczystość. Nasza psia towarzyska Nutka po raz trzeci zaliczyła Marsz. W nagrodę otrzymała, zjedzone po chwili ze smakiem polędwiczki, uścisk łapy i gratulacje od Komendanta i brawa od wszystkich uczestników.

12 sierpnia, po ponad 100 kilometrowym marszu, dotarliśmy szczęśliwie do Kielc. Podczas kieleckich uroczystości Oliwia Kwiatkowska i Jacek Figura odebrali Odznaki Uczestnika Marszu Szlakiem I Kompanii Kadrowej za trzykrotny udział w Marszu a Karol Ebertowski został wyróżniony medalem pamiątkowym za dziesięciokrotne uczestnictwo w Kadrówce.

Jak zwykle minęło nam to zbyt szybko. Mimo kilku incydentów zdrowotnych będziemy mile wspominać tę wyprawę i niecierpliwie wyczekiwać kolejnego roku i następnego Marszu Szlakiem I Kompanii Kadrowej.

Na koniec szczególnie podziękowania kierujemy do Pana Starosty Marka Szczepańskiego za ufundowanie koszulek marszowych z logo powiatu oraz do Pana Marcina Kwiatkowskiego z firmy Marbruk za ufundowanie koszulek z herbem Chojnic i okolicznościowym nadrukiem.

Modernistyczne witacze przechodzą konserwację

Modernistyczne witacze z Chojnic autorstwa chojnickiego architekta i planisty urbanistyczno-przestrzennego Norberta Jażdżewskiego przechodzą obecnie zabytkową konserwację.

Te bardzo wartościowe i kultowe już rzeźby-witacze powstały w latach 1973-1975 na zamówienie miasta, które w tamtym czasie miało ambicję i dbało o budowanie prestiżu i krajowego wizerunku Chojnic poprzez wysokie walory estetyczne miejskiej przestrzeni. Nie bez znaczenia dla posadowienia sześciu witaczy przy każdej z dróg wjazdowych do miasta, w tym na dawnej granicy Polski w Topoli i wzdłuż „berlinki” Berlin-Królewiec, była świadomość Chojnic jako do niedawna głównego miasta granicznego na Pomorzu.

Wykonane z żelbetonu i w szlachetnej technice sgraffito charakteryzują się nietuzinkowością koncepcji, elegancką formą znaków i liternictwa zaprojektowanych i wykonanych przez autora oraz silnym i wesołym przekazem treściowym genius loci (można by uznać, że „stoją tu od zawsze”). Dla Norberta Jażdżewskiego bezpośrednią inspiracją witaczy była antyczna rzymska Via Appia i jej kamienie milowe oraz wyzwanie skali i czytelności przy danej prędkości auta. Witacze są modernistyczną interpretacją rzeźby pierwotnej, gdzie betonowe odlane elementy pokryte rytym w sgraffito

autor skojarzył z klasyczną formą egipskiego obelisku, indiańskiego słupa totemu, „słowiańskiego” idola światowita oraz kamienia milowego (*miliaria*). Od momentu ich powstania mieszkańcy silnie utożsamiają się z witaczami, są one źródłem ich radości i dumy. Od dekad kojarzą je kierowcy i turyści. Nie konserwowanie ich przez miasto przez bardzo długi czas i zaniedbanie spowodowały, że witacze wymagają m.in. wymiany skorodowanych spawów i stalowej konstrukcji łączącej ich tablice do elementu pionowego; usunięcia wszystkich powłok malarskich i ich badań chemicznych; uzupełnienia ubytków w kompozycji sgraffito i w żelbetonie; stabilizacji tynków sgraffito i przywrócenia jego oryginalnych barw białego é cru i sepii tonowanej.

Zabytkową konserwację witaczy umożliwiło Miastu Chojnice prestiżowe dofinansowanie ze środków programu własnego „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej - 2022” Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku pochodzących z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, i w tymże kierunku działania inicjujące i merytoryczne historyka sztuki i chojniczanki Moniki Szczukowskiej. Architekt Norbert Jażdżewski jest autorem m.in. najpiękniejszych pomników Chojnic, od dekad równie krytycznie zaniedbanych i porzuconych przez miasto.

Tekst i fot. Monika Szczukowska.

Norbert Jażdżewski „Witacz”
1973-1975

Kamień milowy
Mila I - Via Appia, Rzym,
312-308 p.n.e.

Cisza spokój i wszędzie blisko....

JEZIORNA PARK

Zamieszkać pomiędzy Chojnicami a Charzykowami - na nowoczesnym osiedlu o kameralnym charakterze.
Lokalizacja prawie idealna
- blisko do miasta i nad jezioro, a i las widać z okien.

www.jeziornapark.pl

tel. 698456525

karoldrag@domyzmarzen.pl

Dworek Polski

Stowarzyszenie „Dworek Polski” tego lata koncertowało lokalnie i za granicą. W tym roku po raz pierwszy dla turystów i okolicznych mieszkańców zorganizowało pokazy taneczne w Amfiteatrze Letnim w Charzykowach, łączące historię Polski z tańcami minionych epok.

Po występach zapraszano publiczność do wspólnej nauki tańca oraz prezentowano szablę ze zbiorów prywatnych Piotra Łangowskiego. Pokazy odbywały się kilka razy dziennie w wybrane dni wakacji. Taka forma występu była dla tancerzy nowym i ciekawym doświadczeniem, a dla odwiedzających zespół dodatkową atrakcją w czasie letniego wypoczynku.

Polska szablę i narodowy strój pojawił się również w Budapeszcie. Nasze narodowe pieśni i tańce, a także prezentacja szabli przykuła uwagę odwiedzających to przepiękne miasto oraz mieszkańców. Spotkaliśmy również wielu Polaków. Młodzież miała możliwość występu przed liczną publicznością w kraju i za granicą dzięki realizowanemu zadaniu „Kultywowanie dziedzictwa narodowego przez Stowarzyszenie Dworek Polski” oraz wielu godzin pracy podczas warsztatów tanecznych, które odbyły się w Chojnickim Centrum Kultury. Zadanie zostało dofinansowane przez Powiat Chojnicki i Gminę Miejską Chojnice.

Zespół kontynuował drogę i przekroczył granicę kilku państw, by zaprezentować się na XII Międzynarodowym Festiwalu „Lihnidos – City of Light” w Ochrydzie w Macedonii Północnej pod honorowym patronatem Starosty Powiatu Chojnickiego, Burmistrza Chojnic i Wójta Gminy Chojnice. W festiwalu udział wzięło 350 artystów z Polski, Chorwacji, Serbii, Bułgarii oraz Bośni i Hercegowiny. Festiwalowy wieczór miał miejsce na głównym skwerze w Ochrydzie. Licznie zgromadzona publiczność doceniła brawami wspaniałe występy. To była niepowtarzalna okazja, by poznać kulturę tak wielu narodów w miejscowości zwanej macedońską perłą, wpisaną na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Uczestnicy wyjazdu z pewnością zapamiętają nie tylko barwne występy i spotkania z zespołami z innych krajów, ale również zapierające dech w piersi widoki zabytków na tle Jeziora Ochrydzkiego.

Nagrania z koncertu można obejrzeć na stronie organizacji. Młodzież z wielkim zaangażowaniem promowała nasz region. Na miejscu zawiązały się przyjaźnie i otworzyły drzwi do kolejnych działań z młodzieżą, której pasją jest kultywowanie narodowego dziedzictwa i tradycji dworu polskiego. Zainteresowanych, dzieci i młodzież, zapraszamy już od pierwszego piątku września na zajęcia, które odbywają się w Chojnickim Centrum Kultury. Zajęcia prowadzone są przez Annę Piekarską – Więclawek i Piotra Łangowskiego. Kontakt do zespołu pod numerem telefonu 791 507 169.

CZYM JEST AIKIDO?

Aikido to japońska sztuka walki i samoobrony, której korzenie sięgają tradycyjnego japońskiego pola bitwy, zaś obecnie ma na celu wspieranie zdrowia i sprawności fizycznej.

Aikido w harmonijny sposób łączy ciało i umysł ćwiczącego. Jej głównym celem jest obecnie samorozwój. Chociaż aikido wywodzi się i czerpie z innych sztuk walki (kenjutsu, aiki jujutsu, daito ryu i innych), powszechnie uważa się, że sport ten jest czymś więcej, niż tylko jednym z systemów walki. Aikido uważane jest za sztukę wojenną bez walki i przemocy (sztuka walki bez walki), a także postrzegane jest jako filozofia życia dlatego, że zawiera elementy filozofii i psychologii, dzięki czemu harmonijnie łączy ciało i umysł ćwiczącego. Głównym punktem treningów jest unikanie ataków i obrona przed nimi, a nie atakowanie przeciwnika. Osoby trenujące aikido przechodzą nie tylko zmianę fizyczną, a przede wszystkim intelektualną. Treningi uczą tego, by nie skupiać się na bólu, ograniczeniach i sztywności ciała. Aikido uplastycznia i zmienia ciało, a także dokonuje zmiany w myśleniu człowieka. Wymaga intensywnej pracy nad własnym rozwojem i wieloletnich ćwiczeń nad ciałem i umysłem, by mogła przynieść człowiekowi jak największe korzyści zdrowotne i ruchowe.

Ruch ciała w aikido można traktować jako metodę terapeutyczną pacjentów neurologicznych, osób z zaburzeniami koordynacji i niepełnosprawnością ruchową, ponieważ jest procesem oduczania się dawnych wzorców ruchowych, by zrobić miejsce dla ich nowych odpowiedników. Schorzenia neurologiczne takie jak udar czy stwardnienie rozsiane zmieniają wzorce ruchowe, a odpowiednio dobrane ćwiczenia umożliwiają wypracowanie nowych, dotąd nieznanych ruchów. Aikido poprawia kondycję, koordynację i ogólną sprawność ruchową. Dzięki odpowiednim ćwiczeniom kładzie nacisk na precyzję ruchu i uruchamia tworzenie nowych połączeń nerwowych w mózgu umożliwiających stworzenie motoryki na nowo. Aikido uczy także otwierania psychiki na kontakt z ciałem.

Treningi aikido odpowiednio są zarówno dla dorosłych, jak i dzieci, bez względu na sprawność i stopień zaawansowania ruchowego. Rozpoczęcie swojej przygody z tym sportem jest możliwe w każdym wieku. Może to zrobić 5-latek i 75-latek. Wynika to przede wszystkim z relaksacyjnego charakteru aikido oraz braku elementów obciążających organizm. Wpływ na uniwersalność aikido ma również to, że jest ono bardzo elastyczna sztuka, która dostosowuje ćwiczenia do indywidualnej dynamiki ciała i sprawności fizycznej danego człowieka. Aikido, w którym taką samą wagę jak to do ćwiczeń przykładają się do stylu życia i myślenia, świetnie sprawdza się jako zajęcia pozalekcyjne dla dzieci. Uczy ich pokory, współpracy i pokojowego rozwiązywania konfliktów.

Popularność aikido wynika z wielu czynników jednym z nich jest widowiskowość tego sportu walki. Oprócz tego, że aikido jest niezwykle estetycznym sportem, pełni również rolę relaksującą oraz dostarcza niezbędnej dla zdrowia dawki ruchu i aktywności fizycznej. Doskonale tłumy negatywne emocje, wprowadza do życia harmonię, uczy

współpracy pomiędzy ciałem i umysłem, koncentracji oraz opanowania. Aikido może stanowić również skuteczną metodę samoobrony. Popularność tego sportu walki wynika także z faktu, że nie jest on nastawiony na przemoc i uszkodzenia ciała. Cała technika przypomina harmonijny taniec, który zakończony jest rzutem lub unieruchomieniem.

Treningi aikido bazują na podstawach anatomii. Wynika to z tego, że w danych czasach, gdy jeszcze walka decydowała o śmierci i życiu, w jej trakcie stosowano ciosy, którymi nastawione były na najwrażliwsze miejsca ciała. Dziś wiedza o tym jak zbudowany jest człowiek wykorzystywana jest w aikido nie do tego, aby skrzywdzić przeciwnika, ale aby zadać mu krótkotrwały ból nie powodujący stałego uszczerbku na zdrowiu. Aikido skupia się przede wszystkim na perfekcyjnym i eleganckim zneutralizowaniu ataku przeciwnika. Sport ten charakteryzuje się m.in. stałą kontrolą osi centralnej przeciwnika, dokładnością i skutecznością stosowanych dźwigni, rzutów, atemi. Do tego dochodzi jeszcze unikatowy sposób władania mieczem i kijem, który opiera się na starożytnej sztuce szermierze. Taktyka aikidoki polega na wykonywaniu uników, zasłon, dźwigni, rzutów itp. Płynność, precyzję i skuteczność jego ruchów sprawia, że może on poradzić sobie z kilkoma przeciwnikami na raz. Postawą aikido jest zejście z linii ataku, nie przeciwstawianie się ciosom napastnika, lecz unikanie nich oraz wykorzystanie siły rywala przeciw niemu samemu. Aikido w swoim założeniu unika używania siły, koncentruje się na natomiast na pracy bioder oraz przekierowaniu siły.

Dlaczego warto trenować aikido?

W aikido jako sztuce pracy nad ciałem i umysłem nie ma rywalizacji. W czasach, w których wszyscy muszą być najszybsi, najmocniejsi i najlepsi ten rodzaj sztuki walki oferuje podróż w zupełnie inną stronę. Aikido to praca w skupieniu nad własnym ciałem i duchem, treningi aikido to praca z własną psychiką i czas na wyciszenie. Cisza na treningach pozwala dostrzec i zauważyć znacznie więcej. To także intensywna praca nad własną cierpliwością, która pozwala pokonywać własne opory i bariery.

Aikido jest pewną rzeczywistością, która nie zamyka się na żadne ograniczenia. Ludzie trenujący aikido po pewnym czasie obserwują, że ich ciało staje się miękkie, plastyczne i pracuje zupełnie inaczej. Z każdym treningiem zmienia się także podejście do zajęć i samego aikido. Aikido uczy także jak podnosić się z upadku. Ta japońska sztuka walki duże znaczenie kładzie na bezpiecznych przewrotach, co pomaga przeciwstawiać się mentalnym upadkom i uczy jak podnosić się z kolan. Aikido pozwala dostrzec, że sztuką nie jest nie przewrócić się, ale zrobić to tak, aby nie zrobić sobie krzywdy.

Osoby zainteresowane treningiem aikido zapraszamy na zajęcia naszego Stowarzyszenia w Ośrodku Profilaktyki Rodzinnej na ul. Strzeleckiej 31A. Informacje szczegółowe na naszej stronie internetowej: www.aikido.chojnice.pl.

Maciej TJ Gostomski
Chojnickie Stowarzyszenie Aikido

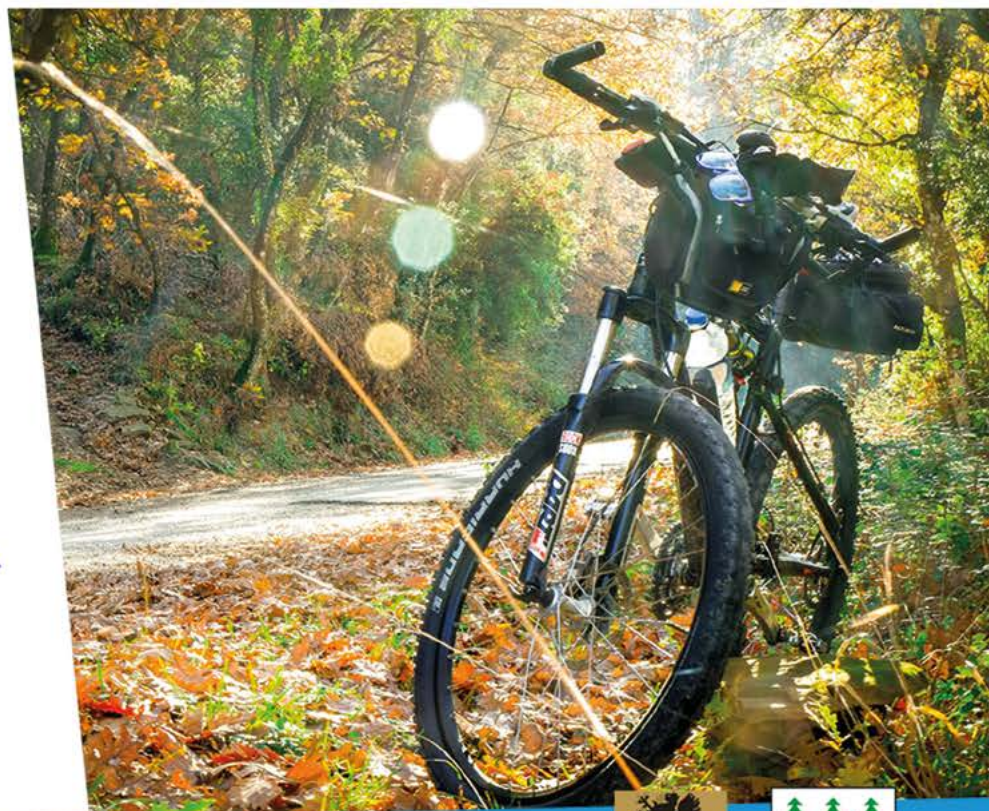
Promocja Regionu Chojnickiego, Powiat Chojnicki oraz partnerzy: Gmina Czersk i Chojnickie Towarzystwo Miłośników Roweru "Cyklista" serdecznie zapraszają na **VI RAJD ROWEROWY KASZUBSKIEJ MARSZRUTY**.

Start ze Starego Rynku w Chojnicach 10 września o godz. 10.00.
Trasy z Chojnic, Czerska, Brus i Konarzyn.

W pakiecie startowym: plecak zwijany, los na loterię.
Dla każdego uczestnika zapewniamy posiłek.
Nagroda główna - rower!

Na mecie rajdu ognisko, poczęstunek i koncert zespołu **Trzy Gitary**.
Wpisowe tylko 15 zł. Zgłoszenia i zapisy do 7 września w siedzibie Promocji Regionu Chojnickiego przy ul. Stary Rynek 4.

Regulamin i szczegóły dostępne na www.promocjachoynice.pl
Informacje pod numerem telefonu 52 397 05 97

VI RAJD ROWEROWY KASZUBSKIEJ MARSZRUTY

Rowerowy Potop, czyli jak to zalaliśmy Szwecję i ona nas

W niedzielę 28 sierpnia Chojnickie Towarzystwo Miłośników Roweru „Cyklista” zorganizowało kolejny Rajd Rowerowy pod nazwą: II Rowerowy Potop AZS Z ChTMR „Cyklista”. W tym etapie wybrało się ponad 300 miłośników jazdy na rowerze w różnym wieku i z całej Polski. Klub reprezentowało 18 osób z powiatu chojnickiego i człuchowskiego.

Wrażenia z wycieczki:

Skąd takie zainteresowanie tą imprezą? Tegoroczny „Rowerowy Potop” to już 10 jubileuszowa impreza pod tym tytułem ciesząca się niesłabnącym zainteresowaniem. Czynniki ku temu jest wiele. Od zainteresowania Szwecją - samą w sobie, udanym podsumowaniem wakacji aż po dobrą opinię z poprzednich edycji. A organizacji należy pogratulować. Doskonale zorganizowana logistycznie, dobrze przygotowane i oznakowane trasy, wybór tras rowerowych mogący zadowolić niemalże każdego uczestnika.

Ale jak to było...

Uczestnicy przed wypłynięciem skorzystali z walorów pięknej pogody i na rowerach zwiedzali trójmiasto. Rowerami „zahaczyli” o Westerplatte, Fontannę Neptuna i skwer Kościuszki, po czym udali się na nowy terminal skąd odpływają promy do Szwecji.

Wieczór pierwszego dnia „Rowerowego Potopu” to okrężowanie na promie i związane z tym atrakcje. A jest ich naprawdę wiele od kilku kawiarni i restauracji, w których można miło spędzić nocny rejs do Karlskrony przez kluby nocne i imprezy niemalże do rana. Dla każdego coś milego.

Po nocy pełnej wrażeń, uczestników budzi Louis

Armstrong ścący z głośników swój przebój „What a wonderful World”. Po takim wstępie dzień nie może nie być wspaniały! Jeszcze tylko śniadanie i czas wyruszyć na podobój szwedzkich szlaków rowerowych. Szwecja przywitała nas deszczową niespodzianką i tylko najprawdopodobniej gorące serca uczestników i chęć poznania uroków Karlskrony rozgoniły ciemne chmury zasnuwające szwedzkie niebo. Po południu aż do końca dnia towarzyszyła nam rowerowa pogoda wprost idealna na spędzenia dnia na siodełku. Organizatorzy zadbałi o dobór tak szerokiej oferty tras rowerowych, żeby mogła zadowolić gusta wszystkich uczestników. Do wyboru było aż sześć opcji. Od trasy dla rowerzystów o mniejszych możliwościach i dystansie aż po trasę dla zaawansowanych cyklistów z dystansem ponad 130 km. Każdy z uczestników otrzymał szczegółową mapę z instrukcjami dotyczącymi trasy i atrakcji, jakie warto zobaczyć podczas wycieczki. Ponadto każdą grupę prowadził przewodnik oraz każda trasa została szczegółowo oznakowana strzałkami. Uczestnicy wycieczki również mogli we własnym zakresie ułożyć sobie trasę wycieczki i we własnym zakresie odkrywać tajemnice Karlskrony. A jest co odkrywać! Karlskrona to 33 wyspy w archipelagu składającym się z ponad półtora tysiąca wysp. To prawdziwa perła pośród nadbałtyckich miast.

Obowiązkowym punktem wszystkich wycieczek rowerowych do „Perły Bałtyku” jest przyjazd do centrum Karlskrony. Koniecznie trzeba poczuć spokój i poznać urok dzielnicy Björkholmen. Małe kolorowe domki, wąskie uliczki i urocz wiatrowskazy na dachach. To właśnie w tej dzielnicy osiedlali się pierwsi stocznioowcy w Karlskronie. Obecnie to zabytkowa dzielnica i ze względu na jej klimat

i charakter jedna z najdroższych w mieście. Gdyby nie nowoczesne samochody, jakie można zaobserwować na poboczach uliczek, można pomyśleć, że w tym miejscu czas się zatrzymał.

Niestety czas mija nieubłaganie i wraz z nadchodzącym popołudniem zbliża się czas powrotu na prom. Droga powrotna to już szybka przejażdżka od przystani promowej z centrum miasta w kierunku portu. Okolice Karlskrony to jeszcze wiele innych atrakcji i potrzeba więcej czasu, żeby zobaczyć wszystko, co oferuje ten region. Niestety nie wystarczyło nam czasu, żeby delektować się jej urokami i dalej chłonać ten klimat. Tym bardziej chętnie wrócimy za rok i z tym większą niecierpliwością będziemy wyczekiwać dnia kolejnego rejsu Steną Line do Karlskrony.

Droga powrotna do rzeczywistości to rejs tym innym promem do Gdyni. Nie sposób pominąć fakt, że również pełen emocji wynikających z oferowanych przez obsługę promu i organizatorów rozrywek wspomnianych wcześniej. Droga powrotna to kolejna dawka nocnych imprez i zabawy niemalże do rana. Na sen nie ma tam zbyt wiele czasu...

Podsumowanie:

Niesamowita przygoda, jaką można przeżyć łącząc w jedną całość rejs statkiem i wycieczkę rowerową doskonale podsumowuje tegoroczne wakacje. Jest ostatnim, ale bardzo smacznym kąskiem wakacyjnego tortu i tym bardziej zachęca do powrotu w tamte rejony. Teraz pozostaje tylko z niecierpliwością czekać na kolejną edycję „Rowerowego Potopu”, by wybrać kolejną trasę i szlak zwiedzania tego cudownego kraju, jakim jest Szwecja.

Dariusz Piekarski - ChTMR „Cyklista”

Nowy rok szkolny z mniejszą liczbą uczniów

Wakacje - ulubiona pora roku dzieci i młodzieży właśnie dobiegła końca. Czas beztroskiej zabawy ustępuje miejsca codziennym obowiązkom, a zwłaszcza nauce wynikającej z obowiązku uczęszczania do szkoły. Jak co roku Wydział Edukacji, Wychowania i Zdrowia w Urzędzie Miejskim w Chojnicach przygotował dane statystyczne dotyczące ilości uczniów i przedszkolaków rozpoczynających od września naukę.

Z zebranych danych wynika, że w nowym roku szkolnym 2022/2023 w szkołach prowadzonych przez miasto Chojnice będzie o 174 uczniów mniej niż przed rokiem. Oznacza to zatem zmniejszenie liczby oddziałów o sześć. Jednak sytuację ratuje ok. 200 dzieci z Ukrainy, bo gdyby nie one, to najprawdopodobniej tych oddziałów było by jeszcze mniej i to nawet o 12-15. Niestety, dotarł do Chojnic niż demograficzny, który będzie skutkował także obniżeniem subwencji oświatowej.

Od września do pierwszych klas chojnickich szkół podstawowych pójdzie łącznie 447 dzieci oraz 18 z Ukrainy. Utworzonych zostanie 20 oddziałów. W kwestii liczby nauczycieli nic się nie zmienia i w porównaniu do roku ubiegłego liczba ta pozostaje bez zmian.

Natomiast jeżeli chodzi o przedszkola, to przeżywają prawdziwy renesans. Od nowego roku szkolnego w mieście funkcjonować będzie 20 różnych inicjatyw, w tym dwa nowe punkty „Krokodylek” i „Świat Mai”. Miasto ma jedno przedszkole w budynku Szkoły Podstawowej nr 8 oraz oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych nr 1, 3 i 7. Łącznie w systemie będzie 1879 dzieci. Przypomnę, że w momencie prywatyzacji, czyli przekształcenia przedszkoli, systemem nauczania przedszkolnego objętych było 1000 dzieci. Jak widać teraz jest ich prawie dwa razy tyle. Warto zauważyć również, że gdyby nie system niepubliczny, to my jako miasto musielibyśmy teraz znaleźć miejsce dla tych prawie 900 dzieci. Ważne jest, aby każde dziecko miało możliwość uczęszczania do przedszkola.

Teraz kilka słów na temat realizacji inwestycji miejskich.

Wraz z dniem 1 września oddajemy do użytku rok przed terminem ulicę Gdańską od ul. Tucholskiej do wiaduktów

nad linią kolejową. Sprawdziłem osobiście ten odcinek drogi i stwierdzam, że jakościowo wygląda to bardzo dobrze.

Trwa przygotowanie dokumentów do przetargu na realizację zadania dotyczącego odwiertów w poszukiwaniu wód geotermalnych w okolicach ulicy Książąt Pomorskich. Jeśli okaże się, że w Chojnicach są źródła geotermalne, to wówczas jest szansa, że będziemy płacić, jako mieszkańcy, mniej za ciepło.

Kolejna sprawa dotyczy oczyszczalni ścieków i przykrych zapachów w okolicach ul. Igielskiej. Deklaruję, że uczynię wszystko, aby te uciążliwości zniknęły, a pozostałe instytucje, które być może te walory zapachowe psują, były permanentnie kontrolowane. Będziemy zgłaszać oczyszczalnię do Rządowego Funduszu, czyli Programu Inwestycji Strategicznych. Liczę na pozyskanie dofinansowania w ramach Polskiego Ładu, dzięki któremu możliwa będzie zmiana technologii. Koszt realizacji tego zadania to około 10 mln zł. Obecnie trwają prace nad dokumentacją projektową.

Teraz wiadomość dla mieszkańców ul. Rzepakowej. W dniu 30 sierpnia podpisana została umowa na budowę ul. Rzepakowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem. Zadanie za ponad 4,1 mln zł zrealizuje do 30 września przyszłego roku firma WO - KOP Wojciech Drewczyński z Chojnic. Inwestycja uzyskała dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych kwotą do 3.940.208,58 zł.

Trwają również prace nad budową miejskiego żłobka na 100 miejsc dla dzieci, który planowo ma być gotowy w połowie przyszłego roku. Póki co prace przebiegają zgodnie z harmonogramem.

Ponadto:

- rozstrzygnięto ponowny przetarg na dokumentację techniczną przebudowy ul. Obrońców Chojnic wraz ze skrzyżowaniem z ul. Gdańską,
- podpisano umowę na projekt łącznicy drogowej od skrzyżowania ul. Rzepakowej z ul. Kościarską do ul. Gdańskiej,
- uzyskaliśmy dofinansowanie w ramach Polskiego Ładu na projekt przebudowy ul. Kardynała

Stefana Wyszyńskiego, obecnie trwa przygotowywanie przetargu,

- zakończono i odebrano ścieżki pieszo-rowerowe w ramach utworzenia transportowego węzła integracyjnego. Zakończono także prace na parkingu II. I tutaj gorąca prośba o korzystanie z nowego parkingu szczególnie przez pracowników PKP i mieszkańców, tak aby podróżni mogli parkować na parkingu I dzięki czemu skracają sobie czas podróży. Natomiast jeżeli chodzi o budynek dworca, to trwają prace wewnątrz i wokół budynku oraz przy budowie przyłączy: kanalizacji sanitarnej, deszczowej, wodociągu i gazu,
- jeżeli chodzi o deszczówki, to zakończono budowę kolektorów deszczowych i trwają odtworzeniowe roboty drogowe na ulicach: Prochowej, Sobierajczyka, Al. Brzozowej, H. Sawickiej, Ducha Świętego, Findera, Okrzei, Kasprzaka, I.G. Goedke, 14 Lutego, Wycecha (nazwy ulic z pozwoleń na budowę)
- na początku września poprawiona zostanie nawierzchnia w rejonie skrzyżowania z ulicą Żwirki i Wigury
- we wrześniu planowane jest także zakończenie prac przy budowie zbiornika retencyjnego Sobierajczyka, obecnie trwają prace w Parku 1000-lecia i wykończeniowe przy zbiorniku
- natomiast do 15 października planowany jest termin wykonania budowy instalacji zasilania systemu podgrzewania murawy na Stadionie Miejskim MKS Chojniczanka 1930. Obecnie roboty trwają zgodnie z harmonogramem.

Na zakończenie chciałbym jeszcze zaapelować do kierowców, ale również do rodziców i opiekunów dzieci i młodzieży, że wraz z początkiem roku szkolnego wzrasta natężenie ruchu drogowego w pobliżu szkół, powodujące wzrost zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zwłaszcza dzieci. Dlatego apeluję o wzmożoną koncentrację i uwagę, nie tylko na przejściach dla pieszych. Pamiętajmy, że pośpiech i brak koncentracji jest najgorszym doradcą w okresie powrotu do szkół.

Burmistrz Chojnic
Arseniusz Finster

APARTAMENTY POGODNE

NOWA INWESTYCJA JUŻ W SPRZEDAŻY

URBANIAK
INWESTYCJE

**MASZ PYTANIA?
CHĘTNIE POMOŻEMY!**
+48 605 90 60 20
SPRZEDAZ@MIESZKANIACHOJNICE.PL

**BIURO SPRZEDAŻY MIESZKAŃ
APARTAMENTY POGODNE**
UL. ANGOWICKA 52A,
89-600 CHOJNICE

Bartosz Bluma

Miasto 15 minut

Zastanawiają się Państwo co oznacza powyższe sformułowanie? To efekt moich obserwacji z tegorocznych wakacji, kiedy odwiedzałem różne miejsca w Polsce. Miasto 15 minut to idea, która powinna, moim zdaniem, przyświecać każdemu samorządowi oraz osobom, które tworzą przestrzeń w miastach. Idea „miasta 15 minut” oznaczać powinna takie zaplanowanie przestrzeni miejskiej, które pozwoli mieszkańcom w ciągu max 15 min. dotrzeć z miejsca zamieszkania do najważniejszych miejsc takich jak: szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, sklepy, apteki, komunikacja. Wymaga to ogromnego nakładu pracy i zaangażowania. Należy w taki sposób kreować przestrzeń miejską, by można było to osiągnąć. Tworzenie perspektywicznego planu zagospodarowania przestrzennego w dużej mierze poprawi komfort życia i jednocześnie pozwoli na dynamiczny i zrównoważony rozwój miasta. Niestety, w Chojnicach, w tym zakresie mamy dużo do zrobienia. A co jeszcze możemy zyskać? Przede wszystkim stworzymy miejsca, gdzie mieszkańcy mogą żyć komfortowo i realizować przedsięwzięcia, których nie są w stanie zrobić ze względu na marnowanie czasu na przemieszczanie się. Zyskujemy na lepszej i sprawniejszej komunikacji, gdyż nie musimy poruszać się prywatnymi autami, by móc załatwić podstawowe potrzeby życiowe. A to ostatecznie oznacza mniejszy ruch samochodowy i więcej wolnych miejsc parkingowych. W obecnym stanie większość instytucji i obiektów, w których załatwiamy nasze potrzeby życiowe, znajduje się w centrum. A przy niewydolnej komunikacji publicznej oznacza to wieczne zatłoczone miasto. Niestety, odnośnie wrażenie, że polityka przestrzenna w ostatnich dziesięcioleciach jest realizowana na zasadzie ad-hoc, często bez dalekowzrocznego planu. I nie tylko dotyczy to naszego miasta. Takie przykłady można mnożyć. Kilka lat temu czytałem publikację dotyczącą rozwoju urbanistyki w okresie międzywojennym w Polsce. To wtedy powstawała od podstaw m.in. Gdynia. Warto też zauważyć, że wprowadzane wtedy rozwiązania urbanistyczne w Warszawie sprawiły, że miasto to było jednym z najlepiej rozwijających się miast na świecie. Wiele z tych rozwiązań

przetrwowało do dzisiaj i nikt nawet nie myśli o ich zmianie. Wymagało to jasnej wizji i konsekwencji w realizacji przyjętych projektów urbanistycznych.

A dlaczego w ogóle o tym piszę? Wróćmy zatem do sierpniowej sesji Rady Miejskiej, kiedy zasugerowałem, że warto się dobrze zastanowić, czy sprzedaż części terenu w okolicach ulic Czerskiej i Gdańskiej (w planach ma powstać tam nowa arteria drogowa łącząca ulice Gdańską i Kościarską) nie pogorszy w przyszłości możliwości stworzenia bezpiecznej drogi o właściwej szerokości. Po sprzedaży zostanie w tym miejscu pas o szerokości ok 25 m. Czy to dużo? I tak i nie. Dla przykładu to mniej więcej tyle samo, ile wynosi szerokość ulicy Kościarskiej wraz z chodnikami. Ale pamiętajmy, że sprawna i bezpieczna komunikacja na skrzyżowaniach to również oddzielne pasy do lewo- i prawoskrętów. Niestety na to wszystko już na pasie o szerokości 25 metrów miejsca zabraknie. No ale kto by dzisiaj myślał o przyszłości...

Pół roku wojny

Już ponad pół roku żyjemy z wojną za naszą wschodnią granicą. W jakimś sensie informacje napływające ze wschodu nam już spowszedniały, a w mediach relacje z wojny często schodzą na drugi plan. Niestety to najgorsza z możliwych sytuacji, bo nasza obojętność na wydarzenia w Ukrainie może być tym, co oddala możliwość zwycięstwa Ukraińców z rosyjskim najeźdźcą. Kolejna sprawa to konieczność dalszej pomocy osobom, które przebywają w naszym kraju i tej pomocy nadal potrzebują. W Chojnicach liczba Ukraińców systematycznie się zmniejsza. Część podejmuje decyzję o powrocie. Inni wyjeżdżają do większych miast, czy też na zachód Europy. W ostatnich dniach sierpnia miałem okazję spędzić chwilę w Warszawie. Tam na każdym kroku widać i słyszeć Ukraińców. A z rozmów z mieszkańcami wynika, że ich liczba wcale się nie zmniejsza. Pomoc dla nich jest cały czas potrzebna. Proszę pamiętać o koniecznej solidarności. A przede wszystkim nie zapominać o tym kto jest oprawcą a kto ofiarą. Przyszłość musi przynieść i w tym aspekcie sprawiedliwość – winni muszą zostać osądzeni i ukarani.

ZDANIEM OPOZYCJI

Leszek Redzimski

Nowe życie polany

Trzy miesiące temu rozpętała się burza wokół polany (dawnego boiska) w Lasku Miejskim. Burmistrz chciał sprzedać ten teren prywatnemu przedsiębiorcy pod dom seniora. Rozpętała się burza. Protestujący mieszkańcy urządzali spacer i pikniki na polanie. Ostatecznie wóldarz wycofał się z kontrowersyjnego pomysłu, a polana zyskała nowe życie. Zbiorowe spacer po tym terenie są coraz częstsze. Jest szansa, że Lasek Miejski znów będzie mógł nam zaoferować „ścieżkę zdrowia” i inne atrakcje. W związku z tym nasunął mi się pewien pomysł, który ilustruje poniższe zdjęcie.

Wielu młodszych i starszych chojniczan, aby skorzystać z takiej atrakcji, musi jechać do Człuchowa. Może warto pokusić się

o stworzenie podobnego obiektu na polanie Lasku Miejskiego? Jeśli miałby zająć zbyt wielką jego część, to można wykorzystać drzewostan otuliny polany. Profesjonalne firmy zajmujące się budowaniem parków linowych oferują rozwiązania, które zapewniają ochronę drzew, więc nie powinno to budzić ekoprotestów.

Oczywiście nie jest to sprawa tania i trzeba liczyć się z wydatkiem rzędu kilkuset tysięcy złotych, a wersje bardziej rozbudowane przekraczają nawet milion. Do przemyślenia jest też bieżące zarządzanie takim przybytkiem np. partnerstwo publiczno-prywatne lub użyczenie jakiemuś stowarzyszeniu, które realizuje szczytne cele.

Przy okazji mogłaby być też ścianka wspinaczkowa, której także brakuje w naszym mieście.

Park linowy przy szlaku rowerowym Green Velo na Suwałszczyźnie

15-lecia Gruchała Team niczym ścianka wspinaczkowa

W połowie sierpnia mieliśmy Chojnicki Boxing Show. Po 50 latach ponownie boks zagościł na stadionie Chojniczanek (precyzyjnie Stadionie Miejskim). Impreza na ok. tysiąc osób zaczęła się bardzo ciekawie. Zobaczyliśmy w akcji utalentowaną młodzież obojga płci. Organizatorzy zadbał też o profesjonalną oprawę tej szermierki na pięści. Jednak dała się we znaki pogoda. Potężne wietrzyko i ulewny deszcz przerwały sportową ucztę. Jednak Joanna i Marcin Gruchałowie potrafią walczyć z przeciwnościami. Przy pomocy współpracowników, zawodników, przyjaciół Gruchała Boxing Team przenieśli imprezę do hali Centrum Park i po

dwugodzinnej przerwie wróciliśmy do pięściarskiego widowiska. To było mistrzostwo, bo samo rozstawienie ringu zajmuje godzinę. Do tego ustawienie infrastruktury zawodów i inne czynności organizacyjne, to nie są sprawy, które da się załatwić w kilkanaście minut. Szacunek dla Wszystkich, którzy dopomogli w tym dziele!

Publiczność wiernie czekała i się nie zawiodła. Obejrzelśmy jeszcze sporo interesujących walk, a o niektórych zwyciężcach jeszcze nieraz usłyszymy. Oczywiście walką numer jeden był pojedynek Kewina Gruchały z Egipcjaninem Nabil Zaky „Zeusem”. Także tę dziewiątą walkę na zawodowym ringu chojniczanin rozstrzygnął na swoją korzyść. Trzymajmy kciuki za Kewina i inne bokserские talenty naszego miasta!

TUREX
Świat Żaluzji i Rolet

BRAMY ROLETY ŻALUZJE PLISY

Firmowy Salon Sprzedaży
Klawkowo k. Chojnic ul. Gdańska 3, tel. /fax 52 39 777 48
kom: 602 113 018, e-mail: biuro@turexchojnice.eu

**SALON
MEBLOWY**
2000m²
EKSPOZYCJI

**JARPOL
meble**
kuchnie & wnętrza

MEBLE NA
WYMIAR

STUDIO
KUCHENNE

CHOJNICE, UL. SUBISŁAWA 19

Śladami inscenizacji historycznych w regionie. Lisowczycy i ...kolarze.

Historię tworzą ludzie; pamięć o faktach jest różnie odbierana i utrwalona w naszej pamięci. Szczególnym sposobem na ukazywanie wydarzeń związanych z naszym regionem są rekonstrukcje historyczne. Tą, która wpisała się w kalendarz imprez ziemi chojnickiej została rekonstrukcja szarży pod Krojantami z 1 września 1939 roku.

Przedstawienie spod Krojant współtworzą sceny rozgrywające się obok Pola Szarży, na polanie za lasem, niewidoczne dla widzów. Tam trwają przygotowania animatorów rekonstrukcji. Są one równie ciekawe, widowiskowe co zaskakujące: w 2009 roku obok siebie pojawiło się rycerstwo Władysława Jagiełły i ułani II RP, lisowczycy i kawaleria Księstwa Warszawskiego. Widowiskowo reprezentowała się husaria.

Wieś Krojanty znajduje się w pobliżu Chojnic. Już pierwszego września 1939 roku dwa szwadrony 18 Pułku Ułanów Pomorskich zaatakowały batalion niemieckiej piechoty. Chciano obronić drogę Chojnice – Kościerzyna i umożliwić wyjście z miasta polskiej piechocie. Po tym ataku niemiecka piechota się rozproszyła. W tym czasie, polska piechota wyszła z miasta.

W 1966 roku, w miejscu potyczki wzniesiono obelisk, a później pomnik. Organizowane są obchody rocznicowe szarży pod Krojantami. Od 2001 roku na polach pod Krojantami, Polski Klub Kawaleryjski i Fundacja „Szarża pod Krojantami”, we współpracy z Urzędem Gminy Chojnice, organizują inscenizację szarży. Odbyna się to zawsze w pierwszą niedzielę września. Obchody są połączone ze składaniem kwiatów pod pomnikiem, mszą świętą, biegiem ułańskim, koncertem orkiestry wojskowej i występami zespołów artystycznych.

W 2009 roku na polach pod Krojantami, podczas inscenizacji szarży spotkali się m.in. oddziały lisowczyków (XVII wiek) i kolarzy (IX 1939):

Lisowczycy

Lisowczycy, lekka jazda polska sformowana przez Aleksandra Lisowskiego w 1607 roku. Rekrutowała się spośród ochotników, wśród których byli ludzie, na których ciążyły sądowe wyroki śmierci. Stawę zdobyli dzięki niezwyklej zaciętości w boju – zwano och straceńcami. Uzbrojenie lisowczyka składało się z szabli, krótkiej włóczni i tuku lub rusznicy (długa bron palna). Nie posiadali zbroi. Dosiadali małych i szybkich koni tatarskich. Ze względu na szokujące ówczesnych wojskowych tempo marszu byli przeciwnikiem niezwykle trudnym do pokonania. Tworzyli najlepszy ówczesny oddział do zadań specjalnych.

Odznaczyli się w czasie kampanii moskiewskiej (1610-1612). Za zgodą króla Zygmunta III Wazy w latach 1619-1624 wspierali działania wojsk Ligi Katolickiej w czasie wojny trzydziestoletniej (1618-1648). Z tego okresu (1655) pochodzi obraz pędzla Rembrandta, przedstawiający lisowczyka w pełnej krasie. W 1636, w związku z licznymi rabunkami i przestępstwami, jakich dopuszczali się lisowczycy na terenie kraju, formacja ta została karnie rozwiązana.

Teren ich działań sięgał po Morze Białe na północ, za Ural po rzekę Ob, na wschód. Na zachodzie dotarli do Lotaryngii i rzeki Ren a na południu do włoskiego jeziora Garda. Swoim pojawieniem budzili strach. Zwyciężali w bitwach, zdobywali twierdze. Podczas wypraw na wschód, w celu ukrycia swojej trasy przemarszu, likwidowali każdego, kogo napotkali na swojej drodze. Jeszcze 200 lat po ich „wizycie” w cesarstwie tamtejsze matki straszyły nimi swoje dzieci.

Lisowczyk, kopia obrazu Rembrandta pędzla Juliusza Kossaka (1860-1865)

Krojanty 2009 (fot. W. Gołuńska).

Pluton kolarzy 18 pułku ułanów

Oddziały kolarzy w polskich pułkach kawalerii zaczęły powstawać w latach trzydziestych. W 1937 roku w większości jednostek były już 50-osobowe plutony cyklistów. W Pomorskiej Brygadzie Kawalerii powstał kolarski szwadron liczący około dwustu rowerów. Kompanie kolarzy-zwiadowców istniały także w dywizjach piechoty. Cykliści w armii używali wojskowego roweru typ XX wz. 35, produkowanego w Radomiu. Pojazd miał wzmocnioną ramę, uchwyty na karabin i solidny bagażnik.

Szwadrony kolarzy nie występowały w organizacji pokojowej wojska. Były pododdziałami formowanymi w czasie mobilizacji alarmowej. Miały pełnić rolę oddziałów rozpoznawczych w brygadach kawalerii. Zorganizowane były one w 3 plutony, a każdy pluton składał się z 4 sekcji po 6 szeregowych. Trzy sekcje uzbrojone były w rkm, a jedna w ckm.

Skąd pomysł na rowery w armii? To cichy pojazd, łatwy w obsłudze, którym można przemieszczać się po

terenowych szlakach, dlatego świetnie nadaje się do zwia-
du. Rower służył żołnierzom do przemieszczania się i prze-
wożenia sprzętu, a walczyli pieszo.

W 1939 sformowano jedenaście szwadronów kolarzy dla brygad kawalerii: szwadron kolarzy nr 8 (18 puł) dla Pomorskiej BK. Dowódcą plutonu kolarzy 18 puł był ppor. Witold Łoziński.

Po zużyciu zapasów, jakie otrzymała brygada kawalerii w czasie mobilizacji, musiała sama zaopatrywać się w żywność i paszę w drodze zakupów.

pluton – pododdział wojska.

brygada – pojęcie używane w siłach zbrojnych państw odnoszące się do najmniejszego związku taktycznego wchodzącego w skład wielu armii.

rkm – ręczny karabin maszynowy – indywidualna broń strzelecka.

ckm – automatyczna broń strzelecka zespołowa.

szwadron kolarzy – pododdział kawalerii Wojska Polskiego II RP wyposażony w rowery.

Kazimierz Jaruszewski
Prezes Chojnickiego Towarzystwa
Przyjaciół Nauk

Regionalista z ducha

Edmund Jan Kloskowski urodził się 6 grudnia 1919 r. w rodzinie Augustyna i Kornelii z Wyrowińskich. Możemy zaliczyć go zatem do pokolenia Kolumbów, tak dotkliwie potraktowanego przez los. Był najstarszym synem; miał czterech braci. Matka również wywodziła się z rodziny zakorzenionej na Kaszubach od wielu pokoleń. Do szkoły powszechnej uczęszczał w Tucholi. W wieku 11 lat podjął naukę w Państwowym Gimnazjum Klasycznym Męskim w Chojnicach. W 1937 r. przeniósł się do Grudziądza, gdzie zaczął kształcić się w liceum pedagogicznym. Zaangażował się również w działalność harcerską. Chciał zostać nauczycielem.

Profesja pedagogiczna

Wojna przerwała naukę. Jak wielu młodych Pomorzan został skierowany na roboty przymusowe, a później wcielony do Wehrmachtu. Przebywał m.in. w Norwegii, gdzie był żołnierzem w kompanii sanitarnej. W 1945 r. powrócił do kraju i zamieszkał we wsi Olszanowo w powiecie człuchowskim; zatem, jak wówczas mówiono, na północnych Ziemiach Odzyskanych. Już w grudniu tego roku doprowadził do rozpoczęcia nauki w miejscowej jednoklasowej szkole. Miał 26 lat i, jeszcze mimo braku kwalifikacji potwierdzonych dyplomem, mógł podjąć pracę pedagogiczną. W marcu 1947 r. zdał egzamin dojrzałości w Liceum Pedagogicznym w Bydgoszczy, uzyskując także uprawnienia do nauczania. W tym samym roku, co warto odnotować, został ojcem chrzestnym Jana Wyrowińskiego. Urodzony w Brusach przyszły inżynier, polityk i prezes ZK-P był m.in. wice-marszałkiem Senatu RP VIII kadencji (2011-2015).

Rozmłowany w przeszłości

Latem 1953 r. ożenił się z Janiną Marchlewicz z osady Wolność k. Chojnic. Małżeństwo doczekało się trojga dzieci. W tym samym (1953) roku na własną prośbę został przeniesiony do Szkoły Podstawowej w Czarnoszybach. Został kierownikiem tej niewielkiej placówki w powiecie człuchowskim. Osiem lat później władze oświatowe powierzyły mu kierowanie szkołą podstawową w znacznie większej miejscowości – w Polnicy. Edmund Kloskowski wykazał się tutaj również nieprzeciętnym talentem organizacyjnym. Jego staraniem obok starej szkoły wzniesiono gmach nowej placówki. Polnickiej szkole nadano imię Józefa Wybickiego.

Pracę pedagogiczną już w latach 50. ubiegłego wieku E. Kloskowski łączył z prowadzeniem badań (liczne kwerendy) dotyczących historii regionu. Z zapałem gromadził stare mapy miast, powiatów i innych pomorskich obszarów.

Marzył o wydaniu w przyszłości atlasu historycznego ziemi człuchowskiej.

W 1963 r. należał do grupy pasjonatów, którzy założyli Towarzystwo Miłośników Ziemi Człuchowskiej. Jednym z najważniejszych zadań tego stowarzyszenia było utworzenie w Człuchowie izby muzealnej, a następnie zorganizowanie regionalnego muzeum. Te ambitne plany człuchowskim entuzjastom historii udało się zrealizować, a TMZC do dziś prowadzi aktywną działalność.

Pielgrzym... biblioteczny

Pięknie napisał o E. Kloskowskim w 1965 r. Jan Poprawski w reportażu „Wezwanie na udeptaną ziemię” (pomieszczonym w książce „Ludzie, ziemia i morze”): „Co skłania tego, niemłodego już i wcale niezamożnego człowieka, do wyrzekania się każdej chwili wolnego czasu i ‘pielgrzymowania’ po bibliotekach i archiwach Warszawy, Gdańska, Bydgoszczy i Szczecina. Co nakazuje mu z taką energią tropić losy archiwum starostwa człuchowskiego?” (cyt. za: M. Fryda, Edmund Jan Kloskowski /1919-1993/, „Merkuriusz Człuchowski” 1994, nr 1, s. 6).

W wieku 50 lat doznał udaru mózgu, który doprowadził do częściowego paraliżu. Nie mógł już tak intensywnie pracować jak dotychczas. Bliska stała się mu praca muzealnika. Warto dodać, iż już w II połowie lat 60. XX wieku Powiatowy Dom Kultury w Człuchowie przejął nadzór nad gromadzeniem zbiorów oraz opieką nad zabytkami ziemi człuchowskiej. Dojrzała idea powołania do życia muzeum. Tradycje muzealnictwa w tym mieście sięgały przecież 1911 roku. Kiedy w 1975 r. w PDK utworzono stanowisko ds. muzealnych, objął je człowiek najlepiej przygotowany do tego zadania – Edmund Kloskowski.

Człuchowskie muzeum

Po długich staraniach wysiłki miłośników lokalnej i pomorskiej przeszłości zostały zwieńczone powstaniem na początku 1976 r. Muzeum Regionalnego z siedzibą w okazałym budynku przy al. Wojska Polskiego 3. Gmach ten wcześniej był m.in. siedzibą starostwa powiatowego. Pierwszym dyrektorem instytucji został historyk i krajoznawca E. Kloskowski. Dla Czytelników „chojniczanie.pl” istotna też będzie informacja, iż w 2013 r. siedziba muzeum została przeniesiona do wcześniejszego oddziału placówki. Od sześciu lat człuchowscy muzealnicy zapraszają bowiem do pokrzyżackiego zamku. Wnętrza i bezpośrednia okolica tego obiektu zmieniły się nie do poznania. To naprawdę wspaniała wizytówka miasta o wielowiekowej, burzliwej

historii. Edmund Kloskowski byłby pewnie dumny z tych zamkowych atrakcji.

Bohater tego wspomnieniowego szkicu po objęciu dyrektorskiej posady wciąż podnosił swoje kwalifikacje zawodowe i był aktywny na niwie naukowej. W 1979 r. uzyskał w WSP w Słupsku tytuł magistra historii na podstawie pracy „Podziały terytorialne Pomorza w średniowieczu”. Wcześniej opracował jeden z rozdziałów w monografii historycznej „Dzieje ziemi człuchowskiej” pod red. H. Rybickiego i E. Zdrojewskiego, Poznań 1975. Na emeryturę przeszedł w 1986 roku, jednak pracował jeszcze na pół etatu w tej instytucji kulturalno-edukacyjnej. Nie zaniedbał ponadto podróży w celach naukowych. Szczególnie upodobał sobie archiwalia berlińskie. W jednej z bibliotek w stolicy Niemiec natrafił na pierwszą monografię historyczną miasta Człuchowa (niem. Schlochau). Wydana została ona w 1882 roku, a jej autorem był Carl Schulz. Przyjazne więzi łączyły go z regionalistami z sąsiedzkich ośrodków, m.in. z chojniczanami (np. ze Zbigniewem Stromskim).

Spółecznik i patron

Drugą po historii regionu pasją Edmunda Kloskowskiego była działalność społeczna. Wychowany w kaszubskiej rodzinie nauczył się szacunku do pracy i ludzi. Był m.in. członkiem-założycielem człuchowskiego partu ZK-P, aktywnie działał w strukturach TMZC czy zapomnianego już dziś Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich. Posiadał uprawnienia przewodnickie i chętnie oprowadzał wycieczki po mieście i ziemi człuchowskiej.

Edmund Jan Kloskowski zmarł nagle w Człuchowie 13 września 1993 roku. Pożegnała go rodzina oraz liczne grono przyjaciół i wychowanków w chojnickiej bazylice, a następnie na cmentarzu komunalnym w Chojnicach.

Dr Marian Fryda, znany w regionie historyk, nazwał Edmunda Kloskowskiego „człowiekiem wyjątkowym” tudzież „pionierem szkolnictwa (...) na ziemi człuchowskiej” (w cytowanej już 1. edycji „Merkurysa...”). Wyrazem wielkiego szacunku dla postaci i zasług E. Kloskowskiego są bezspornie: dedykowanie jemu „Inwentarza Starostwa Człuchowskiego z roku 1753” w opracowaniu M. Frydy (2008 r.) czy też nadanie w 2017 r. jego imienia jednej z człuchowskich ulic. Za życia również doczekał się kilkunastu wyróżnień w postaci medali, odznaczeń czy nagród. Wymienić możemy np. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Odznakę Honorową ZHP, Złotą Odznaką PTTK czy odznaką Zasłużony Działacz Kultury. W przyszłym roku przypadnie 30. rocznica jego śmierci.

Od sierpnia powiększamy ofertę o butle do saturatorów wody gazowanej. Zapraszamy

100 lat temu pisały o Chojnicach i pobliskich miejscowościach gazety pomorskie.

Słowo Pomorskie, Numer 208. Toruń, niedziela 10 września 1922.

~ **Czersk.** (Tragiczny wypadek.) Wieczorem jednego z ostatnich dni zostały przez wóz roboczy spedytora Fielbranta w Czersku przejechane dwie małe dziewczynki. Podczas gdy jedna z nich, Stefania Narloch, tylko obrażenia lewej nogi odniosła Anna Banach śmierć na miejscu. Wozem przy którym konie klusem biegły, powoził robotnik Paweł Redeki z Czerska. Dzieci bawiły się na ulicy bez nadzoru.

Słowo Pomorskie, Numer 209. Toruń, wtorek 12 września 1922.

~ **Chojnice.** (Poraz pierwszy Polak proboszczem tut. parafji.) W poniedziałek dnia 4 b.m. nastąpiło nareszcie wprowadzenie do kościoła pierwszego wogóle proboszcza Polaka, odkąd Chojnice Chojnicami, ks. Makowskiego, znanego ze swego patriotyzmu i pracy społecznej. W niedzielę składały ks. Proboszczowi Makowskiemu swe życzenia delegacje towarzystw niemieckich, w poniedziałek polskich. Ksiądz proboszcz Makowski przyjmował u siebie dozór kościelny oraz przedstawicieli towarzystw skromnie, lecz gościnnie. Gdańszczanom pierwszy proboszcz Polak w Chojnicach również nie jest obcy, gdyż długie lata przydzielony był do jednej z parafji gdańskich. Radość chojniczan, że nareszcie doczekali się proboszcza Polaka, łatwa do zrozumienia, gdyż parafia chojnicka jest już przeważnie polską.

Słowo Pomorskie, Numer 211. Toruń, czwartek 14 września 1922.

~ **Chojnice.** Uczeń piekarski, Herman Stiller zatrudniony u p. Senftlebena złamał sobie przy ćwiczeniach niem. Turnverein'u nogę. Wypadek zdarzył się przy wykonywaniu salto mortale: chorego umieszczono w miejskim domie chorych.

~ **Chojnice.** W środę dnia 9 bm. wskutek nieostrożnego odjeżdżenia parowozu transportowego pociągu 911 najechał tenże na wyjeżdżający pociąg korytarzowy pociąg D3/904. Wypadków oprócz dwóch do trzech lekkich zdarć naskórnych żadnych poważniejszych nie było. Parowóz wyjeżdżający z obsługą polską doznał uszkodzenia, zaś parowóz niemiecki od wjeżdżającego pociągu prócz odbitej na czole lampy sygnałowej zdolny do ruchu. Oba pociągi po usunięciu przeszkód odjechały z opóźnieniem jeden do dwu godzin.

Dziennik Bydgoski, Numer 203. Bydgoszcz, czwartek 14 września 1922.

~ **Chojnice.** (Wybory do sejmiku powiatowego.) Wskutek unieważnienia odbędą się ponowne wybory do sejmiku powiatowego na powiat Chojnice w okręgach wyborczych Leśno i Borzyszkowy w niedzielę, 15 października. Okręg Leśno wybiera 4, okręg Borzyszkowy 5 członków sejmiku. Prawo wyboru mają wszyscy obywatele, którzy 12 sierpnia ukończyli 21 lat życia, którzy mieli stały pobyt w mieście w dniu wyłożenia list wyborczych i byli w posiadaniu spraw honorowych.

Słowo Pomorskie, Numer 212. Toruń, piątek 15 września 1922.

~ **Chojnice.** (Z sądu.) Przed izbą karną sądu okręgowego w Chojnicach stała przed kilku dniami niejaka Czyżewska, z pierwszego męża Łogowska, oskarżona o otrucie pierwszego męża. Oskarżonej nie można jednak było udowodnić popełnionego morderstwa, wobec czego sąd uwolnił ją od winy i kary.

Słowo Pomorskie, Numer 217. Toruń, czwartek 21 września 1922.

~ **Czersk.** (Pseudopatrjoci) W gminie naszej od czasu powstania „Głosu ludu” źle się dzieje. Organ ten bowiem wziął sobie jako cel sianie nienawiści wśród z natury spokojnej ludności borowiackiej. Wszystkich, którzy nie wyznają Witosa, obrzuca się błotem

oszczerstw i obelg. Wstręt bierze każdego uczciwego człowieka, gdy się piśmięto to czyta. Ni numeru, ni strony, na której by nie atakowano spokojnych ludzi i dobrych Polaków. Tylko wydawca p. dr. Zemke – ojciec jego pisał się Cemka – uważa się i swych trabantów za Polaków a przecież każdy człowiek z Czerska wie, że polskość jego datuje dopiero od przejęcia Pomorza przez wojska polskie. Dawniej nie byłby nikt z ust jego usłyszał choćby jedno tylko słówko polskie. Jak nisko człowiek ten upaść musiał, o tem świadczy najlepiej wydanie poniedziałkowe pisma swego, w którym w sposób bluźnierczy uwielbia samobójcę Wincentego Bokę i poświęca mu sążniste artykuły. Jest to policzek wymierzony Kościołowi katolickiemu i bogobojnej ludności Czerska. Dlatego powinien każdy, który wyznawa Chrystusa z oburzeniem się odwrócić od pisma tego i jego wydawcy.

~ **Czersk.** (Budowa kolei) W najbliższych dniach rozpocznie się dalsza budowa kolei Czersk-Liniewo. Przypuszczalnie zatrudnić będzie można 500 robotników. Miejmy nadzieję, że była to ostatnia przerwa i że kolej, którą się buduje już od kilku lat, nareszcie będzie wykończona. Kolej ta w przeciwieństwie do planu pierwotnego wobec zmienionych warunków będzie miała znaczenie drugorzędne dla państwa.

Słowo Pomorskie, Numer 219. Toruń, sobota 23 września 1922.

~ **Brusy.** (Koncert instrumentalno-wokalny.) Ubiegłej niedzieli urządzono koncert instrumentalno-wokalny, wykonywany przez akademików, byłych akademików i sympatyków – studium młodzi. Bufet ustawiony, zaopatrzony był przez ziemiaństwo i kupców miejscowych. Czysty zysk wynosił około 450 000 mk.

Dziennik Bydgoski, Numer 215. Bydgoszcz, czwartek 28 września 1922.

~ **Chojnice.** (O kradzieży mienia państwowego.) Izba karna sądu okręgowego w Chojnicach przystąpiła do rozpatrzenia sprawy kilku urzędników i funkcjonariuszy kolejowych oskarżonych o przywłaszczenie mienia państwowego. Na ławie oskarżonych zasiadli: Leon Bąk, b. naczelnik urzędu obrotu handlowego w Chojnicach, Śliwiński, b. kierownik ekspedycji i urzędu ruchu w Kościerzynie oraz asystenci kolejni: Maciejewski, Vetter, Nowacki, Drewing, Lerman i Leszkowski. Trzech oskarżonych nie stawiono. Rozprawy potrwać kilka dni.

Dziennik Bydgoski, Numer 216. Bydgoszcz, piątek 29 września 1922.

~ **Czersk.** (Spłoszony złodziej donosi policji o napadzie na jego osobę.) W tych dniach doniósł jakiś Aug. Kr. z Czerska tutejszej policji, że został napadnięty wieczorem na drodze z Legbąda do Czerska. Z strony napastników miano użyć broni palnej, gdy zaś Kr. szukał obrony w ucieczce, skradziono mu wózek z kartoflami. Wszczęte przez tutejszą policję dochodzenia wykazały, że rzekomym napastnikiem był leśny p. L. z Szywnału, który jadąc z Czerska do domu, zauważył na ulicy stojący podejrzanym wózek z kartoflami. Chcąc zbadać rzecz, wysiadł z bryczki i udał się do osobnika stojącego przy wózku. Gdy ten atoli zaczął uciekać, wystrzelił i zabrał wózek z kartoflami ze sobą. Wykazało się, że kartofle pochodziły z pola nadleśnictwa Twarożnica. Wózek z kartoflami obłożono aresztem i odstawiono do Twarożnicy.

Słowo Pomorskie, Numer 225. Toruń, sobota 30 września 1922.

~ **Chojnice.** (Aresztowanie przemytnika.) W sobotę aresztowała policja państwowa w pociągu pociąg pociąg w drodze z Gdańska do Chojnic pewnego osobnika z Łęga, który przemyczał z Gdańska do Polski papierosy, czekoladę i tytoń. Dwie paczki z towarami udało mu się wyrzucić z pociągu w pobliżu stacji Czersk. W pociągu udało się policji skonfiskować walizkę i paczkę zawierające razem 7282 papierosów niemieckich. Paskarza oddano do prokuratury.

Kompleksowe Usługi Księgowe

SOFINA
BIURO RACHUNKOWE

- Podatkowa księga przychodów i rozchodów
- Ryczałtowa ewidencja przychodów
- Pełna księgowość
- Obsługa kadrowo-płacowa
- Przygotowanie wniosków o zwrot VAT
- Rozliczenie PIT-36, PIT-37, PIT-28

www.sofina.pl

☎ 508 998 808

✉ biuro@sofina.pl

Zdzisław Stochelski

metaloplastyk, malarz i rysownik

Zdzisław Stochelski urodził się 28 listopada 1931 w Gołogowie niedaleko Dąbrowy Górniczej jako najstarszy z trójki braci. Dziadek pana Zdzisława, Maciej Stochelski założył tam w 1875 roku kopalnię węgla pod nazwą „MACIEJ”. Wydobywano w niej od 200 000 do 300 000 ton węgla rocznie, co było największym wydobyciem ze wszystkich kopalń dąbrowskich. Niestety trudne czasy hiperinflacji i zawirowań historycznych, a w konsekwencji bankructwa, zmusiły rodzinę do przeprowadzki w okolice Tarnowa w poszukiwaniu innego zajęcia.

W roku 1936 ojciec pana Zdzisława zaangażował się w budowę fabryk Centralnego Okręgu Przemysłowego. Był, między innymi, członkiem zespołu technicznego budowy fabryki w Mościcach. W konsekwencji tej emigracji mały Zdzisław ukończył szkołę podstawową w Żabnie niedaleko Tarnowa. Tam też rodzina spędziła okres wojenny. Po wojnie pan Zdzisław ukończył w Tarnowie techniczną szkołę średnią i rozpoczął pracę instruktora w szkole sanatoryjnej dla dzieci chorych na gruźlicę kostną w Busku. Prowadził tam zajęcia praktyczne doskonalące umiejętności manualne. Po spaleniu sanatorium nauczyciele wraz z chorymi dziećmi przenieśli się do Zakopanego. Do Zakopanego przenieśli się także rodzice, którzy posiadali tam nieruchomości jeszcze po dziadku pana Zdzisława. Tam kontynuował prace instruktora w szkole przy sanatorium gruźliczym. Podczas pracy w sanatorium poznał swoją przyszłą żonę, chojniczkę chorującą na gruźlicę kości i leczącą się w tym sanatorium. Nadwątłone ciężkimi wojennymi latami zdrowie ratowała ona w tamtejszym sanatorium przez okres 6 lat, z czego 5 przeleżała w gipsie. Tam skończyła liceum i dostała się na studia w Akademii Medycznej w Zabrze. W tym czasie pan Zdzisław odbywał obowiązkową służbę wojskową w fabryce budowy czołgów Bumar-Łabędy. Po wojsku wrócił do pracy w Zakopanem. Natomiast przyszła małżonka przeniosła się na studia do Gdańska. W roku 1956 spotkali się przypadkowo w Warszawie. Po dłuższej rozmowie postanowili związać się na stałe. I tak rodowity ślązak w 1956 r. zamieszkał w kaszubskich Chojnicach i zawarł związek małżeński z Chojniczką. W Chojnicach Zdzisław Stochelski rozpoczął pracę nauczyciela zawodu w Zakładzie Poprawczym i pracował w nim nieprzerwanie do roku 1989, kiedy przeszedł na emeryturę.

Aktywne życie zawodowe wiązał z pasjami, których ma bez liku. W młodości pasjonował się rajdami motocyklowymi. Działał w związku motorowym gdzie był sędzią rajdowym i realizował się w szkoleniu motorowym w Polskim Związku Motorowym. Sędziował zawody żużlowe i motocrossowe w Polsce i za granicą oraz rajdy Wojska Polskiego. Był aktywnym członkiem związku strzeleckiego i zapalonym myśliwym. Był także jednym z założycieli harzykowskiego WOPR-u i aktywnym żeglarzem morskim i śródlądowym. Działał w stowarzyszeniach turystycznych ze szczególnym zamiłowaniem do rajdów tatrzańskich.

W młodości zaczęły się także rozwijać u pana Zdzisława pasje artystyczne. Rysował i malował różnymi technikami „od dziecka”. I tak jak to najczęściej bywa - pierwszy był rysunek. Większość dorobku to jednak małoformatowe prace techniką farb olejnych na płycie (desce). Tematyką dominującą jest świat przyrody: pejzaż górski, lasy i łąki oraz zwierzęta. Pojawiają się także w tej twórczości motywy regionalne. W swych pracach nie stronił również pan Zdzisław od portretu. Malował ikony i próbował swych sił w akwareli. Nigdy jednak nie organizował wystaw swoich prac. Większość z nich stała się prezentami, a inne wiszą na ścianach mieszkania pana Zdzisława.

Dzisiaj dominującą pasją jest metaloplastyka. Ta pasja także towarzyszyła panu Zdzisławowi przez niemal całe życie. Zaczynał po wojnie od przerabiania srebrnych monet na pierścionki i inną biżuterię patriotyczną. Dla brata prowadzącego zakład jubilerski opracowywał wzory biżuterii. Pewną inspiracją do obecnej działalności, w zakresie metaloplastyki, był z pewnością wielki łańcuch chojnickiego bractwa kurkowego. Po raz pierwszy zobaczył go w trakcie

wizyt u kustosa chojnickiego muzeum Juliana Rydzkowskiego. To pan Zdzisław na prośbę Juliana Rydzkowskiego wykonał wraz ze swoimi podopiecznymi z zakładu drewnianą makietę średniowiecznych Chojnic i dzięki tej pracy zafascynował się historią Chojnic. Tą makietą pamiętają starsi chojniczanie. Przez szereg lat była prezentowana w naszym muzeum.

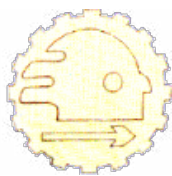
Jedną z jego największych zasług, w zakresie regionalizmu, jest reaktywowanie, wraz z grupą chojniczan, Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Chojnicach. Brał udział we wszystkich etapach jego organizacji: projektowaniu strojów i sztandaru, opracowywaniu statutu i innych dokumentów normatywnych oraz wyborach pierwszych władz bractwa. Za swoje zasługi otrzymał 3 kwietnia 2022 r. Order Zasługi, Krzyż Wielki Zjednoczenia Kurkowych Bractw Strzeleckich.

Pan Zdzisław ma dzisiaj 91 lat i nadal aktywnie tworzy. W chwil obecnej wykonuje łańcuch dla starogardzkiego bractwa kurkowego. To żmudna i powolna praca. Sam odlewa poszczególne elementy łańcucha w piecu, który posiada. Wycina, formuje i lutuje poszczególne detale. Zakuwa kamienie i poleruje elementy. Wykonuje nie tylko łańcuchy, ale także tzw. „pamiątki królewskie”, „srebrne szpony kura” i inne ozdobne trofea. Jest też autorem srebrnej monstrancji dla parafii pw. Chrystusa Miłosiernego w Chojnicach.

Wolny czas spędza najczęściej w Wielu skąd pochodziła jego żona. A o czym marzy? O wyprawie do Yellowstone.

Jacek Klajna

Żuraw, skoda i Indianin

Pisałem ostatnio o skodzie spartak Karola Podlewskiego i wspominałem, że historia modeli skody jest frapująca, bo pojawiają się odniesienia do innych modeli samochodów i to dla laika bardzo zaskakujące. Tym bardziej, że jeden z nich się już w moich artykułach o ciekawych autach przewinął. To dzisiaj nie o kolejnym pasjonacie i jego samochodzie, tylko o marce Skoda i jej modelach przed spartakiem i octavią.

Nawiązując do tytułu, od razu wyjaśniam – żuraw już polecał na koniec artykułu, a Indianin będzie się tam cały czas skradał. Bo oni to się skradają bezszelestnie. Żeby podglądać np. blade twarze.

Dla porządku wyjaśnijmy, dlaczego nazwa marki ŠKODA (wym. pol. – szkoda)? Bo w tłumaczeniu na polski to faktycznie – szkoda. Czy nazwa marki jest ku pamięci tego, że ktoś poniósł jakąś szkodę, stratę? Ależ nie, takie nazwisko. U nas w Polsce też mamy co najmniej kilkadziesiąt „coś znaczących” nazwisk. Np. Stęchły, Kwasigroch, Tracichleb – osobiście znam osoby o takich nazwiskach. Więc „Szkoda” wpisuje się w tę listę. Emil Škoda.

Emil Škoda 1839-1900

Warto mu poświęcić chwilę uwagi, bo – co by nie mówić – dokonał nie lada wyczynu. Otóż ten przedsiębiorczy Czech stworzył... Ale może od początku. W 1859 r. w Pilźnie hrabia Wallenstein-Vartenberg założył filię swoich zakładów. Produkowano w nich maszyny i urządzenia dla kopalń, browarów, cukrowni, maszyny parowe, różnego rodzaju kotły, konstrukcje do budowy mostów i obiektów kolejowych. Jako ciekawostkę dodajmy, zakłady hrabiego zatrudniały 100 ludzi. W 1969 roku pilźnieńską firmę kupił inżynier Emil Škoda. Był bardzo rzutkim przedsiębiorcą. Pamiętamy, to połowa XIX wieku, dziki kapitalizm i rodzący się światowy przemysł, co dawało niesamowite możliwości rozwoju startującym biznesmenom – były spektakularne klapy i spektakularne sukcesy. Škoda szybko rozbudował firmę w Škodovy závody, czyli Zakłady Škoda. Czasy były takie, że rynek przyjmował wszystko. O ile było dobre. A Škoda miał szczęście i rękę do interesów. Co nie rozpoczął – przynosiło zyski. Przez zakres swojej produkcji stał się, dzisiaj byśmy użyli nazwy – KONSORCJUM. Czego jego zakłady nie robiły! Został wiodącym producentem broni w Austro-Węgrzech, wytwarzając cały asortyment karabinów maszynowych, m.in. ciężkie karabiny dla marynarki wojennej, karabiny górskie i moździerze. Oprócz produkcji broni dla armii austro-węgierskiej, Škoda od tego czasu produkuje również lokomotywy, samoloty, statki, obrabiarki, turbiny parowe i wyposażenie dla zakładów energetycznych¹⁾. Emil Škoda zmarł w roku 1900, ale jego firma przetrwała w dobrej kondycji, choć uległa przekształceniom i dała początek wielu innym fabrykom.

Upraszczając, bo chojniczanin.pl nie jest z gumy, a redaktor naczelny dodatkowo obciął ostatnio 8 stron i muszę pisać, streszczając się, przejdźmy do panów Václava Klementa i Václava Laurina. Otworzyli oni w 1896 roku w Mlada Boleslav warsztat naprawy rowerów. Rozwijając się, w 1899 roku wprowadzili na rynek motocykl Slavia. Rozwijali się dalej i w roku 1905 wprowadzili na rynek samochód Voiturette A. Przypominał dorożkę z dostawioną z przodu skrzynią, ale pierwsze samochody tak miały. Zresztą późniejsze też, proszę sobie przypomnieć sławnego Forda T z 1925 roku. Po I wojnie światowej panowie zaczęli w swojej firmie

Václav Klement
1868-1938

Václav Laurin
1865-1930

produkować również samochody ciężarowe. I tu mamy dużą przykrość – w 1924 roku spaliła się im część zakładu i zaczęli szukać partnera biznesowego. W tym momencie pojawia się Spółka Akcyjna, dawniej Skoda Works. Robili armaty i maszyny, zapragnęli robić samochody. W 1925 roku SA, d. SW kupiła firmę Laurin & Klement. We współpracy z hiszpańską firmą Hispano-Suiza (straśnie długasne i luksusowe limuzyny robili!) zaczęli produkować samochody pod nazwą Škoda. Prawda, jakie to proste? Jeszcze z pięć stron mógłbym napisać o dokonaniach Emila Škody, ale jak w banku red. nacz. by mnie zjadł albo wyrwali mi tekst. Więc się skracam, proszę pana redaktora!

To wróćmy do modeli skody, produkowanych zanim pojawiła się opisywana miesiąc temu Skoda Spartak. Po pierwsze produkcja aut została wydzielona ze struktur firmy do odrębnego podmiotu gospodarczego – ASAP²⁾. No i tu wreszcie pierwsza super niespodzianka. Czytelnicy znają modele Skodę Rapid (czasy głębokiego PRL-u i od 2012 roku), Favorit (koniec PRL-u), Superb (today)? A guzik prawda. Szanowni czytelnicy nie znają tych modeli! Rapid produkowany był w latach 1935-47, Favorit 1936-1941, a Superb 1934-1949... Przed nimi były jeszcze Skoda Popular 418/420 z lat 1934-44 i 1946, i Skoda 422 z 1929 roku. Jak te auta wyglądały? Ślicznie! Proszę popatrzeć na ich zdjęcia. I jeszcze Tudor z lat 1946-1952.

Skoda popular 1100 ohv 1a

Kto komu ukradł design, kto kogo okradł z koncepcji modelu? Tak mi się nasunęło to pytanie w kontekście Forda Popular Ireneusza Stacherskiego. Oba auta do siebie bardzo podobne, czas produkcji ten sam. Czesi udzielili Anglikom licencji? Jak wyjaśnił pan Irek, to czysty przypadek. – O wyglądzie samochodu decyduje moda. Robimy wizualnie takie auta, jakie się sprzedają, bo nabywcy „taki wóz się podoba”. Proszę popatrzeć na dzisiejsze modele. Seat Alhambra i VW Sharan z wyglądu są jak dwie krople wody – mówi. – Te dwa „popularny” zewnątrz też podobne, pod karoserią konstrukcyjnie to dwa różne samochody. A co do nazwy? Wtedy nikt do tego nie przywiązywał wagi. To zaczęło się dopiero po II wojnie światowej. Więc dwa modele samochodów różnych marek o tej samej nazwie na nikim nie robiły wrażenia.

– Uff! Uff! – jak wykrzykiwali Indianie w powieściach Karola Maya, gdy byli podekscytowani, zaskoczeni, wzburzeni, etc. Powiem tak. Krótko. Bo naczelny znowu mnie ochrzani, że miejsca mało. Przetacza się ostatnio w mediach, na forum Rady Języka Polskiego dyskusja o nazywaniu Eskimosów Eskimosami, Indian Indianami, Murzynów Murzynami i jeszcze jakieś inne takie. Że to niepolityczne, rasistowskie,

pejoratywne i Bóg wie jeszcze jakie. Bo to Kolumb nazwał „pierwotnych mieszkańców Ameryki” Indianami, bo myślał, że dopłynął do Indii, a nie dopłynął, a oni się nazywali inaczej, itp., itd. To jak się nazywali? Przecież nazwa kontynentu Ameryka nadana została temu kontynentowi w 1507 roku (proponując skądinąd niemieckiego kartografa Martina Waldseemüllera) na cześć włoskiego kupca, nawigatora, podróżnika morskiego i kartografa Amerigo Vespucciego. A jak w takim razie przed Kolumbem „pierwotni mieszkańcy Ameryki” nazywali Amerykę?!! Chyba powinniśmy Indian nazywać „pierwotnymi mieszkańcami tego czegoś, co nazywali po swojemu, a co nazwano później Ameryką”!!! Dla mnie czeplenie się w związku z „poprawnością polityczną”, że Indianie to nie Indianie jest pier..... kotka przy pomocy młotka. Winnetou zawsze pozostanie dla mnie szlachetnym wodzem Indian z plemienia Apaczów Mesclero i basta! No więc co ma Indianin wspólnego ze Skodą? Ano ma!

Skoda 422 1929

Skoda tudor 1101 1946 r.

OK. To wróćmy teraz do tytułowych żurawia i Indianina. Artykuł zbliża się do końca, obaj są tu ze mną. Jak rozmawiałem z Karolem Podlewskim o jego aucie, zapytał mnie – A wiesz skąd logo Skody takie a nie inne? – No, mam Cię bratku – pomyślałem, to akurat wiem. – To stylizowany lecący żuraw – wypaliłem. – Guzik prawda, bo Indianin w pióropuszu! – usłyszałem! 🦅 – pomyślałem sobie. Ale okazuje się, że nie! Mój rozmówca miał rację. Logo z Indianinem pojawiło się w roku 1923. Źródło tego faktu jest nie do końca wyjaśnione³⁾. Ale to, co widzimy na dzisiejszym emblemacie marki, jest stylizowaną głową Indianina w pióropuszu i indiańskiej strzałą. I niech tak zostanie.

Piotr Eichler

PS Jako dzieciak w latach 60-tych XX w. miałem zabawkę – samochodzik skoda 100 MB, niebieski, z napędem na kółko zamachowe (popchnięty sam jechał kilka metrów), wielkości ok. 15 cm. Leży gdzieś w kartonie, głęboko upchnięty na szafie. Nawet nie bardzo mam jak go teraz poszukać. Ale w zasadzie jestem właścicielem auta-weterana!!!

1) https://en.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koda_Works
2) Akciová společnost pro automobilový průmysl – ASAP (Spółka Akcyjna dla branży motoryzacyjnej)
3) Jedna wersja mówi, że Tomas Maglic, ówczesny dyrektor handlowy Škody, przywiózł Indianina jako służącego z podróży do Ameryki. Logo podobno, być może, itd. zaprojektowali robotnicy z warsztatów. Patrząc na przedstawione w tekście ilustracje ma to sens, bo w myśl zasad tworzenia logotypów dążymy do uproszczenia pierwowzoru, przedstawiamy rysunkiem pewną ideę. Według drugiej teorii jest to skrzydło niosące stylizowany trawers – podstawowy element budowy mostów, których budowę przeprowadziła Škodovka z Pilzna (http://www.skodaps.wz.cz/skoda_znak.php dostęp 2022 08 19).

Pierwsza zbiorowa zbrodnia z okresu II wojny światowej w Chojnicach – mord w Lasku Miejskim z 15 września 1939 roku

chojniczanie.pl
Gazeta LOKALNA

dr Dawid Kobiółka

Archeolog i antropolog kulturowy.

Kierownik projektu „Archeologia Zbrodni Pomorskiej 1939”

Z materiałów archiwalnych wynika, że masowe zbrodnie na terenie Chojnic i powiatu rozpoczęły się z początkiem października 1939 roku – dopiero wtedy osoby uciekające przed oddziałami Wehrmachtu zaczęły wracać do swoich miejsc zamieszkania. Tak też było w przypadku wielu chojniczan. Osoby podejrzane o przedwojenne antyniemieckie postawy były wylapywane, aresztowane i w większości przypadków doprowadzane na miejsca straceń.

To właśnie od października zaczęły się mordy na tzw. polach Daleckiego, polach Niemca Doogsa i lasku do niego należącym oraz Polach Igielskich, których fragment już jesienią 1939 roku został nazwany Doliną Śmierci. Niemniej jednak do pierwszego zbiorowego mordu na terenie Chojnic w czasie trwania II wojny światowej doszło już 15 września 1939 roku w Lasku Miejskim. Życie wtedy stracili: Leon Schoen, Michał Bembenek oraz uczeń chojnickiego gimnazjum oraz harcerz Władysław Schreiber. W niniejszym artykule przedstawiam wyniki prac ekshumacyjnych przeprowadzonych 6 lipca 1945 roku w celu ujawnienia ich szczątków.

Mord w Lasku Miejskim – podstawowe fakty

Kwestia lokalizacji grobów Polaków zamordowanych na terenie Chojnic i powiatu w czasie trwania II wojny światowej była jednym z zadań Powiatowego Komitetu Uczczenia Ofiar Zbrodni Hitlerowskich. Został on powołany do życia 6 czerwca 1945 roku, a już miesiąc później przeprowadził pierwszą ekshumację zwłok ofiar.

Na podstawie zebranych relacji wynikało, że około połowy września 1939 roku do chojnickiego Lasku Miejskiego doprowadzono trzy osoby i tam je zamordowano. Z zeznań osób znana była przybliżona lokalizacja miejsca zalegania zwłok – wryte znaki krzyża na bukach zwyczajnych pomogły precyzyjnie namierzyć miejsce oględzin.

Pierwsza powojenna ekshumacja była – można powiedzieć – symboliczna. Odnalezione zwłoki miały poniekąd ucieleśniać wszystkie ofiary z Chojnic i powiatu, które oddały życie za Ojczyznę pomiędzy 1939 a 1945 rokiem. Obawiając się wybuchu epidemii (lipiec) oraz biorąc pod uwagę ogrom prac rolnych, do których potrzebne były wszystkie dostępne osoby (przygotowania do żniw) zdecydowano, że to właśnie odnalezienie zwłok trzech Polaków zamordowanych w Lasku Miejskim będzie przedmiotem poszukiwań. Inne miejsca kaźni miały być badane jesienią 1945 roku – tak też w istocie się stało. Dopiero z początkiem października 1945 roku rozpoczęły się główne prace ekshumacyjne na terenie Chojnic i powiatu.

Z przeprowadzonych działań w Lasku Miejskim zachował się raport z oględzin oraz stosowne zdjęcia fotograficzne, które stanowią najpełniej udokumentowaną ekshumację przeprowadzoną przez Powiatowy Komitet Uczczenia Ofiar Zbrodni Hitlerowskich. Udało się zidentyfikować odnalezione szczątki jako należące do Leona Schoena, Michała Bembena oraz Władysława Schreibera. Pierwsi byli członkami lokalnych struktur Polskiego Związku Zachodniego – była to jedna z głównych przyczyn, za którą Niemcy mordowali Polaków jesienią 1939 roku w różnych miejscach kaźni. Zaś Władysław Schreiber miał wybić szybę sklepową u jednego z chojnickich Niemców, za którą rzekomo znajdował się portret samego wodza Adolfa Hitlera. Była to wystarczająca przewina, za którą można było stracić życie w 1939 roku.

Wyniki prac ekshumacyjnych z 6 lipca 1945 roku

W zbiorach Archiwum Państwowego w Bydgoszczy znajduje się raport z przeprowadzenia prac w chojnickim Lasku Miejskim w dniu 6 lipca 1945 roku (Archiwum 1). Dokument w porównaniu do innych protokołów ekshumacji przeprowadzonych jesienią 1945 roku przez Powiatowy Komitet Uczczenia Ofiar Zbrodni Hitlerowskich w Chojnicach jest bardzo dokładny i zawiera wiele ważnych ustaleń poczynionych w jej trakcie.

Przybliżoną lokalizację działań poszukiwawczych wskazywały znaki krzyża wryte na bukach zwyczajnych w pobliżu grobu. Były one widoczne na drzewach do sierpnia 2017 roku, kiedy zostały one zniszczone w wyniku nawałnicy. Musiało to być ważne wydarzenie, ponieważ – jak zanotowano w sprawozdaniu – w momencie rozpoczęcia prac o godzinie 16 zebranych wokół miejsca oględzin była około setka osób. Część z nich (w tym także dzieci) jest widoczna

Współczesne upamiętnienie ofiar w Lasku Miejskim (fot. D. Kobiółka).

na jednej z fotografii, którą wtedy wykonano w Lasku Miejskim wraz z ciałami złożonymi do trzech osobnych trumien. W jej trakcie obecni byli: komendant powiatowy Milicji Obywatelskiej w Chojnicach oraz członkowie Powiatowego Komitetu Uczczenia Ofiar Zbrodni Hitlerowskich w Chojnicach na czele z jego przewodniczącym dr. Janem Łukowiczem. Wśród tłumu znajdowały się osoby, które zeznały, że na początku wojny widziały jak ośmiu SS-manów prowadziło trzech Polaków do Lasku Miejskiego. Na drugi dzień w pobliżu skrzyżowania dróg do Chojniczek i Czartołomia widoczne były resztki mózgu oraz ślady skopania ziemi, które w przekonaniu rozmówcy (rozmówców) były miejscem ukrycia ciał ofiar.

Tak jak w wielu podobnych przypadkach, to miejscowi Niemcy, którzy nie opuścili miasta i powiatu przed wkroczeniem Armii Czerwonej oraz zakończeniem działań wojennych zostali przymuszeni do odkopywania grobu zamordowanych Polaków. W przypadku mogiły w Lasku Miejskim było to czterech Niemców. Pierwsze ślady zbrodni zalegały bardzo płytko – już na głębokości 20 cm odnaleziono obuwie (trzewiki) należące do pomordowanych. Jeden z nich był czarny i miał długość ok. 28,5 cm, drugi zaś (brązowy) był nieco mniejszy (27 cm). W protokole zaznaczono nawet, że oba buty są od lewej stopy. Już wtedy poczyniono założenie, że w grobie mogą znajdować się zwłoki więcej niż jednej osoby, skoro zabezpieczono różnego rodzaju obuwie.

W trakcie prac natrafiono na głębokości ok. 0,5 m na ludzką czaszkę. Według wstępnej oceny (zapewne dr. Łukowicza) uznano ją na podstawie poczynionych obserwacji antropologicznych za należącą do młodzieńca. Czaszka nie była zachowana w całości – uszkodzenia mechaniczne stanowiły podstawę do wysnucia przypuszczenia, że została ona rozbita tępym narzędziem – zapewne kolbą karabinu. Jak zanotowano w protokole, dziura powstała w ten sposób miała wielkość dwóch dłoni – następnie wykonano dokumentację fotograficzną miejsca oraz ułożenia odnalezionych zwłok. Do chwili obecnej są to jedyne materiały ikonograficzne związane z powojennymi ekshumacjami na terenie Chojnic i najbliższej okolicy. Prace na tzw. polach Daleckiego, polu i lesie Doogsa czy też w Dolinie Śmierci nie były – jak się zdaje – tak dobrze dokumentowane, a przynajmniej nie są znane do chwili obecnej takowe zdjęcia.

Po podjęciu odnalezionych zwłok kontynuowano przekopywanie grobu. Udało się odnaleźć i zabezpieczyć resztki ubrania o kolorze granatowym z cielną podszewką. Ofiara miała na sobie marynarkę – w strzępach jej kieszeni znajdował się różanec oraz okulary w metalowej oprawce. Jedną z ponad setki osób przyglądających się ekshumacji była Antonina Schoen, żona Leona Schoena. To ona rozpoznała różanec, okulary oraz czarny but jako własność jej męża.

W wyniku dalszych prac natrafiono na kolejne materialne ślady zbrodni. Były to, jak zanotowano w protokole, guziki mundurku szkolnego oraz fragmenty mankietów z kolejnymi guzikami. W grobie zalegały także resztki samego mundurku gimnazjalnego, czarny grzebień oraz chusteczka z wyszytymi inicjałami „W.S”. Obecny przy podjęciu zwłok w Lasku Miejskim, Jan Schreiber, rozpoznał je jako należące do jego zaginionego brata Władysława Schreibera – była to druga osoba, której szczątki udało się zidentyfikować w trakcie prac terenowych. Jego czaszka, jak podkreślono w raporcie, była całkowicie rozbita.

W mogile zalegały także szczątki jeszcze jednej osoby. Na podstawie charakterystycznej kultury materialnej (ciemne ubranie), cech szczególnych (użębienie oraz sztuczny ząb przedtrzonowy w prawej stronie górnej szczęki) oraz cech antropologicznych potwierdzono, że ofiarą był Michał

Bembenek. Identyfikacji zwłok dokonał brat ofiary – Jan Bembenek. Obserwacje terenowe oraz rozmowy ze świadkami pozwoliły na stwierdzenie w podsumowaniu raportu: „Położenie zwłok potwierdziło zeznania świadków, że zostali oni zamordowani na drodze i za nogi ciągnięto ich do znajdującego się tam dołu strzeleckiego” (Archiwum 1).

Podsumowanie

Egzekucja z 15 września 1939 roku w Lasku Miejskim na trzech niewinnych Polakach stanowiła zapowiedź nadchodzących dni, tygodni, miesięcy i – w istocie – lat. Szczególnie pierwsze miesiące trwania II wojny światowej na Pomorzu Gdańskim miały tragiczny wymiar. To właśnie zasadniczo od września do grudnia 1939 roku trwały masowe zbrodnie na pomorskiej inteligencji, osobach umysłowo chorych oraz przedstawicielach lokalnej społeczności żydowskiej. Skala zbrodni jest szacowana na ok. 30-35 tysięcy osób wtedy zamordowanych. Z tych też przesłanek coraz więcej badaczy postuluje określenie „Zbrodnia pomorska 1939 roku” jako termin, który ma definiować ten przedział czasowy i jego w istocie ludobójczy wymiar.

Masowe egzekucje nie ominęły mieszkańców Chojnic i powiatu. Pierwsza z nich na terenie miasta miała miejsce 15 września 1939 roku, kiedy to w Lasku Miejskim zamordowano trójkę Polaków: Leona Schoena, Michała Bembena oraz Władysława Schreibera. Ciała ofiar zostały wrzucone do polskiego stanowiska ogniowego przygotowanego na wypadek wojny, następnie zaś przysypane ziemią. Zeznania świadków pozwoliły po wojnie na odnalezienie grobu oraz ekshumację zwłok, która odbyła się 6 lipca 1945 roku. Szczątki trójki ofiar udało się odnaleźć, a rodzinom rozpoznać zwłoki bliskich. Ze względu na symboliczny wymiar ekshumacji, która miała poniekąd ucieleśniać wszystkie ofiary, które oddały życie za Ojczyznę na terenie Chojnic i powiatu w czasie trwania II wojny światowej, podjęto szczególne środki w trakcie prac poszukiwawczych. Ekshumacja z Lasku Miejskiego jest najlepiej i najpełniej udokumentowaną ze wszystkich, które Powiatowy Komitet Uczczenia Ofiar Zbrodni Hitlerowskich przeprowadził w Chojnicach i na terenie powiatu. Do chwili obecnej zachowały się zdjęcia z prac oraz precyzyjny raport z podjęcia zwłok, które rzucają nowe światło na sposób przeprowadzenia zbrodni oraz okoliczności jej ujawnienia.

Należy na sam koniec podkreślić fakt, że pamięć o ofiarach i miejscu ich śmierci są żywe i pielęgnowane przez mieszkańców Chojnic – 1 września 2018 roku w Lasku Miejskim, w pobliżu miejsca zbrodni odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą Leonowi Schoene, Michałowi Bembenowi oraz Władysławowi Schreiberowi.

Postscriptum

Instytut Pamięci Narodowej w Gdańsku zwraca się z prośbą do wszystkich osób, których krewni stracili życie z rąk funkcjonariuszy i współpracowników III Rzeszy na terenie Chojnic oraz powiatu chojnickiego, o zgłaszanie się do IPN Oddział w Gdańsku w celu zdania relacji o historii swoich krewnych oraz ewentualnego udostępnienia materiału genetycznego do badań identyfikacyjnych. Kontakt: Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku, al. Grunwaldzka 216, 80-266 Gdańsk, tel. 58 660 67 30.

W sprawie różnego rodzaju pamiątek, wspomnień, zdjęć, dokumentów związanych w każdy możliwy sposób z Doliną Śmierci prosi się także o bezpośredni kontakt z kierownikiem prac projektowych (dr Dawid Kobiółka, numer telefonu: 733 233 431, adres e-mail: dawidkobiolka@wp.pl).

Podziękowania

W tym miejscu należą się serdecznie podziękowania wszystkim mieszkańcom miasta i powiatu chojnickiego, którzy pomagają w prowadzonych działaniach naukowych. Urząd Miasta Chojnice jest partnerem realizowanych prac i wspomaga je na wielu poziomach.

Projekt finansowany przez Narodowe Centrum Nauki na podstawie umowy nr UMO-2021/43/D/HS3/00033.

Archiwalia

Archiwum 1. Archiwum Państwowe w Bydgoszczy, Powiatowy Komitet Uczczenia Ofiar Zbrodni Hitlerowskich Chojnice, Protokoły ekshumacji i ekshumacyjne 1945, sygn. 2437/4, 6.07.1945, k. 3.

Michał Bembenek (zbiory prywatne rodziny).

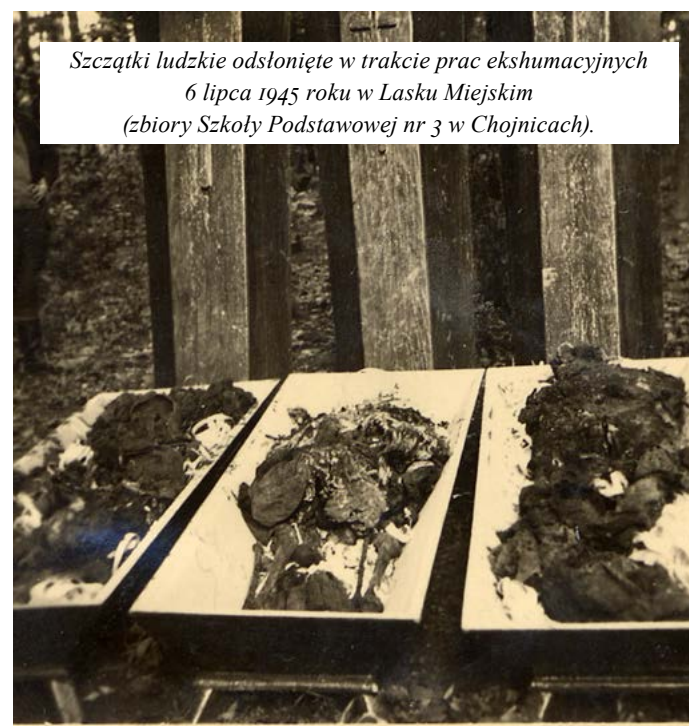
Leon Schoen (z prawej) wraz z rodziną przed radioodbiornikiem (zbiory prywatne rodziny).

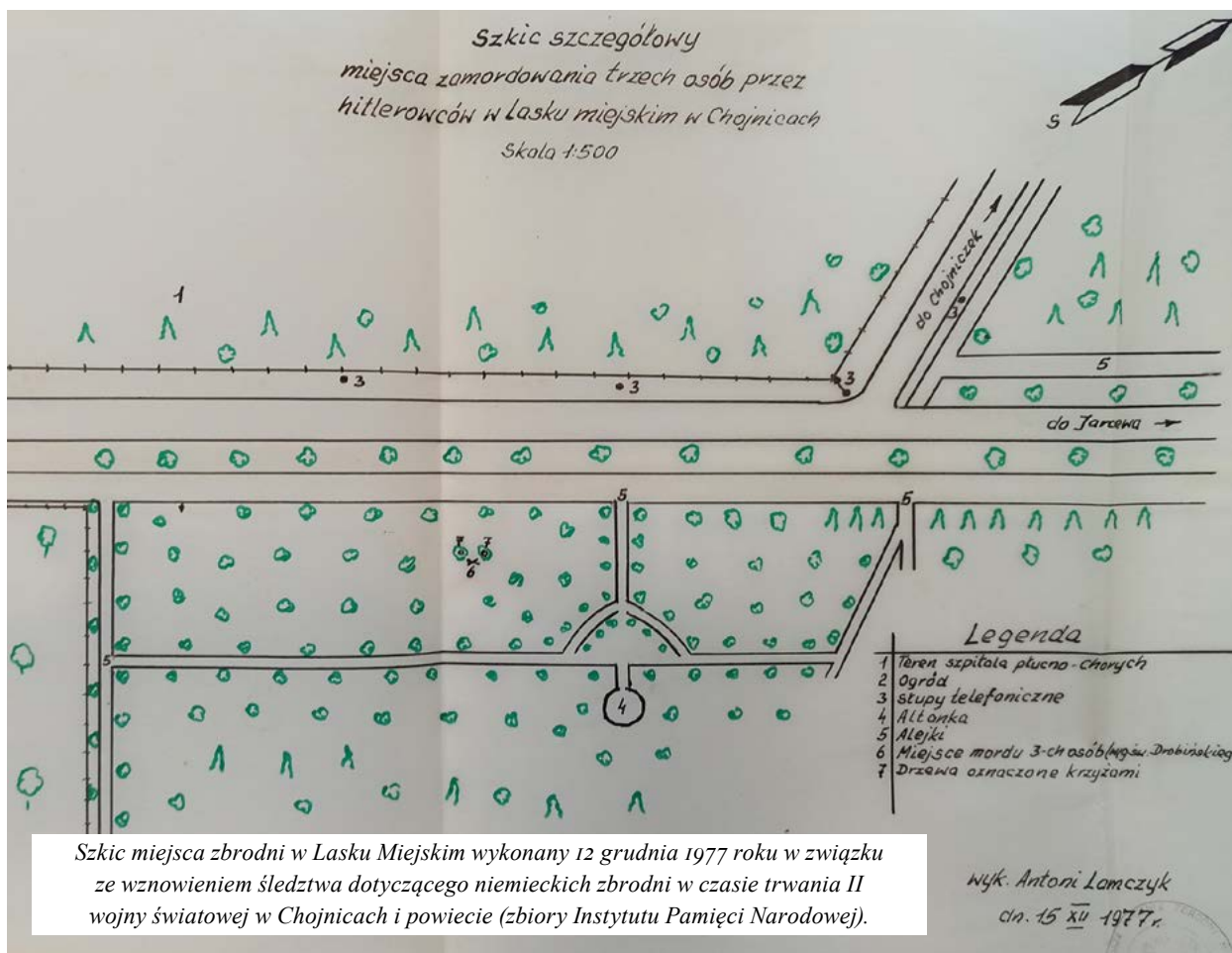
Szczątki ludzkie wydobyte w trakcie prac ekshumacyjnych 6 lipca 1945 roku w Lasku Miejskim (zbiory Szkoły Podstawowej nr 3 w Chojnicach).

Szczątki ludzkie odsłonięte w trakcie prac ekshumacyjnych 6 lipca 1945 roku w Lasku Miejskim (zbiory Szkoły Podstawowej nr 3 w Chojnicach).

Szczątki ludzkie odsłonięte w trakcie prac ekshumacyjnych 6 lipca 1945 roku w Lasku Miejskim (zbiory Szkoły Podstawowej nr 3 w Chojnicach).

Szkic miejsca zbrodni w Lasku Miejskim wykonany 12 grudnia 1977 roku w związku ze wznowieniem śledztwa dotyczącego niemieckich zbrodni w czasie trwania II wojny światowej w Chojnicach i powiecie (zbiory Instytutu Pamięci Narodowej).

Wryte znaki krzyża na okolicznych bukach zwyczajnych pozwoliły na zlokalizowanie grobu po wojnie. Ryty były widoczne do 2017 roku, kiedy to w wyniku nawałnicy drzewa zostały zniszczone (fot. A. Lorbiecki).

Miejsce zbrodni – znak „X” wskazuje wyekshumowany grób w Lasku Miejskim (zbiory Instytutu Pamięci Narodowej).

GRUPA
psb**Duet II**

www.duetchojnice.pl

**Wrzesień
2022**Oferta ważna
od 10.09 do 24.09
lub do wyczerpania zapasów.**Remontuj
i urządzaj**

DOBRA CENA

od **298**

zł/szt.

VOSTER

**SKRZYDŁO
DRZWIOWE INTARSJA**szer.: 60, 70, 80, 90 cm,
-pokojowe - 298 zł, -łazienkowe - 329 zł

DOBRA CENA

228

zł/zest.

milo

ZLEWOZMYWAK GRANITOWY BRAVO NEW

wym. 515 x 435 x 185 mm, jednokomorowy bez ociekacza,

DOBRA CENA

od **128**

zł/szt.

ZESTAW MEA*

biały połysk, nóżki i uchwyty chrom;

1. szafka z umywalką, szer.: 45 cm - 269 zł, 50 cm - 279 zł, 55 cm - 299 zł, 65 cm - 329 zł, 75 cm - 449 zł;
2. szafka wisząca, szer.: 30 cm - 128 zł, 50 cm - 199 zł; 3. szafka stojąca, szer.: 30 cm - 189 zł, 50 cm - 229 zł;
4. słupek, wys. 170 cm - 299 zł; 5. szafka stojąca, szer. 60 cm, biały połysk, nóżki, schowek na mop - 549 zł

*cena nie zawiera armatury i akcesoriów

ŻARÓWKA LED CLASSICbarwa światła: neutralna biel; gwint E27, moc 10 W - 4,88 zł,
gwint E14, moc 5 W - 5,99 zł

DOBRA CENA

od **4⁸⁸**

zł/szt.

TK LIGHTING

**LAMPA
PODŁOGOWA
TOKYO***śr. 50 cm, wys. 148 cm;
kolor len, gwint E27
*bez żarówki

DOBRA CENA

298

zł/szt.

DOBRA CENA

1598

zł/kpl.

**KUPUJĄC DRZWI Z MONTAZEM
OSZCZEDZASZ 15%**

DRZWI ZEWNĘTRZNE HYDRA

szer. 90 cm, L/P, kolory: złoty dąb, orzech, antracyt; wyposażenie: skrzydło, ościeżnica, próg, komplet akcesoriów; wypełnienie: spieniony polistyren; wykończenie: szyba hartowana, ramka INOX, blacha ocynkowana; uszczelka na całym obwodzie

DOBRA CENA

108

zł/szt.

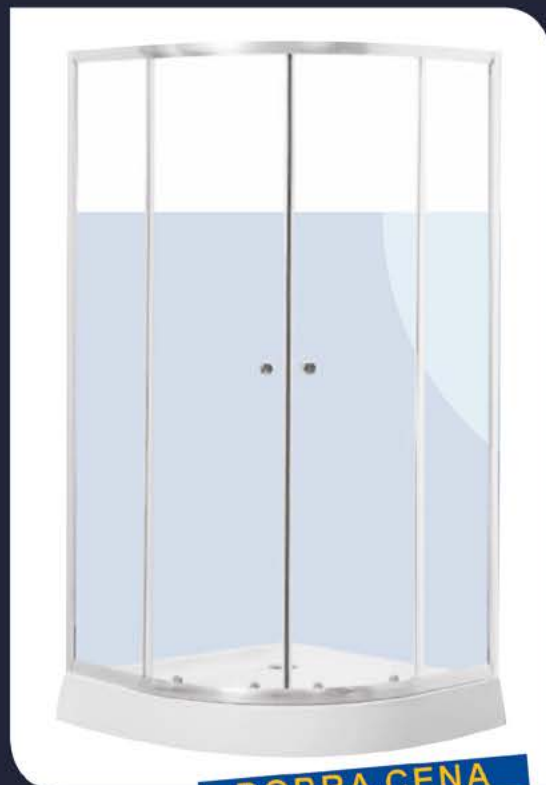
maks.

875 kg

dostępne
tylko w

REGAŁ METALOWY

wys. 180 cm, szer. 90 cm, gł. 40 cm; 5 półek,
obciążenie maks. każdej półki do 175 kg;
półki z płyty MDF - gr. 5 mm, montaż wciskany

DOBRA CENA

598

zł/szt.

KABINA KORA

szkło transparentne o gr. 4 mm, profile aluminiowe - chrom, ręczki jednopunktowe, rolki górne podwójne, rolki dolne pojedyncze; wys. brodzika 15 cm, gł. brodzika 5 cm, wym.: 80 x 80 cm - 598 zł, 90 x 90 cm - 699 zł.

FISKARS®

DOBRA CENA

59 98

zł/szt.

**SZPADEL
FISKARS SOLID**
prosty lub ostry

1800
W

NAC

**PILARKA
ELEKTRYCZNA NAC**

moc 1800 W, długość prowadnicy 35 cm, prędkość przesuwowa łańcucha 13 m/s

DOBRA CENA

198

zł/szt.

**ODKURZACZ
DO POPIOŁU**

moc 800 W; poj. zbiornika 15 l; napięcie 230 V; elastyczny wąż ssawka; metalowa ssawka, 15 l pojemnik na popiół; materiałowy, wielokrotnego użytku filtr

DOBRA CENA

118

zł/zest.

BERBERYNA - DLACZEGO WARTO JĄ STOSOWAĆ?

Czy wiesz, że wiele roślin zawiera dobroczynne substancje aktywne, które w naturalny sposób pomagają zadbać o najważniejsze funkcje organizmu? W ostatnich latach szczególnym zainteresowaniem naukowców cieszy się roślina o nazwie berberys. Jej regularne stosowanie przyczynia się między innymi do wsparcia procesu trawienia, lepszej pracy wątroby i obniżenia poziomu cholesterolu we krwi. To wszystko dzięki wysokiej zawartości prozdrowotnej substancji o nazwie berberyna. Poznaj jej cenne właściwości i dowiedz się, jak ją stosować.

Berberys — cenne źródło berberyny

Berberyna to substancja chemiczna wykazująca silne działanie antyoksydacyjne, bakteriobójcze, przeciwzapalne i przeciwprzewodniowe. Ponadto pomaga obniżyć ciśnienie krwi i wykazuje działanie przeciwbólowe.

Najlepszym źródłem berberyny są rośliny takie jak berberys zwyczajny (*Berberis vulgaris*), berberys indyjski (*Berberis aristata*), cynowód chiński i gorzknik kanadyjski. Krzewy z rodziny berberysowatych wykorzystywane są w celach leczniczych już od wieków. W lecznictwie Dalekiego Wschodu szczególnym uznaniem cieszy się berberys — krzew o czerwonych owocach. Jako surowiec leczniczy wykorzystywane są suszone liście, owoce, korzeń oraz kora. To właśnie z nich pozyskuje się ekstrakt, który stosowany jest do produkcji preparatów z berberyną.

Berberys jest bogaty również w inne substancje o cennych dla zdrowia właściwościach. Zalicza się do nich alkaloidy takie jak:

berbamina — pomaga obniżyć ciśnienie tętnicze krwi,
 kryptopina — pomaga w regulacji pracy serca,
 protopina — wykazuje działanie przeciwbólowe,
 palamatyna — działa antybakteryjnie, przeciwzapalnie oraz pomaga zmniejszyć ból.

W owocach berberysu znajdują się także polifenole — związki chemiczne o silnym działaniu antyoksydacyjnym. Ponadto zawierają witaminy C i E, karotenoidy, rutynę oraz liczne sole mineralne.

Berberyna - właściwości

Berberyna pomaga zadbać o najważniejsze funkcje organizmu. Wyróżnia się wszechstronnym działaniem:

- wspomaga pracę układu trawiennego i wspiera pracę wątroby,
- wspiera pracę układu krwionośnego poprzez obniżanie ciśnienia krwi,
- wspomaga działanie układu nerwowego ze względu na neuroprotektoryjne właściwości,
- pomaga w utrzymaniu prawidłowego poziomu cukru we krwi,

- działa jak naturalny antybiotyk — posiada właściwości antibakteryjne,
- wspomaga profilaktykę i leczenie otyłości,
- wykazuje działanie antyoksydacyjne, przeciwzapalne i przeciwbólowe.

Chojnice, ul. Kościuszki 1, tel. 52 515 65 03

Berberyna — zastosowanie

Ze względu na swoje wszechstronne działanie, berberyna znajduje zastosowanie w walce z różnorodnymi dolegliwościami. Preparaty z berberysu stosuje się w lecznictwie od dziesięcioleci. Roślina ta spożywana jest w formie nalewek i naparów, a na przestrzeni ostatnich lat także w formie preparatów leczniczych i suplementów diety.

Przeciwzapalne działanie berberysu

Napary z berberysu stosowane są do przemywania zmian skórnych w chorobach takich jak atopowe zapalenie skóry, trądzik, łuszczyca oraz alergię. Ponadto w rozcieńczonej formie stosuje się go do płukania gardła w przypadku stanów zapalnych jamy ustnej.

Roślinne wsparcie dla wątroby

Suplementy z ekstraktem z berberysu wykorzystywane są także we wspomaganiu układu pokarmowego i we wspieraniu prawidłowej pracy wątroby. Dzięki swoim właściwościom przeciwutleniającym berberyna chroni wątrobę przed szkodliwym działaniem wolnych rodników. Wspomaga również proces detoksykacji wątroby.

Berberyna a cukrzyca typu 2 i otyłość

Produkty zawierające berberynę są również polecane osobom potrzebującym zadbać o prawidłowy poziom cukru i cholesterolu we krwi. Najnowsze wyniki badań wskazują na istotną rolę berberyny we wspomaganiu leczenia cukrzycy 2 typu i w terapii otyłości.

W jednym z przeprowadzonych badań wzięło udział 50 osób w wieku od 18 do 70 lat. Uczestnicy badania posiadali diagnozę cukrzycy typu 2 i znaczną nadwagę. W trakcie 6 miesięcy badanym podawano preparat zawierający 500 mg berberyny i 150 mg silymaryny. W czasie badania stale monitorowano wyniki badań krwi uczestników. Po pół roku zaobserwowano, że u osób przyjmujących preparat z berberyną zmniejszył się poziom cholesterolu we krwi oraz zaobserwowano korzystne zmiany związane ze wskaźnikiem oporności na insulinę.

Jak wybrać dobry produkt z berberyną?

Wybierając produkty z berberyną, warto zwrócić uwagę na ich skład. Przede wszystkim powinien być jak najbardziej naturalny i prosty — bez zbędnych substancji dodatkowych, takich jak substancje słodzące czy sztuczne konserwanty. Warto zwrócić uwagę na standaryzację ekstraktu z berberysu na zawartość berberyny. Standaryzacja to gwarancja, że dany ekstrakt faktycznie zawiera deklarowaną ilość substancji aktywnej, czyli w tym przypadku berberyny.

Dodatkowym wyróżnikiem produktów z ekstraktem z berberysu jest to, czy zawierają berberynę HCL. Jest ona uznawana za jedną z najlepiej przyswajalnych form chemicznych berberyny.

Berberyna - przeciwwskazania

Stosując preparaty z berberyną, należy zachować szczególną ostrożność i stosować się do zaleceń producenta. Nie należy przekraczać zalecanej dziennej porcji, ponieważ nadmierne spożycie berberyny może powodować dolegliwości takie jak:

żółtaczka,
 kamica żółciowa.

Berberyna nie powinna być stosowana przez kobiety w ciąży, ponieważ może przyczynić się do poronienia. Nie powinna być również spożywana przez kobiety karmiące piersią ani podawana małym dzieciom.

Jak w przypadku wszystkich produktów na bazie ziół, zawsze należy zachować ostrożność przy jednoczesnym stosowaniu leków i preparatów z ekstraktami roślinnymi. Warto skonsultować z lekarzem lub innym specjalistą, czy dana roślina nie wchodzi w interakcje z przyjmowanymi substancjami leczniczymi.

Jakub Gronowski

KUCHNIA

SKLEP RYBNY
WOJTAL

SKLEP RYBNY
MYLOF

CZYNNY:
 PON. - SOBOTA
 9:00 - 17:00
 DNI WOLNE:
 10:00 - 17:00

CZYNNY:
 PON. - PIĄTEK:
 7:00 - 19:00
 DNI WOLNE:
 10:00 - 19:00

Tel. sklepu
 885 529 000

Tel. sklepu
 52 39 59 312
 663 029 888

Pstrąg zapiekany w miodzie

Składniki:

3 filety z pstrąga, mąka (do obtoczenia pstrąga), sól, oliwa, masło, miód płynny, migdały, orzechy włoskie, laskowe itp.

Sos:

1 łyżka masła, sok z 1 pomarańczy, sok z 1/2 cytryny, 2-3 łyżki miodu,

Przygotowanie:

- Filety umyć, osuszyć, posolić, obtoczyć w mące i usmażyć na oleju.
- Następnie ułożyć w brytwannie, lub szklanym naczyniu jeden obok drugiego.
- Polać płynnym miodem i posypać pokruszonymi orzechami.
- Zapiekać w temp. ok. 180-190 st.C przez 10-15 min.
- W tym czasie na patelni zrobić sos: wszystkie składniki podgrzać i wymieszać do połączenia ze sobą.
- Po wyjęciu pstrągów z piekarnika położyć je na sosie.
- Ozdobić można plasterkami cytryny i pomarańczą oraz czymś zielonym.

ODSZEDŁ MISTRZ

21 sierpnia 2022 r. nad ranem odszedł **Zbigniew Stanisławski**, dwukrotny wicemistrz świata w klasie DN, wielokrotny medalista mistrzostw Polski, czołowy polski bojerowiec i żeglarz. Zbigniew Stanisławski pochodził z charzykowskiej żeglarskiej rodziny. Wychowanek LKS Charzykowy, wieloletni zawodnik LKS-u, członek kadry narodowej, doskonały żeglarz (największe sukcesy odnosił w klasie 470), ale przede wszystkim świetny bojerowiec. Miał ogromne doświadczenie i wiedzę w zakresie trymu sprzętu, doboru płóz, budowy ślizgów lodowych, taktyki regatowej.

Przez wiele lat związany z Ludowym Klubem Sportowym Charzykowy, przez ponad 15 lat działał w człuchowskim klubie VI-King. Sędzia żeglarski i bojerowy. Odznaczony m.in. odznaką Zasłużony Działacz Żeglarstwa Polskiego, Honorowym Medalem 50. lecia klasy DN w Polsce, podczas obchodów 100. rocznicy żeglarstwa chojnicko-charzykowskiego, w maju 2022 roku, uznany za bojerowca 100- lecia.

Pogrzeb śp. Zbigniewa Stanisławskiego odbył się w środę (24.08), w kościele pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Charzykowach.

Wybrane osiągnięcia żeglarskie Zbigniewa Stanisławskiego:

- 1970 Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych- III miejsce klasa DN
- 1971 Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych- II miejsce klasa DN
- 1972 Mistrzostwa Polski Juniorów- I miejsce klasa DN
- 1973 Mistrzostwa Polski Juniorów- II miejsce klasa DN
- 1973 Mistrzostwa Europy- XVII miejsce klasa DN
- 1973 Mistrzostwa Polski Juniorów- III miejsce klasa 420
- 1974 Mistrzostwa świata- XVI miejsce klasa DN
- 1975 Mistrzostwa Polski- II miejsce klasa DN
- 1975 Mistrzostwa Polski Juniorów- I miejsce klasa 470
- 1975 Ogólnopolska Spartakiada Młodzieży- I miejsce klasa 470
- 1976 Mistrzostwa świata- II miejsce klasa DN
- 1976 Mistrzostwa Europy- VI miejsce klasa DN
- 1977 Mistrzostwa świata- II miejsce klasa DN
- 1977 Mistrzostwa Ameryki Północnej- II miejsce klasa DN
- 1977 Mistrzostwa Europy- VII miejsce klasa DN
- 1978 Mistrzostwa Polski- III miejsce klasa DN
- 1978 Mistrzostwa świata- VII miejsce klasa DN
- 1978 Mistrzostwa Europy- VIII miejsce klasa DN
- 1979 Mistrzostwa Polski- I miejsce klasa DN

Wojciech Rolbiecki,
LKS Charzykowy

Kolejarz ma sponsora tytularnego na nowy sezon

Kolejarz/Ekomel Chojnice – pod taką nazwą w zbliżającym się sezonie V ligi wystartuje chojnicki klub z ulicy Lichnowskiej. Drużyna trenowana przez Damiana Trzebińskiego zakończyła właśnie okres przygotowawczy do rozgrywek. W sobotę Kolejarz/Ekomel Chojnice rozegra pierwszy mecz ligowy.

Sezon 2021/2022 Kolejarz/Ekomel zakończył na historycznym, piątym miejscu w ligowej tabeli. Wcześniej tylko raz klubowi z ulicy Lichnowskiej udało się zająć tak wysokie miejsce „w okręgówce”, ale wówczas, w sezonie 2008/2009 w lidze grało 14. drużyn. W zeszłym sezonie Kolejarz zajął miejsce 5. przy 18. drużynach w rozgrywkach.

W przerwie między rozgrywkami w klubie pozostali wszyscy podstawowi zawodnicy, a dodatkowo kadzę zasilili m.in. Sebastian Kartuszyński z Red Devils Chojnice (zagrał już w końcówce zeszłego sezonu), Kamil Cybulski z Gwiazdy Karsin, Sylwester Narloch z Chojniczanki II. Do kadry pierwszej drużyny dołączył także Michał Ossowski z drużyny rezerw oraz wyróżniający się zawodnicy drużyny juniorów. W okresie przygotowawczym z drużyną trenował także Japończyk Keita.

Kolejarz/Ekomel przygotowania rozpoczęł 5 lipca. W ciągu miesiąca drużyna rozegrała cztery mecze kontrolne, zwyciężając we wszystkich spotkaniach, kolejno z: MKS Debrzno 4:2, Krajną Sępólno 5:2, Tucholanką Tuchola 4:1 i Rawysem Raciąż 6:3.

- Jestem bardzo zadowolony z całego okresu przygotowawczego, jak i również z frekwencji na treningach oraz w sparingach. Cieszę się, iż udało się utrzymać całą kadzę z poprzedniego sezonu. Skład jest bardzo wyrównany, na kilku pozycjach jest bardzo mocna rywalizacja, a więc liczę, że wyjdzie to na dobre – mówi trener Kolejarza Damian Trzebiński.

Rozgrywki V ligi w sezonie 2022/2023 Kolejarz/Ekomel rozpocznie w sobotę, 6 sierpnia, z Olimpią Sztum. Na prośbę drużyny gości mecz rozpocznie się już o godz. 11.00. Zapraszamy kibiców. Wstęp bezpłatny!

Sponsora tytularnego w nowym sezonie będzie miała także występująca w B-klasie drużyna rezerw – Kolejarz/Krzyś-Bus Chojnice oraz drużyna młodzieżowa.

Olo Knitter

56. Ogólnopolski Wielobój Uniwersalny - XIII CHOJNICKI TURNIEJ DZIEWIĘCIOBOJOWY

20–21 sierpnia br. po raz trzynasty w Chojnicach, a pięćdziesiąty szósty w ogólnej liczbie edycji wielobojów uniwersalnych rozgrywanych w innych miastach (począwszy od 1981 roku), był areną zmagania pasjonatów łączenia różnorodnych dyscyplin sportowych.

Patronat honorowy nad imprezą objął poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Mikołaj Mrówczyński, patronat medialny sprawowało Radio Weekend.

56. Ogólnopolski Wielobój Uniwersalny, zgromadził 23 uczestników i uczestniczek, którzy rywalizowali w dziewięciu dyscyplinach sportowych. W tym roku zmagania odbyły się w sali gimnastycznej SP nr 8 w Chojnicach, w Łasku Miejskim, w Klubie Fitness KaNaMa, na

Stadionie Miejskim w Brusach oraz w Centrum Park Chojnice. Natomiast podsumowanie i zakończenie turniejów – w pizzerii Bazylia.

Inauguracja Wieloboju odbyła się w sali gimnastycznej SP nr 8 w obecności wicedyrektor szkoły Renaty Dyląg, Marka Szmaglińskiego – przedstawiciela Posła na Sejm RP Aleksandra Mrówczyńskiego oraz sponsorów: Alicji Platy i Jacka Lewińskiego.

W kategorii generalnej mężczyzn miano najlepszego wywalczył Arkadiusz Kord z Gdańska. Zdobył on 7.986 punktów (progres od ubiegłego startu o 334 pkt.) wyprzedzając Bogusława Wawrzyniaka z Gorzyc Wielkich (7.552pkt.), a trzecie miejsce zajął 15 – letni junior Jakub Golcz z Pniew (6.951 pkt.), który dokonał niesamowitego progresu o 1.466 pkt. w porównaniu

z rokiem ubiegłym. Jakub jest zatem Najlepszym Juniorem i objawieniem tegorocznego Wieloboju, oraz nadzieją sportową na kolejne sukcesy. Bogusław Wawrzyniak został jednocześnie Najlepszym Weteranem wśród wieloboiistów powyżej 40 lat. Z wynikiem 6.924,25 drugie miejsce wśród weteranów wywalczył Wojciech Szymczak (mieszkaniec Lisówka, gm. Tarnowo Podgórne). Miejsce trzecie wśród weteranów zajął Tomasz Jędraszczak – mieszkaniec Chojniczek mając na koncie 6.716,25 pkt. Pan Tomasz okazał się jednocześnie Najlepszym Zawodnikiem Powiatu Chojnickiego. Wyróżnienie dla Uczestnika Niepełnosprawnego otrzymał Paweł Szczepny z Chojnic, który wywalczył 2246 pkt.(progres to 658,50 pkt.) Zatem nasz wieloletni uczestnik przeskoczył samego siebie!

A oto zwycięzcy w poszczególnych konkurencjach:

- wyciskanie w leżeniu – junior Mikołaj Brzeziński (Boxing Team Chojnice) oraz weteran Jacek Golcz (Pniewy) – 97 kg; - duathlon (wyścig kolarski na 2,600 km i bieg na 600 m) – junior Mikołaj Brzeziński (Boxing Team Chojnice) – 7 min. 57 s, 2504 pkt. - szachy – weteran Bogusław Wawrzyniak (Gorzyc Wielk.) 10 wygranych partii, 2.500 pkt.- skok w dal – weteran Waldemar Puczyński(Chojnice), 260 cm, 960 pkt. - rzut oszczepem –weteran Albin Kiedrowski (Brusy) 32,20 m, 680 pkt. - sprint na dystansie 100 m – junior Szymon Szczukowski (Boxing Team Chojnice) 12,60 s (985 pkt.); - pływanie na dystansie 100 m – Arkadiusz Kord(Gdańsk) 1 min. 15 s (1.050 pkt.)

VOBIS
PARTNER SKLEP KOMPUTEROWY

ul. Obrońców Chojnic 1
(MARKET KAUFAND)
89-600 Chojnice
PON - SOB 9:00 - 20:00

SPRZEDAŻ I SERWIS

KOMPUTERY

TELEFONY

KASY FISKALNE
Autoryzowany serwis Novitus

Sklep 662197754
Serwis 662197752

vobischojnice1@gmail.com

SERWIS I SPRZEDAŻ

KOMPUTERÓW

USŁUGI INFORMATYCZNE

DLA FIRM

ul. Ceynowy 13B/1
Chojnice

www.it.inpero.pl

533 133 297

IT.inpero.pl
outsourcing it

KINO

DATA	GODZ.	TYTUŁ FILMU	CZAS	WIEK
2 – 4.09. PT. – ND.	16:30	JAK ZOSTAŁEM SAMURAJEM <i>dubbing</i>	1h 37min	6+
	19:00	AFTER 4. BEZ SIEBIE NIE PRZETRWAMY	1h 35min	15+
5.09. PON.	12:30	AFTER 4. BEZ SIEBIE NIE PRZETRWAMY KINO DLA SENIORA	1h 35min	15+
	16:30	JAK ZOSTAŁEM SAMURAJEM <i>dubbing</i>	1h 37min	6+
	19:00	DKF POWODZENIA, LEO GRANDE	1h 37min	15+
6 – 7.09. WT. – ŚR.	16:30	JAK ZOSTAŁEM SAMURAJEM <i>dubbing</i>	1h 37min	6+
	19:00	AFTER 4. BEZ SIEBIE NIE PRZETRWAMY	1h 35min	15+
9 – 11.09. PT. – ND.	16:30	LENA I ŚNIEŻEK <i>dubbing</i>	1h 30min	7+
	19:00	SZCZĘŚCIA CHODZĄ PARAMI	1h 40min	13+
12.09. PON.	12:30	SZCZĘŚCIA CHODZĄ PARAMI KINO DLA SENIORA	1h 40min	13+
	16:30	LENA I ŚNIEŻEK <i>dubbing</i>	1h 30min	7+
	19:00	DKF ZIELONY RYCERZ. GREEN KNIGHT	2h 05min	15+
13 – 14.09. WT. – ŚR.	16:30	LENA I ŚNIEŻEK <i>dubbing</i>	1h 30min	7+
	19:00	SZCZĘŚCIA CHODZĄ PARAMI	1h 40min	13+
16.09. PT.	16:30	PIES W ROZMIARZE XXL <i>dubbing</i>	1h 28min	b/o
	19:00	KRYPTONIM POLSKA	1h 37min	15+
17.09. SOB.	12:00	PIES W ROZMIARZE XXL <i>dubbing</i>	1h 28min	b/o
	20:00	KRYPTONIM POLSKA	1h 37min	15+
18.09. ND.	16:00	PIES W ROZMIARZE XXL <i>dubbing</i>	1h 28min	b/o
	18:30	KRYPTONIM POLSKA	1h 37min	15+
19.09. PON.	16:30	KRYPTONIM POLSKA	1h 37min	15+
	19:00	DKF PARYŻ. 13 DZIELNICA	1h 45min	15+
20 – 21.09. WT. – ŚR.	16:30	PIES W ROZMIARZE XXL <i>dubbing</i>	1h 28min	b/o
	19:00	KRYPTONIM POLSKA	1h 37min	15+
23.09. PT.	14:00	KOSMICZNA PRZYGODA ALLANA <i>dubbing</i>	1h 20min	b/o
	16:30	JOHNNY	1h 59min	15+
	19:30	JOHNNY	1h 59min	15+
24.09. SOB.	13:30	KOSMICZNA PRZYGODA ALLANA <i>dubbing</i>	1h 20min	b/o
	16:00	JOHNNY	1h 59min	15+
	19:00	JOHNNY	1h 59min	15+
25.09. ND.	12:00	JOHNNY	1h 59min	15+
	20:00	JOHNNY	1h 59min	15+
26.09. PON.	12:30	JOHNNY KINO DLA SENIORA	1h 59min	15+
	16:00	JOHNNY	1h 59min	15+
	19:00	DKF TRUFLARZE	1h 24min	15+
27 – 28.09. WT. – ŚR.	14:00	KOSMICZNA PRZYGODA ALLANA <i>dubbing</i>	1h 20min	b/o
	16:30	JOHNNY	1h 59min	15+
	19:30	JOHNNY	1h 59min	15+

KUP BILET PRZEZ INTERNET
WWW.CKCHOJNICE.PL

KINO ZASTRZĘGA SOBIE PRAWO DO ZMIANY REPERTUARU
 ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA STRONIE WWW.CKCHOJNICE.PL

CENNIK BILETÓW NA FILMY 2D:
 od poniedziałku do czwartku:
 normalny – 20 zł
 ulgowy – 17 zł
 dziecko poniżej 13 r.ż. – 16 zł
 od piątku do niedzieli:
 normalny – 22 zł
 ulgowy – 19 zł
 dziecko poniżej 13 r.ż. – 18 zł
 Kino dla seniora – 14 zł
 DKF – 15 zł

Корисна інформація для громадян України, які перебувають в повіті Хойніце

Продовжуємо знайомити наших читачів із Україною з важливою інформацією, яка допоможе швидше адаптуватись в Польщі, зокрема, на території повіту Хойніце Поморського воєводства.

Повітове управління праці в місті Хойніце

Важливе повідомлення від Повітового управління праці в м. Хойніце (*Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach*). З понеділка по п'ятницю о 9.00-13.00 в управлінні можна отримати індивідуальну допомогу перекладача для громадян України, що не володіють польською мовою.

Адреса: м. Хойніце, вул. Ліхновська 5.
Контактний тел.: 523950729.

Українців запрошують на мовні та професійні курси

В повіті Хойніце Поморського воєводства успішно функціонує Центр професійної підготовки в Хойніцах, філія Бидгоцького центру професійної підготовки (ZDZ).

Освітній осередок пропонує навчання на вигідних фінансових умовах. Платні курси підготовлені для людей, які бажають отримати високу професійну

кваліфікацію. Ці кваліфікації підтверджуються ліцензіями та сертифікатами відповідно до чинного законодавства Польщі та Європейського Союзу.

Професійні курси розраховані для різних вікових груп для жінок та чоловіків, а саме:

- Курс управління персоналом та заробітна плата для початківців;
- Курс бухгалтерського обліку з нуля до незалежного бухгалтера;
- Сучасний продавець з касовим обслуговуванням;
- Гастрономічний курс з елементами сервірування столів;
- Офіціант – бармен – продавець;
- Курс косметичний;
- Курс стилізації нігтів – манікюр гібридний і гелевий;
- Курс макіяжу;
- Курс барбера.

Курси, навчання та технічні іспити проводяться нон-стоп, на постійній основі.

Також існує набір на платні курси польської мови, по завершенню яких ви отримаєте сертифікат державного зразка.

Адреса: м. Хойніце, вул. Ліхновська 5.
Телефон: 698-931-113,

E-mail: szkolenia.chojnice@bzdz.pl

Відбувся літній табір для українських дітей

Організація „Pomocostosi” отримали грант від „Polki mogą wszystko” на проведення літнього денного табору для дітей з України. Табір був організований на базі світлиці „Парасолька”.

Участь у таборі взяло 20 дітей шкільного віку. Табір тривав з 8 по 19 серпня 2022 року.

Щодня для учасників табору були організовані цікаві заходи, а саме:

Доготерапія, яку проводила Мажена Маковська. У дітей також були передбачені заняття з польської мови, для кращої їх адаптації в Польщі. Також діти займалися із психологом Світланною Борисовою. Досить цікавими були заняття із креативної анімації разом із студією „Kiki”, на цих заняттях діти розвивали свої творчі здібності. Крім цікавих занять діти відвідали стайню „Тарант”, де могли поспостерігати за тваринами та весело провести час.

Для дітей була організована екскурсія містом „Хойніце очима українців”, яку провела кандидатка історичних наук Світлана Яцечко.

Також перебуваючи в таборі діти відвідали Експериментаріум, кінотеатр та парк 1000-ліття в місті Хойніце.

Тетяна Яцечко-Блаженко

KRZYŻÓWKA

zaprzeczenie	zimny u psa	Aleksander	odmiana jabłoni	śpiewają w klatkach	mała Joanna	krąg przyjaciół	samiec świni	kwiatostan zbóż	piaszczysta wydma	trunek samuraja
"... Gay" z bomba				instrument w kieszeni					miejsce wyroczni Apolla	
tluste mięso wieprzowe					symbol zmienności		urojenie			
				ptasi symbol radości						
producent kawy	dramat Juliusza Słowackiego					rebelia	na oddziale szpitalnym			
robot o ludzkiej postaci	z judaszem	żydowski kapłan	prosta figura geometryczna	bożek z kołczanem			upięczone włosy	skuteczne w judo	sztuczne jezioro	zmora kierowcy
				d'Italia, wyścig kolarski		głośny wyraz zaskoczenia				
państwo z Tygrysem			trenują w nim studenci	cukier prosty					ma kota	
						część mikroskopu				
przybór w rzece	drzewo o sztywnych liściach			grał Zulu Gulę			... 2. konkurent TPSA			
stolica Jamajki						gąbka w kuchni				

zadanie udostępnił serwis krzyżówkowy szarada.net

TWOJE UBEZPIECZENIA

501 481 877
52 397 90 70
twojeubezpieczenia7@gmail.com
www.ubezpieczeniachojnice.pl

Alicja Plata

Chojnice ul. Drzymały 10 (baza PKS)
89-620 CHOJNICE

Tanie OC,
ubezpieczenia majątkowe i na Życie.

Chojnickie Centrum Kultury zaprasza do uczestnictwa w zajęciach tanecznych w sezonie artystycznym 2022/2023. Nabór dla nowych tancerek i tancerzy odbędzie się od 1 do 12 września – telefonicznie pod numerem telefonu 604863865 lub mailowo na adres m.michalewicz@ckchojnice.pl. Zajęcia zespołów stałych rozpoczynamy od środy 7 września 2022, wg godzin starego planu: godz. 16.30 grupa początkująca 7-8 i 9 lat, godz. 17.30 zespół Music Dance mała formacja, godz. 18.30 solistki i duety. Zapraszamy!

Pracownia plastyczna Chojnickiego Centrum Kultury zaprasza w nowym roku szkolnym na zajęcia stałe, w których dzieci, młodzież i dorośli będą mogli doskonalić swoje umiejętności artystyczne. Zapisy na zajęcia ruszają od 1 września. Każdy, kto lubi i chce tworzyć, jest mile widziany. Zajęcia odbywają się w odpowiednich grupach wiekowych i tematycznych. Rysunek, malarstwo, grafika warsztatowa, eksperymenty plastyczne, wykonywanie ozdób, to tylko kilka z wielu tematów jakie realizujemy. Nasze zajęcia to dobra zabawa, nauka technik plastycznych, rozwijanie talentów, a także twórczy relaks. Prowadzimy również naukę rysunku i przygotowanie na studia, gdzie wymagany jest egzamin z rysunku i malarstwa. Miejsce: sala plastyczna Chojnickiego Centrum Kultury, ul. Plac Niepodległości 7, I piętro. Zapisy i szczegóły: Elżbieta Jakubowska, tel. 533 639 364. Pierwsze zajęcia w nowym roku szkolnym odbędą się 5 września 2022 r.

05 września

Chojnickie Stowarzyszenie Aikido - Informacje na sezon treningowy 2022/23. Pierwsze zajęcia nowego sezonu treningowego odbędą się w pierwszy poniedziałek września (05.09.) w stałych godzinach. Plan zajęć nie ulega zmianie, tzn. treningi z zachowaniem wytycznych bezpieczeństwa odbywać się będą w poniedziałki oraz środy w godzinach: dzieci lat 6-9: godz. 16.30 – 17.30, młodzież lat 10-14: godz. 17.30 – 18.30, dorośli: godz. 18.30 – 20.00. Adres: Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej, ul. Strzelecka 31A, sala gimnastyczna. Od września prowadzimy zapisy do wszystkich grup wiekowych – niezależnie od sprawności fizycznej, rozwoju ruchowego czy stopnia zaawansowania.

10 września

Promocja Regionu Chojnickiego, Powiat Chojnicki oraz partnerzy: Gmina Czersk i Chojnickie Towarzystwo Miłośników Roweru „Cyklista” serdecznie zapraszają na VI RAJD ROWEROWY KASZUBSKIEJ MARSZRUTY. Start ze Starego Rynku w Chojnicach o godz. 10.00. Trasy z Chojnic, Czerska, Brus i Konarzyn. W pakiecie startowym: plecak zwijany, los na loterię. Dla każdego uczestnika zapewniamy posiłek. Nagroda główna - rower! Na mecie rajdu ognisko, poczęstunek i koncert zespołu Trzy Gitary. Wpisowe tylko 15 zł. Zgłoszenia i zapisy do 7 września w siedzibie Promocji Regionu Chojnickiego przy ul. Stary Rynek 4. Regulamin i szczegóły dostępne na www.promocjajachojnice.pl Informacje pod numerem telefonu 52 397 05 97

10 września

W Parku Tysiąclecia w Chojnicach odbędzie się rodzinny piknik charytatywny dla Liwii i Marceliny. Impreza potrwa od godz. 15 do 19. W planie m.in. występy na żywo, stoiska ze słodkościami i kielbaskami oraz liczne atrakcje dla dzieci: dmuchane zamki, malowanie buziek, warsztaty perkusyjne, zumba i inne. Zapraszamy na boisko przy bulodromie.

15 września

Chojnickie Stowarzyszenie Aikido oraz jego nowa sekcja: Chojnicki Klub Go informuje, że w czwartek, 15 września, rozpoczynamy drugą część 2. cyklu warsztatów słynnej daleko wschodniej strategicznej gry logicznej o nazwie „Go”. Warsztaty obejmą minimum 8 cotygodniowych spotkań, a odbywać się będą zawsze w czwartki o godz. 17:00 w Ośrodku Profilaktyki Rodzinnej przy ul. Strzeleckiej 31A w Sali Konferencyjnej na 1. piętrze.

16 września

O godz. 18 w Miejskiej Bibliotece Publicznej okazja do spotkania się z dawnym absolwentem Liceum Ogólnokształcącego im. Filomatów Chojnickich, krakowsko-chojnickim malarzem Januszem Trzebiatowskim, który przywiezie ze sobą nowe tomiki poetyckie i będzie chciał trochę swoich wierszy przeczytać, a pewnie także o nich podyskutować. Wstęp wolny.

16-18 września

Chojnicki Klub Żeglarski zaprasza nad Jezioro Charzykowskie na Regaty – VII Żeglarskie Mistrzostwa Polski Logistyków Regalux Delphia Cup w klasie Delphia 24.

17 września

Chojnickie Centrum Kultury zaprasza na koncert fortepianowy „Zaproszenie do... walca” w wykonaniu Izabeli Jutrzenka-Trzebiatowskiej, który odbędzie się w ramach Dni Sztuki o godz. 17:00. Program składający się z arcydzieł tego gatunku (Schubert, Weber, Brahms), dopełnia akcent muzyki polskiej – m.in. Moniuszki, Kolberga, Zarębskiego, – tworząc urzekający muzyczny krajobraz Europy XIX wieku.

Organizatorem Dni Sztuki jest Muzeum Janusza Trzebiatowskiego. Miejsce: Chojnickie Centrum Kultury, godz. 17:00, Bilety: 20 zł, do nabycia w kasie ChCK i przez internet

17 września

Chojnickie Stowarzyszenie Aikido organizuje po raz pierwszy w Chojnicach warsztaty aikido i samoobrony przeznaczonych dla Pań (dam, kobiet, dziewcząt, księżniczek etc.) w każdym wieku oraz na każdym poziomie zaawansowania, łącznie z początkującymi, a nawet tylko wstępnie zainteresowanymi takimi zajęciami. Zapraszamy na seminarium, które poprowadzi zawodowa nauczycielka aikido, sensei Kristyna Biro (4. Dan Aikikai). Miejsce: Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej, ul. Strzelecka 31A, Chojnice. Plan treningów: Sobota (17.09.): 11.00 - 13.00 – tylko dla Pań, 16:30 - 18:30 – Panie i panowie. Niedziela (18.09.): 10:00 – 11:00 – tylko dla Pań, 11:00 – 12:30 – Panie i panowie. Dla wszystkich Pań rozpoczynających swoją przygodę z aikido zajęcia są nieodpłatne!

18 września

Centrum Edukacji Przyrodniczej Parku Narodowego „Bory Tucholskie” w Chocińskim Młynie serdecznie zaprasza dzieci w wieku od 4-10 lat wraz z opiekunami na warsztaty z cyklu Niedzielne spotkania z Parkiem. Zajęcia odbędą się w godz. od 10.30 do 12.30. Miejsce spotkania: CEP PNBT w Chocińskim Młynie, Chociński Młyn 5. Będą to głównie zajęcia terenowe. W związku z tym prosimy o zabranie odpowiedniego stroju. Będziemy poznawać przyrodę wszystkimi zmysłami. Otworzymy nasze oczy, uszy, nos i ręce. Spróbujemy również odpowiedzieć sobie na pytanie: czy las to tylko drzewa? Udział w zajęciach jest bezpłatny. Ilość miejsc ograniczona. Zapisy telefonicznie od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 do 15.00 pod numerem nr 52 3355127.

23 września

Czy wiecie, że 23 września czyli Pierwszego Dnia Jesieni obchodzimy Dzień Spadającego Liścia? W tym dniu chojnickie Eksperymentarium zaprasza grupy przedszkolne oraz szkolne na warsztaty pełne jesiennych atrakcji. Przemierzając zakątki Eksperymentarium wyruszymy na poszukiwanie kolorowych liści, urządzimy zawody w tańcu z liściem na głowie oraz stworzymy własne kolorowe liście. Koszt: 15 zł od osoby. Czas trwania warsztatów: 1 h. Zajęcia realizowane w godzinach 8:00 – 16:00. Zapraszamy do zapisów pod nr telefonu: 739 007 599.

24 września

Chojnicki Klub Żeglarski zaprasza nad Jezioro Charzykowskie na Regaty – 85. Błękitna Wstęga Jeziora Charzykowskiego w klasach turystycznych i regatowych.

24 września

Lokalna Grupa Działania Sandry Brdy oraz Gmina Czersk serdecznie zapraszają na XVI Edycję Festynu Gociego, który odbędzie się dnia 24. września 2022 r. (tj. sobota) w Rezerwacie Kamienne Kręgi w Odrach. Imprezę rozpoczynamy o godzinie 12:00. W programie przewidujemy moc atrakcji dla wszystkich m.in.: zwiedzanie rezerwatu przyrody Kamienne Kręgi z przewodnikiem, pokaz walk rycerskich, strzelanie z łuku, warsztaty garncarskie z mistrzem Jarosławem Arkuszyńskim oraz inscenizację Wioski Gotów. Oprawę muzyczną zapewni nam Zespół Kaszub z Wiela i Karsina. Podczas Festynu odbędą się konkursy i zabawy, będzie można zakupić rękodzieło oraz posilić się ciepłym posiłkiem lub zakupić lokalne produkty kulinarne.

24 września

Na strzelnicy sportowej w Chojnicach ul. Podlesie w godzinach 9.00-12.00 odbędą się zawody strzeleckie ze

strzelby gładkolufowej „TUR 2022” oraz zawody strzeleckie z pistoletu centralnego zapłonu „ZŁOTY STRZAŁ 2022”.

25 września

Na strzelnicy sportowej w Chojnicach ul. Podlesie w godz. 10.00 - 16.00 Klub Strzelecki Chojnice LOK organizuje 4 CHOJNICKI PIKNIK MILITARNY w czasie którego będzie można postrzelać z broni bojowej jak też obejrzeć sprzęt bojowy wykorzystywany przez służby mundurowe. Podczas trwania imprezy na terenie imprezy będzie ustawiony krwibus gdzie wszyscy chętni będą mogli oddać krew.

25 września

Zapraszamy na bardzo ciekawe propozycje artystyczne, których autorkami są młode utalentowane chojniczan-ki, stypendystki Burmistrza Chojnic w dziedzinie kultury. 25 września o godz. 17:00 swój recital zaprezentuje Marta Wieczorkiewicz. Spektakl „Wróc do Sorrento - recital o życiu Anny German” to wymarzony debiut z perspektywy aktorki na początku swojej artystycznej drogi.

27 września

Miejska Biblioteka Publiczna w Chojnicach i Stowarzyszenie LekTURA zapraszają uczniów szkół podstawowych do wzięcia udziału w konkursie plastycznym w ramach IX Nocy w Bibliotece „Wszystko gra”. Zadaniem konkursowym jest wykonanie dowolną techniką jednej płaskiej lub przestrzennej pracy plastycznej przedstawiającej wybrany instrument muzyczny. Prace należy dostarczyć do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach przy ul. Wysokiej 3 (wszystkie działy) do 27 września 2022 roku. Jedna osoba na konkurs może zgłosić jedną samodzielnie wykonaną pracę.

29 września

W LO im. Filomatów Chojnickich o godz. 9 odbędzie się konferencja naukowa o historii szkoły i wartościach w niej krzewionych. Udział wezmą przedstawiciele środowisk naukowych z różnych ośrodków w kraju, a referaty (czy wystąpienia) – ułożone zgodnie z chronologią – mają zawierać esencję, by słuchacze dali radę skonsumować treści. Całość ma się znaleźć w monografii. Do auli starego ogólniaka nie potrzeba specjalnego zaproszenia, przyjść może każdy zainteresowany. Tego samego dnia o godz. 17 cykliczna impreza pn. „Ognisko pokoleń”, która ma walor edukacyjny i integracyjny. Jest spotkaniem kolejnych pokoleń wychowanków szkoły, którzy czują sentyment do swojej „starej budy”.

29 września

W ChCK o godz. 18:00 widzowie będą mogli obejrzeć spektakl taneczny pt. „Pełnia”. Przedstawienie jest tego-rocznym dyplomem Natalii Rudnik, kończącym studia magisterskie o specjalności choreograficznej, na Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi. Bezpłatne zaproszenia na oba wydarzenia można odbierać w kasie ChCK.

30 września

Uniwersytet Trzeciego Wieku przy PWSH „Pomerania” w Chojnicach zaprasza na godz.17.00 do siedziby Uczelni przy ul. Świętopelka 10 sala 207, na uroczystą inaugurację roku akademickiego 2022/23. Z radością zaśpiewamy razem hymn studencki „Gaudeamus igitur” i przywitamy do grona nowych studentów.

3 października

Nikogo nie trzeba przekonywać o tym jak ważne dla naszego ekosystemu są drzewa. Centrum Edukacyjno – Wdrożeniowe w Chojnicach organizuje konkurs pt. „Cóż jest piękniejszego nad wysokie drzewa”, którego celem jest wzbudzenie wrażliwości na piękno drzew, wzrost wiedzy na temat roli, jakie pełnią drzewa oraz podniesienie świadomości ekologicznej. Konkurs skierowany jest do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Realizowany jest w 4 kategoriach: plakat, przedstawienie teatralne, zdjęcie lub krótki film, forma literacka. Prace składać można osobiście lub listownie do Centrum Edukacyjno –Wdrożeniowego w Chojnicach, ul. Piłsudskiego 30, 89-600 Chojnice, albo wrzucić do skrzynki korespondencyjnej znajdującej się przed budynkiem Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowego do 3 października 2022 r. Więcej informacji oraz regulamin konkursu na stronie internetowej www.cewchojnice.eu.

chojniczanin.pl
MIESIĘCZNIK
SPOŁECZNO-HISTORYCZNY

Adres redakcji: Chojnice, ul. Ceynowy 13B/1 (I piętro)
Biuro czynne w czwartki od 09:00 - 12:00, tel. 601 533 588

Wydawca:
Inpero.pl sp. z o.o.
ul. Ceynowy 13B/1
89-600 Chojnice

inpero.pl
agencja interaktywna

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmiany i skracania tekstów. Materiałów nie zamówionych nie zwracamy. Anonimów nie publikujemy. Za treść ogłoszeń redakcja ponosi odpowiedzialność w granicach wskazanych w ust. 2 art. 42 prawa prasowego.

REDAKTOR NACZELNY

Jacek Klajna

Redakcja:

Dział reklamy:

naczelnny@chojniczanin.pl

redakcja@chojniczanin.pl

reklama@chojniczanin.pl

Druk: Polska Press Bydgoszcz

Nakład: 5000 egz.